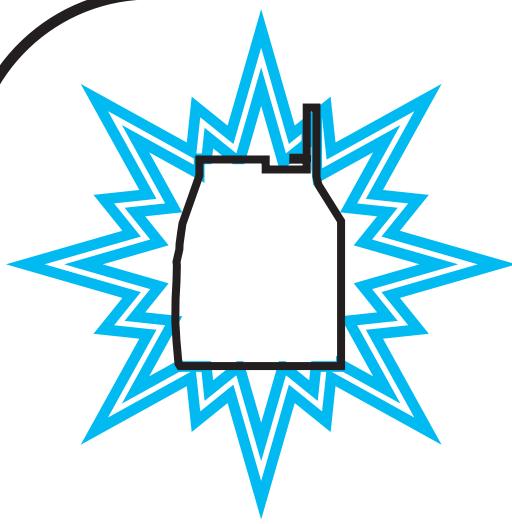

Katarina

DOKUMENT

DOKUMENT KATARINA dolazi iz male, korumpirane, sredozemne zemlje. Opisuje događaje u gradu Puli na Jadranu, koji su tipični za današnje društvene i ekonomski prilike, a koji snažno utječu na život ljudi uz obalu. U pretvorbi koju diktira neoliberalna ekonomija Sredozemlje je izgubilo sve osim turizma, a pridobilo je kilometre napuštenih lučkih, industrijskih i vojnih postrojenja uz samu obalu. Sljedeći logičan korak u takvoj pretvorbi je prenamijena svega praznoga u turističke kapacitete.

Međutim, Sredozemlje ponovno ispoljava atribut koji mu je oduvijek bio karakterističan, a to je otpor. Jednakom brzinom kojom raste neoliberalna želja za eksploracijom, raste i broj nezadovoljnih koji se ne srame pružiti otpor. Prvi otpor neoliberalizmu pruža nestabilni sustav političke vlasti, koji je dodatno oslabljen visokim stupnjem korupcije. Drugi otpor pruža sama obala, odnosno složeni imovinsko-pravni odnosi koji se na njoj nalaze. Treći otpor kapitalu pružaju ljudi, kojima je sredozemna obala, kao poveznica sa čitavim svijetom, važnija od državnih interesa zemlje u kojoj žive. A vrhunac otpora koji ljudi mogu pružiti je da sami stvaraju nove uvjete korištenja napuštene obale, ne obazirući se na globalni kapital ili nacionalni interes.

Pulska grupa djeluje vođena tom idejom, postavljajući pritom hipotezu da će iz tog sukoba proizaći inovativna rješenja za preporod sredozemne obale.

DOCUMENT KATARINA comes from a small, corrupted Mediterranean country. It describes events that have happened in Pula – a city situated on north Adriatic coast. These events are typical for today's social and economical circumstances and their impact on everyday people's lives by the waterfront is crucial. In the last economic transformation, which is dictated by neo-liberalism, Mediterranean Sea has lost everything except tourism and in the same time it gained vast kilometers of abandoned ports, industrial and military facilities on the coast. The next move of privatization on the Mediterranean should be transforming everything what is empty into tourist capacities.

However, in the current moment the Mediterranean reacts with behavior which has always been immanent to it – with resistance. The growth of persons who feel injustice and who are not afraid to resist is equivalent to the growth of neo-liberal desire for exploitation. The unstable political system which is additionally weakened with high level of corruption is the first line of resistance toward the neo-liberal economy. Second line of resistance is manifested directly in the coastal area through the unstable legislation and complex property relations. The third line of resistance is drawn by the people who are aware that the Mediterranean Sea, which connects them to the whole world, is more important than the political interest of their State. The highest level of this resistance that people can give is to autonomously create new conditions for utilization of the abandoned coast, without concerning the power of the global capital or the national interest.

Guided by these ideas, Pula Group strongly believes that only through the act of resistance new innovative solutions for the transformation of the Mediterranean can emerge.

SADRŽAJ / CONTENT:

0) uvod/introduction.....	2
2) kronologija/chronology.....	3
   arhiv/archive.....	4
   1999.....	4
   2000.....	4
   2001.....	5
   2002.....	6
   2003.....	6
   2004.....	7
   2005.....	9
   2006.....	11
   2007.....	13
   2008.....	15
x) komunalintermezzo.....	16
2) otpor/resistance.....	18
   proglas/proclamation.....	19
   prosvjed/demonstration.....	20
   privremenokorištenje/temporaryuse.....	22
   arhitektura/architecture.....	24
   okupacija/occupation.....	25
   urbanizam/urbanism.....	27

Rad na projektu Katarina uložile su ili podržale sljedeće osobe:

Next personnes worked or supported work on this project:

Zoran Angeleski, Andrija Baćić, Mladen Baćić, Bato, Branko Bratković, Marko Bukarica, Igor Bukarica, Ingrid Bulian, Izvanredni Bob, Goran Cvek, Sven Cvek, Eros Čakić, Miodrag Čerina, Bojana Čustić-Jaruga, Željko Čalić, Distorzija, Jasminka Doblanović-Peharda, Sanja Dobrovoljski, Amira Fajković, Antun Gracin, Marko Grbac, Urban Jeriha, Marino Jurcan, Mario Jurcan, Ornela Jurcan, Roland Jurcan, Sonja Jurcan, Robi Koljderaj, Boris Koroman, Janez Koželj, Samo Kralj, Anna Kravcova, Marko Kuzmanović, Petra Kuzmanović, Željko Lazarić, Mark Madigan, Iva Marčetić, Radojica Marković, Ira Maslovar, Metamedia, MonteParadiso, Tihana Nalić, Darling Pantelić – Strenja, Evelina Pantelić, Robert Paulett, Emil Perčić, Petar Perković, Dušica Radojičić, Maruo Roce, Salottobuono, Davor Sanvicenti, Virna Strenja, Goran Šaponja, Igor Šaponja, Jože Šimenc, Dejan Štifanić, Petar Šverko, Paola Valente, Videofarma, Magdalena Vodopijja, Mladen Vojnić – Riki, Egle Vošten, Anže Zadel, Marko Zdravković, Bojan Žižović, Sanja Žmavc, Marina Župan i mnogi drugi.

Pulska grupa, 2008. Pula. /// kontakt: pulska.grupa@gmail.com

Katarina je otočić u središtu Pulskog zaljeva. Korišten je kao baza za hidroavione do 1.svj.rata, ronilački centar do 1990., a vojska ga u potpunosti napušta 2003. godine. Od tada otok prolazi kroz razdoblje devastacije, pljačke, ali i sve češćeg privremenog korištenja za potrebe glazbeno-kulturnih festivala, ribolova, sporta, itd.

Katarina is a small island in the middle of Pula's Bay. It was used as a hydro basis up to the First World War and a diving center up to 1990. to be completely abandoned by the year 2003. From that year on, the island passes through a period of devastation, plunder, but also a temporary use for the needs of music and cultural festivals, fishing, sports, etc.

Otok Sv. Katarina trenutno prolazi kroz dugotrajnu transformaciju tipičnu za hrvatsko obalno područje; od državnog upravljanja preko pražnjenja, pljačke i ilegalnog korištenja prema nadolazećoj privatizaciji. Iako je privatizacija krajnji državni cilj za takva područja stvarna privatizacija u praksi se rijetko događa. Zbog toga zaključujemo da postoje jake snage koje se protive privatizaciji obalnog područja, a otok Katarina služi nam kao primjer proučavanja, ali i kao simbol tog otpora. Ovaj DOKUMENT sastavlja i potpisuje Pulska grupa, formirana 2006. godine upravo na otoku Katarina.

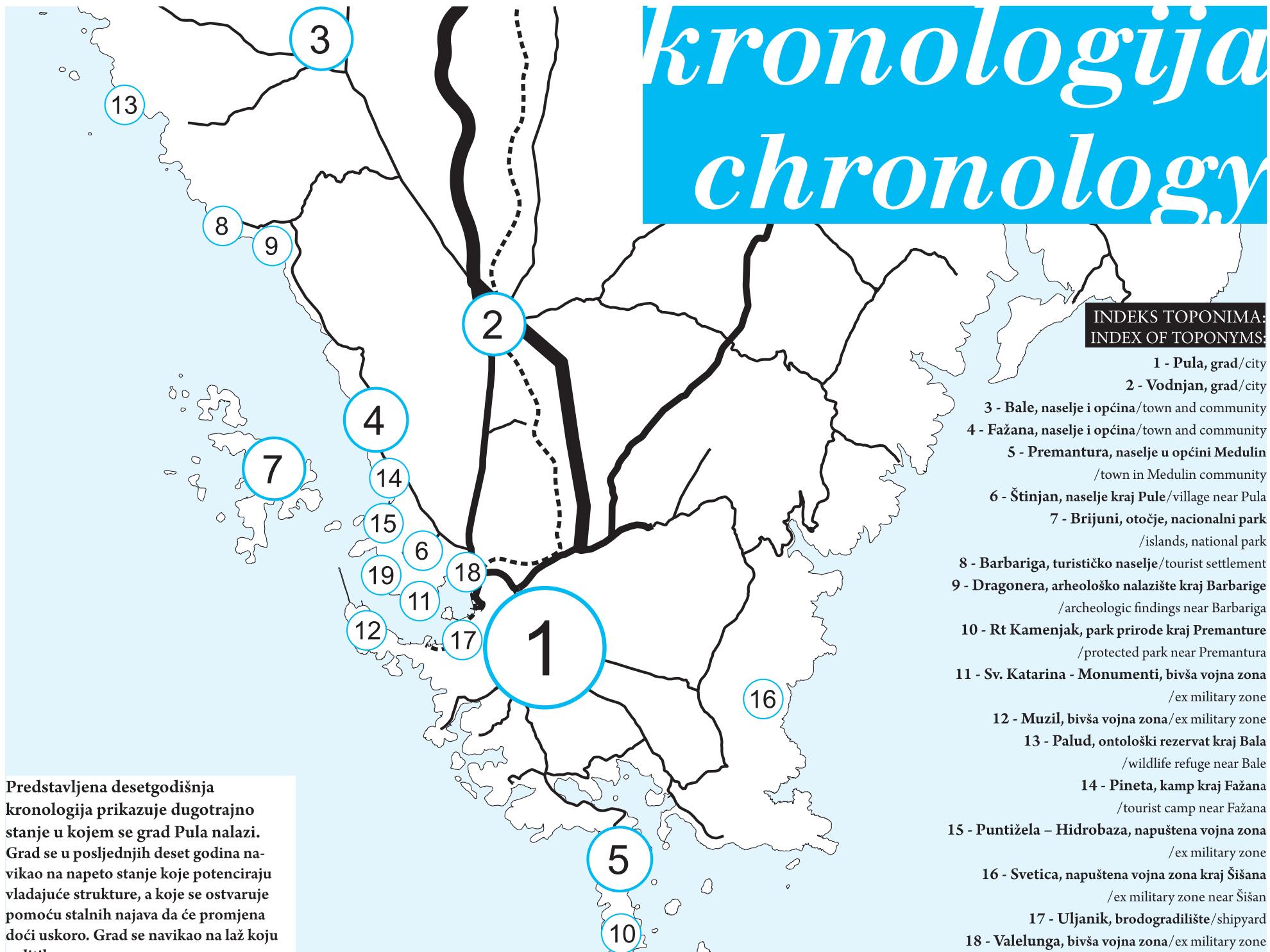
DOKUMENT KATARINA je podijeljen u dva poglavља: **kronologija i otpor.**

Kronologija je dokument koji služi zabilježavanju povijesti sukoba u ovim krajevima, a to je prvi korak u određivanju odgovornosti za današnju situaciju. Kronologija je ujedno važna kao arhiva dosadašnjih događaja n kojoj se efikasnije i usmjerenije mogu ostvarivati nove akcije i novi oblici djelovanja. Drugi dio DOKUMENTA je nazvan **Otpor**, a sadrži 6 točaka djelovanja koje proizlaze iz sadašnje društveno-političke situacije u Puli. Tih 6 točki djelovanja proizlaze iz našeg iskustva i rada kroz posljednje tri godine na području bivše vojne zone Katarina. Nadamo se da će taj rad, nakon sistematizacije i objašnjenja, postati upotrebljiv kao metodološka osnova za djelovanje u drugim sredinama sa sličnom problematikom.

Katarina Island nowadays is passing through a long-term transformation paradigmatic for the Croatian coastline; from a state governing to emptying, plunder and illegal use to the upcoming privatization. Although privatization is the final goal of the State, a real privatization rarely occurs in praxis. For these reasons we conclude that there are strong powers that oppose to the privatization of the coastal zone, and Katarina Island is both an example for investigation and a symbol for this resistance. This DOCUMENT was made and signed by Pula Group that was created in the year 2006. on that very island of Katarina.

DOCUMENT KATRINA is divided into two chapters: **chronology** and **resistance**.

Chronology is a document that is used for recording the history of conflicts in these zones, and it represents the first step in defining the responsibility for today's situation. Chronology is also important as an archive of things that had happened and that can help in realizing more efficient and oriented actions and new forms of acting. The second part of the DOCUMENT, named **Resistance**, contains six points of action that start from the nowadays socio-politic situation in Pula. This six points of action emerged from our experience and three years work on the ex-military zone Katarina. We hope that this work, after a systematization and clarification, will become usable as a methodological basis for action in other environments with similar conditions.

Predstavljena desetgodišnja kronologija prikazuje dugotrajno stanje u kojem se grad Pula nalazi. Grad se u posljednjih deset godina navikao na napeto stanje koje potenciraju vladajuće strukture, a koje se ostvaruje pomoću stalnih najava da će promjena doći uskoro. Grad se navikao na laž koju politika svakodnevno proizvodi, a navikao se i ignorirati tu laž te živjeti svakodnevicom kao da država i kapital ne postoje.

Nakon deset godina nitko se više ne uzrujava na najavu da će se megalomanski turistički kompleks u Puli realizirati u roku od godinu dana. Svima je jasno da se on neće nikada realizirati te da će i dalje moći nesmetano koristiti zemlju koju država želi, ali ne može komercijalizirati. Međutim, svima je jasno da ista ta megalomska politika sprječava sitne korake, pomoću kojih bi se ta ista obala odavno prenamjenila legalnim putem.

Kronologija događaja počinje tik pred smrт hrvatskog nacionalnog vođe Franje Tuđmana, kada se već naslućuju političke promjene u zemlji. Prvi događaj koji je obilježio proces prenamjene obale bile su demonstracije u Fažani, a organizirala ih je politička stranka koja je danas glavni promotor turističke eksploatacije obale - IDS sa Ivanom Jakovićem na čelu. Od tog događaja pa do danas kronologija prati razvoj te stranke i njenih čelnih ljudi (Ivan Jakovčić, Damir Kajin, Veljko Ostojić, Valter Drandić, Boris Miletić) od pokreta otpora, koji se zalagao za slobodnu obalu, do autokratske stranke koja se zalaže za nastajanje eksluzivnih turističkih resorta, sudjelujući u tome sa deničarskom strankom HDZ protiv čije politike su protestirali deset godina ranije. U tom procesu političke aktere prati serija nelegalnih radnji,

finansijskih i zemljišnih malverzacija, sukobljavanje sa nezavisnim medijima i novinarima, nepopuštanje pred pritiscima javnosti koja je zahtjevala njihovo odstupanje, raspisivanje referendumu, sudjelovanje u izradi planova, itd.

...
Kronologija obiluje informacijama koje su ključne za razumijevanje problema s kojim se današnji korisnici napuštene obale suočavaju. Dva najvažnija problema, koja su oduvijek bila prisutna, su **konsenzus** svih političkih aktera i stranaka oko turističke eksploatacije bivših vojnih zona i **netransparentnost** samog procesa prenamjene obale, koji isključuje bilokakav razgovor ili sudjelovanje lokalnog stanovništva. Suočeni sa takvim problemima korisnici odabiru legitimne načine djelovanja koji često nemaju pravno pokriće. Ali to je karakteristika djelovanja i vladajuće političke sfere jer je u nekoliko navrata ponovila proces rada u kojem državno-pravni sustav gubi strpljenje zbog vlastite tromosti te se odlučuje na brzopotele nelegalne poteze. Posljednji takav korak je bio raspisivanje međunarodnog prednatječaja za investitore nad zemljištem koje još uvijek nema uređenu vlasničku strukturu niti važeće prostorne planove.

The presented chronology shows a long-term condition of the city of Pula. During the last ten years the city got used to a tense situation intensified by the governing structures, a situation that is made by frequent announcements that changes are going to come soon. The city got used to a lie that politics creates every day; it got used to ignore that lie and live daily as if the State and capital did not exist. Ten years after, nobody gets upset by the announcement that a huge tourist complex will be built in Pula in a year. It is obvious that it will never be realized and that everyone will continue to use this land freely. It is a land that the State wants, but is unable to commercialize. However, it is clear to everyone that the very same megalomaniac politics is obstructing any small step that could eventually allow reusing the coast in a legal way.

The chronology starts right before the death of the Croatian national leader Franjo Tuđman, when political changes in the country could be foreseen. The first happening that signed the process of the coastal reuse was the demonstration in Fažana, organized by IDS - the political party that is today the main promoter of the tourist exploitation of the coast with Ivan Jakovcic as leader. From that event onward the chronology follows the development of this party and its leaders (Ivan Jakovčić, Damir Kajin, Veljko Ostojić, Valter Drandić, Boris Miletić) from its

resistance movement for a free coast to a autocratic party that supports the realization of exclusive tourist resorts, collaborating with the right-wing party HDZ against which they had protested ten years ago. In this process, the political actors are involved into a series of illegal actions, financial and land malversation, confrontation with independent media and journalists, persisting to public pressure that was demanding their resign, a referendum, participating in planning, etc.

...
The chronology abound in key information for understanding the problem that faces today users of the abandoned coast. Two main issues, that have always been present, are the consensus of all political actors and parties about tourist exploitation of former military zones and suppression of the process of a coastal reuse that excludes any debate or participation of local inhabitants. Faced with these problems, the users choose legitimist ways of action that are often illegal. However, this is also a way of action of governing structures that have lost patience several times because of its own slowness and turned to hasty illegal actions. The last of these steps was the international call for tenders for investments into the land that was still lacking of a clear ownership and valid spatial plans.

ARHIV VIJESTI / NEWS ARCHIVE

1999

22.2. "Žice i rampe zabranjenog grada moraju pasti. Takvo stanje naslijedeno je od bivše i preslikano od Hrvatske vojske, garnirano je najlošijim, tzv. rezidencijalnim turizmom na otočju Brijuni namjenjenom političkoj eliti koja se od naroda brani elitnim postrojbama!" **Damir Kajin**, predsjednik skupštine Istarske županije.

18.7. Protestni skup u Fažani u organizaciji IDS-a. "Nedopustivo je da je više od polovice vodnjanske obale pod ingerencijom uniformi!" **Claudio Vitasović**. Prisustvovalo 300 tinjak ljudi, ponajviše ribara i mještana Fažane, Štinjana, Valbandona, Peroja i Vodnjan. "Tražimo samo da ono što je stvorila priroda bude za sve, a ne samo za nekoliko ljudi!" **Boris Brussich** iz Štinjana. "Ribari, vi ostajete ovdje i cijela Istra je s vama, a ovi preko nisu vječni. Ne bojte se. Vlast nek se plaši vas!" **Damir Kajin**. Skup je održan na najbližoj kopnenoj lokaciji odmarališta predsjednika **Franje Tuđmana**

4.8. "Prostor Uljanika treba otvoriti gradskim, prvenstveno turističkim sadržajima. Valelunga bi trebala postati jedna od najvećih marina na Sredozemlju, a sadašnji Uljanikov otok njena turističko uslužna logistika." **Livio Boković**, SDP

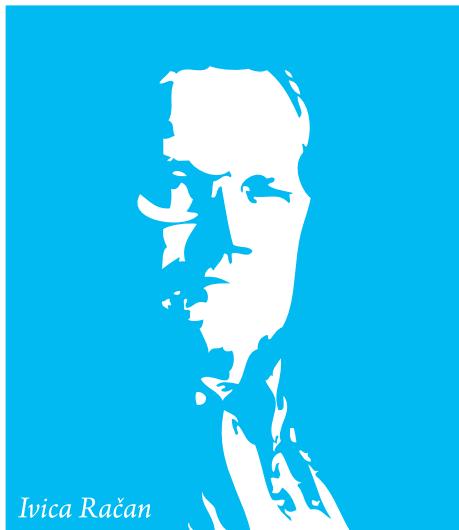
18.8. Predsjednik RH, **Franjo Tuđman**, vraća se sa radnog godišnjeg odmora koji je trajao 46 dana. Troškovi odmora procijenjuju se na 70 milijuna kuna.

10. 12. Umire predsjednik republike **Franjo Tuđman**.

12. mjesec Raspisan natječaj za izradu Prostornog plana i generalnog urbanističkog plana Grada Pule. Na natječaju pobijediće firma **Urbis 72** čiji je direktor tada istovremeno bio gradonačelnik - **Giancarlo Župić**. Najavljuje se dovršavanje plana do kraja 2000. godine.

2000

3.1. Prvi parlamentarni izbori nakon smrti predsjednika Tuđmana. Pobjeđuje koalicija lijevog centra. Premijer **Ivica Račan**

20.1. "Divljem kapitalizmu došao je kraj. Brijune treba pretvoriti u turistički rudnik, a ne da tamo ljetuje politička elita i troši novac poreznih obveznika." **Stipe Mesić**, novoizabrani hrvatski predsjednik.

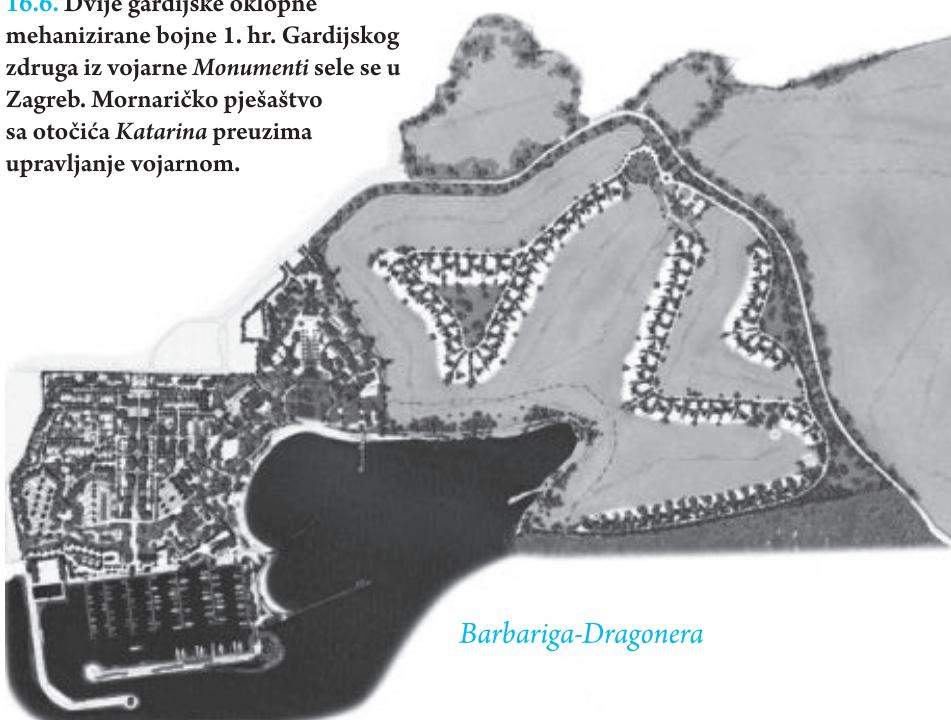
16.2. Općina Vodnjan pod vodstvom načelnice **Lidije Delton** odlučuje se za prodaju zemljišta u uvali Dragonera i u Barbarigi po cijeni od 10 njemačkih maraka po kvadratnom metru lokalnoj firmi koja zastupa interese **Hypo Banke**. Procijenjuje se da su stanovnici općine tom prodajom oštećeni za 70 000 000 maraka, a u aferu je upleten i tadašnji župan Istre **Stevo Žufić**.

16.3. "Za povrat vojnih nekretnina Gradu Puli nema pravne osnove s obzirom na to da one nisu bile vlasništvo Grada Pule." glasnogovornik Ministarstva obrane pukovnik **Ivan Karlo**.

15.4. Transportni kamioni prevoze tenkove HV-a iz vojarne **Monumenti** u Puli prema Rijeci. Hrvatski komandosi još uvijek provode život u vojarni čekajući da im se riješi status.

2.6. Unatoč predizbornim obećanjima novoizabranog predsjednika RH da će odustati od rezidencije na Brijunima, ona ostaje na raspolaganju predsjednika zbog "održavanja državničkog imagea otočja" (**Branko Curić**).

16.6. Dvije gardijske oklopne mehanizirane bojne 1. hr. Gardijskog zdruga iz vojarne **Monumenti** sele se u Zagreb. Mornaričko pješaštvo sa otočića **Katarina** preuzima upravljanje vojarnom.

Barbariga-Dragonera

1999

22.2. "The wires and ramps of the forbidden city have to fall. This situation, inherited from the former and copied by the Croatian army, is the worst, so called Residential tourism, on the Brijuni Islands that is dedicated to the political elite defended from the people by the military units." **Damir Kajin**, president of the parliament of the region of Istria.

18.7. Protest in Fažana, organised by IDS (Istrian Democratic Party) "It is unacceptable that more than a half of Vodnjan coastline is governed by the army." **Claudio Vitasović**. 300 people, mostly fishermen and inhabitants of Fažana, Štinjan, Valbandon, Peroj and Vodnjan, took part at the protest. "We demand what nature created to be for all the people, not just for few!" **Boris Brussich** from Štinjan. "Fishermen, you should stay here, and the whole Istra stands at your side, those there are not eternal. Do not be afraid. The government should be afraid of you!" **Damir Kajin**. The gathering was held at the site closest to the president Tuđman's resort.

4.8. "The zone of Uljanik should be opened to public, primarily tourist programme. Vallelunga should become one of the biggest yachting port of the Mediterranean and the Uljanik island its tourist service." **Livio Boković**, SPD (Social-Democratic Party).

18.8. President of Croatia, **Franjo Tuđman** is back from the working holiday's which lasted 46 days. The expenses of that vacation were 70 millions kunas.

10.12. President **Franjo Tuđman** dies.

Decembar. A competition for the urban master plan of Pula was opened. The competition was won by **Urbis 72**, a company whose director **Giancarlo Župić**, was at that time the mayor of Pula. He announced the completion of the plan by the end of the year 2000.

20.1. "The wild capitalism came to its end. Brijuni Islands should be turned into a tourist mine, not just for the political elite that spends people's money." **Stipe Mesić**, newly elected Croatian president.

16.2. Vodnjan county under the leadership of its mayor **Lidija Delton** decides to sell the land in the Dragonera bay and Barbariga for the price of 10 German marks per square meter to a local firm which represents the interests of Hypo Bank. It is estimated that with this sale the local people were robbed 70 000 000 marks. The president of the region of Istria, **Stevo Župić** was involved in this scandal.

16.3. "There is no legal basis for restitution of the military real estate to the town of Pula, since it had never been property of the town of Pula." Colonel **Ivan Karlo**, Army's public relation.

15.4. The transport trucks carry armors of the Croatian army from the Monumenti barracks in Pula towards Rijeka. Croatian commandos still live in these barracks waiting their status to be solved.

2.6. In spite of the election promises that he will give up of the residential property on the Brijuni islands, the new elected president of Croatia still has it at his disposal, because of "keeping the state image of the island" (**Branko Curić**)

16.6. Two army divisions from **Monumenti** barracks are moved to Zagreb. The marines from the island **Katarina** take over the running of the barrack.

14.7. The new vision of development of the Brijuni islands and its surroundings by **Ivan Jaković**, member of supervision board of Brijuni national park and minister for the European integrations, was presented to the supervision board of Brijuni. "The project of development of Brijuni as an elite destination includes its nearby coastline, where 250 exclusive villas, 5 luxurious hotels, one yacht club for megayachts and two more in Pula's harbour, two golf courses – on the Great Brijun island and Muzil. The Uljanik shipyard and cement factory should be moved out from the town center to other alternative locations. I will suggest the possibility of building world top hotels on the line from Barbariga to Katarina barracks, and to open the islands for fun in the existing buildings, and by no means building new structures". **Ratomir Ivić** elected as new director of the national park Brijuni.

14.7. Prijedlog nove vizije razvoja otočja i najbližeg priobalja autora [Ivana Jakovčića](#), člana NO Brijuni i ministra za europske integracije, prezentirana nadzornom odboru Brijuna - "Projekt razvoja Brijuna kao elitne destinacije obuhvaća i priobalje, gdje bi se izgradilo 250 ekskluzivnih vila, pet luksuznih hotela, jedne marine za megaahete i još dvije marine u pulskoj gradskoj luci, dva golf terena - na Velikom Brionu i Muzilu. Treba preseliti brodogradilište Uljanik i cementaru iz gradske jezgre na alternativne lokacije. Predložit će da se na potezu od Barbarige do vojarne Katarina otvoru mogućnost gradnje vrhunskih svjetskih hotela, a da se Otočje otvoru za vrhunsku zabavu i to u postojećim objektima, a nikako nekom novom gradnjom." Novoizabrani predsjednik nacionalnog parka Brijuna postaje [Ratomir Ivičić](#).

20.7. Prvo upoznavanje javnosti sa izradom GUP-a grada Pule. Područje Puntiže, Štinjanskog zaljeva i Hidrobaze predviđa se za visoki turizam. Predviđeno je širenje grada prema sjeveru gdje se nalazi vojna zona *Vallelunga – Katarina*.

9.8. Ministar obrane [Jozo Radoš](#) u posjeti Puli – "Nema govora o demilitarizaciji Istre."

8. mjesec Istarska županija donijela izmjene i dopune plana koji pogoduje gradnji na području Barbarige – Dragonere. Urbanistička inspekcija je 2003. godine ustvrdila da je izmjena bila nelegalna.

26.8. "Od iduće godine Vanga dostupna svima, a u idućig godinu do dvije možemo uz minimalna ulaganja objekte na Brijunima pretvoriti u apartmane i ponuditi ih tržištu. Imamo problema sa modernim piratima koji noću neovlašteno posjećuju otočje nelegalno pristupaju rezidencijalnoj zoni u kojoj se nalaze neprocijenjive umjetničke vrijednosti." [Ratomir Ivičić](#), direktor nacionalnog parka Brijuni.

2.9. Županijskom poglavarstvu prezentiran [Jakovčićev](#) Prijedlog novog koncepta razvoja Brijuna i najbližeg priobalja. Realizacija projekta donijela bi prihod od najmanje 150 milijuna dolara godišnje počevši od 2007. godine.

6.9. Katarina i Monumenti napušteni. Područje osigurava Hrvatska ratna mornarica

10.11. Tajna vježba Zelenih beretki na Monumentima. Trojica vojnika ozljeđena, a vojnik [Vjekoslav Munić](#) (24) poginuo pri iskakanju iz helikoptera.

2.12. Predsjednik RH [Stipe Mesić](#) primio je na Brijunima u posjetu 14 švicarskih i njemačkih poslovnih ljudi sa kojima je započeo razgovore o investiranju kapitala na otočje i neposrednu obalu. "Na području koje je zauzimala vojska mogu se graditi ekskluzivni hoteli, samo treba novaca." Jedina investicija koja je ostvarena u ovim pregovorima bila je švicarskog poduzetnika [Fredya Buehlera](#), vlasnika [Widenmoos Resort](#) koji je izdvojio 20 000 švicarskih franaka za proširenje nastambe brijunskih slonova Sonija i Lanke.

15.12. Malo turističko naselje Fažana u neposrednoj blizini Brijuna postalo samostalna općina.

19.12. "Demilitarizacija je jedina šansa za brz, nesmetan i siguran razvoj Pule. Demilitarizacijom se u Puli može u roku od tri godine dostići praktički puna zaposlenost. Potaknut ćemo raspisivanje međunarodnog natječaja za idejno rješenje o tome što je uopće moguće razvijati u vojnim zonama, tako da to više ne bude samo fantazija [Ivana Jakovčića](#)." [Ivan Jakovčić](#), ministar za europske integracije.

2001

9.2. Ravnatelj državnog zavoda za prostorno uređenje [Matija Salaj](#) na Brijunima predstavlja konačni prijedlog Prostornog plana Nacionalnog Parka Brijuni u kojem se predviđa izgradnja novih hotelskih kapaciteta na Velikom Brijunu.

12.2. IDS prezentirao elaborat Pula – demilitarizirani grad. Pula bi do 2007. godine trebala biti demilitarizirana, a cilj je da se vojni objekti stave u funkciju razvoja gospodarstva. "Konačni cilj je da Pula postane najatraktivniji grad na Mediteranu." "Pulski akvatorij i Brioni moraju funkcionirati kao cjelina, trebalo bi izraditi međunarodnim studijama, iako su one skupe". [Ivan Jakovčić](#). U elaboratu je zapisano da bi poluočok Muzil veličine 163 Ha trebalo prenamjeniti u turističku namjenu do 2005. i tamo smjestiti ekskluzivno turističko naselje apartmanskog tipa dok bi se otvoreni prostori te zone uredili kao golf igralište. Admiralitet u sjedište gradskih županijskih i državnih institucija (2007. godine ta zgrada pripada županiji). Elaborat izradio [Urbis 72](#).

17.2. Luciano Benetton posjetio Pulu i Brijune u pratnji [Ivana Jakovčića](#). "Zainteresiran sam za ulaganje u sjeverni dio gradske luke (Katarina). U tom bi se dijelu dala iskoristiti naša iskustva koja smo stekli pri izgradnji luke u Muggiji. Riječ je o luci sa stanovima koje bi mogli koristiti evropski turisti koji žive sjevernije. Oni bi ovdje imali svoje jahte i apartmane za osoblje."

15.3. Vlada prihvatile konačni prijedlog prostornog plana NP Brijuni. Bitna razlika između prijedloga plana iz 1999. i konačnog prijedloga je što konačni omogućava komercijalnu izgradnju u nacionalnom parku. "Pri izradi plana držali smo se međunarodnih standarda koji vrijede za izradu planova za nacionalne parkove" - službeno priopćenje. Rezidencijalni dio predsjednika republike je zadržan u planu da bi "boravak predsjednika na otoku održavao njegov državnički imidž". [Branko Čurić](#), predsjednik upravnog vijeća Brijuna.

3. mjesec "MORH će lokalnim vlastima darovati one objekte koji će služiti za javne potrebe, dok će one objekte koji se kane gospodarski koristiti država prodati." [Jozo Radoš](#), ministar obrane.

6.5. "Ako želimo razvijati Hrvatsku i ne biti svjedoci samo stečajevima krajnje je vrijeme da objeručke prihvatićemo svjetske kompanije. Uvjeren sam da Brijuni mogu biti pokretač gospodarskog razvijanja Hrvatske." [Ivan Jakovčić](#) je pritom najavio dolazak još svjetskih poduzetnika na Brijunima sa kojima će u jesen 2001. definirati budućnost Brijuna i priobalja.

20.7. The first presentation of urban master plan of the town of Pula opened to public. Puntižela zone, Štinjan Bay and ex Hydro base are dedicated to elite tourism. The town is supposed to spread towards north where the military zone Vallelunga-Katarina is located.

9.8. Minister of defence [Jozo Radoš](#) visits Pula: "Istra is not going to be de-militarised."

Jozo Radoš

August. Istria County delivers changes and additions of the plan that facilitates building in the Barbariga-Dragonera zone. In 2003. urban inspection finds out that the changes were illegal.

26.8. "From next year on, Vanga will be opened to all, and in the coming year or two, we will be able to turn the buildings on Brijuni into apartments and offer them to the market, with minor investments." [Ratomir Ivičić](#).

2.9. The new concept of the development of Brijuni was presented by [Ivan Jakovčić](#) to the Istrian authorities. The realisation of the project would have an income of 150 million of USD per year, starting in 2007.

6.9. Katarina and Monumenti are abandoned. The zone is secured by Croatian navy

10.11. Secret military exercise of the green berets on Monumenti. Tree soldiers injured, soldier [Vjekoslav Munić](#) (24) died while jumping from the helicopter.

2.12. President [Stipe Mesić](#) welcomed on Brijuni 14 Swiss and German businessmen and started negotiations about investing into the island and nearby coast. "In the zone formerly occupied by the army exclusive hotels can be built, we only need money." The only investment realized in this negotiation was by the Swiss entrepreneur [Fredy Buehler](#), owner of [Widenmoos Resort](#), who invested 20 000 Swiss francs for the widening of the dwellings of Brijuni's elephants Sony and Lanka.

15.12.2000. Small tourist village Fažana in the close proximity to Brijuni became an independent county.

19.12. "De-militarisation is the only chance for a quick, undisturbed and safe development of Pula. By de-militarising, Pula can reach almost the full employment. We will initiate an international competition for the development of the ex-military zones, so it won't be any more just a fantasy of Ivan Jakovčić." [Ivan Jakovčić](#).

2001

9.2. Director of the Croatian institute for spatial planning [Matija Salaj](#) presents the final proposal for the spatial plan of the National park Brijuni which includes building of new hotels on Great Brijun.

12.2. Istrian Democratic Party presents the feasibility study "Pula - de-militarised Town". Pula should be, by the end of the year 2007. demilitarised, with the aim to put the military structures in the service of the town's economy development." [Ivan Jakovčić](#): "The final goal is to transform Pula into the most attractive town of the Mediterranean. Pula's sea and the Brijuni Islands must function as a totality, international studies should be made, in spite of theirs cost." The feasibility study foresees to reprogram the peninsula of Muzil (163 Ha) into a tourist zone by the year 2005. and to build there an exclusive tourist resort with golf courses occupying its open space. The ex Admiral building should be transformed into the headquarters of town and regional governmental institutions. (In 2007. the building will descend to the Region of Istria). The feasibility study was made by [Urbis 72](#).

17.2. Luciano Benetton visits Pula and Brijuni islands accompanied by [Ivan Jakovčić](#). "I am interested to invest into the northern part of the town's port (Katarina). We could use our experience gained in building the port of Muggia. The port consists of apartments that could be used by European tourists that live northern. They would have their yachts and apartments for staff there.

15.3. The government accepts the final proposal for the spatial plan of the National Park Brijuni. The main difference between it and the one from the 1999 is that the final one allows commercial building in the national park. "While making this plan, we were guided by international standards for making plans for national parks" – the official announcement. Residential zone for the president of republic is kept in the plan, because the "stay of the president keeps the presidential image of the island", [Branko Čurić](#), chief of the management of Brijuni.

March. Minister of Defence [Jozo Radoš](#): "Ministry of defence will donate to local authorities those buildings that will be used for public needs, while those one that are going to be economically exploited, will be sold."

6.5. "If we want to develop Croatia and not just witness to bankrupt, it is about time to freely accept big international companies. I am convinced that Brijuni Island can be the trigger to start the economic development of Croatia", [Ivan Jakovčić](#). He announced the visit of other international businessmen to Brijuni in 2001, with whom the future of Brijuni and its surrounding coast will be formed.

Stipe Mesić

8.5. "Vlada će uskoro odlučiti kome će dati koncesiju za otoče Brijuni. Vjerujem da će je dobiti eminentni kapital za ekskluzivni turizam... Od Bala do Arene, a i Muzil moraju postati dio Brijuni Resorts." **Ivan Jakovčić.**

9.6. Javna institucija Brijuni i dalje bilježi negativan rezultat u poslovanju. "Instiucija je zadužena 34 milijuna kuna i to je dug nastao 1986. godine kada je na Brijunima održan summit OPEC-a." **Ratomir Ivičić**, ravnatelj ustanove.

11.6. "Nekada je uvala Zonki služila skladištenju goriva, a okoliš je održavalo pitomim stado ovaca i koza u vlasništvu vojske. Danas je mjesto zarašlo, a lokalno stanovništvo bere šparuge i peca kada izmaknu kontroli dežurnih vojnih stražara. Ovaj dio vojska namjerava prodat ili dat u zakup." bojnik **Božidar Vrček**, zapovjednik 309. PLOB-a.

18.6. Lokalni izbori. Oporba predvođena **Lucianom Delbiancom** preuzeila vlast u Puli. **Ivan Jakovčić** povlači se sa pozicije ministra na poziciju istarskog župana.

19.7. Vlada donijela odluku o ukidanju predsjedničke rezidencije na Brijunima.

17.8. Premijera predstave *Kralj Lear* kazališta **Ullisey** na Malom Brijunu.

22.8. **Dušanka Šuran**, načelnica Fažane najavljuje projekt Fažana – vrata Brijuna koji bi trebao ostvariti marinu sa 422 veza.

25.8. MORH još uvijek nije darovao Gradu niti jednu kasarnu. Vojska posjeduje 15% ukupnog vlasništva u gradu Pule i nadzire 60% obale.

22.9. "Do proljeća 2002. godine trebao bi se znati koncesionar Brijuna." **Ivan Jakovčić.**

25.10. Ceh istarskih ribara apelira da se u Vallelungu smjesti ribarska luka.

1.12. Pulski novinar **Dražen Majić** objavljuje u Glas Istre podatke vezane uz preprodaju zemljišta Barbariga-Dragonera.

10.12. Županijsko poglavarstvo usvojilo Masterplan razvoja turizma Istre do 2010. godine. Plan dijeli Istru u 7 clusterova koji se razlikuju po brandu ili imidžu. Masterplan izradio **Eulogio Bordas** i njegova tvrtka **THR Barcelona**. "Taj plan bi trebao precizno pokazati koliko Istri trebaju golf igrališta i gdje će se ona graditi." **Veljko Ostojić**, član poglavarstva županije zadužen za turizam.

2002

Pokrenut spor između Države i Grada Pule oko vlasništva nad pojedinim česticama na Monumentima.

12.2. "Predložit ću izmjenu prostornog plana NP Brijuna kako bi se dozvolila gradnja elitnih turističkih objekata i na Malom Brijunu, a ne samo na Velikom. Vlada bi trebala što prije raspisati međunarodni natječaj za koncesiju na vojna područja u južnoj Istri." **Ivan Jakovčić**

22.6. "Uvjereni smo da ćemo do kraja 2005. godine ostvariti naše turističke ambicije." **Ivan Jakovčić**

26.6. Nepoznati počinitelji provalili u vojno skladište oružja na Vallelungi i ukrali pištolje.

3.10. "Zajedno sa Veljkom Ostojićem sam izradio dokument *Brijuni Rivijera*. Procjenjujem da bi u tom prostoru posao našli 7 do 8 000 ljudi." **Ivan Jakovčić**

8.-10. mjesec Iz uvale Zonka gdje se nalazilo vojno skladište goriva odnesen i posljednji opasan otpad.

2003

14.3. Županijsko poglavarstvo podržalo osnivanje društva sa ograničenom odgovornošću *Brijuni rivijera*. **Marin Brkarić** izabran u Skupštinu tvrtke, a županija je izdvojila 1,5 milijuna kuna u temeljni kapital. **Veljko Ostojić** kao autor materijala predstavlja poglavarstvu: "Polazne osnove za pripremu i operacionalizaciju programa gospodarenja određenim nekretninama u državnom vlasništvu na području Istarske županije." Područje interesa seže od Ontološkog rezervata Palud kraj Bala do rta Kamenjak. Projekt bi trebao zaposliti 5-6 tisuća radnika te bi se učinkovito privatizirala državna imovina. "Procjenjuje se da bi pripremna faza projekta trajala 15 do 18 mjeseci, dok bi gradnja trajala od 18 do 24 mjeseca. Cijeli bi projekt trebao biti gotov za pet do sedam godina." **Veljko Ostojić**

22.3. "Materijal o *Brijuni rivijeri* napravljen je pod mojom koordinacijom, ali veliku ulogu odigrao je **Ivan Jakovčić**, ljudi koji rade u javnoj ustanovi Brijuni i **Branko Curić** kao predsjednik upravnog vijeća. Zemljište bi trebalo davati u zakup, najam ili koncesiju. Prodaja mora biti iznimka za koju se nadam da se neće prečesto pojavljivati. Mislim da je preseljenje Muzila pitanje vremena. Mislim da prljavi dio Uljanika treba otici. Pitanje je bi li i kada Uljanik u cijelosti trebalo otici, ali siguran sam da će se to kad-tad dogoditi. Nema zatvorenih resorta, pitanje je samo može li si netko nešto priuštiti ili ne." **Veljko Ostojić**

7.4. "Lokacije koje će MORH ustupiti u civilne ruke su vojarna Monumenti, otok Katarina, Svetica blizu Šišana, no lokalna ih samouprava neće dobiti besplatno već će te nekretnine zbog turističke i komercijalne prenamijene ići pod nadležnost **Hrvatskog fonda za privatizaciju** pa na prodaju putem javnog natječaja. MORH ne razmišlja o napuštanju Muzila i Vallelunge." **Arsen Bauk**, pomoćnik ministricе obrane.

6.5. "Mediji pokušavaju minirati projekt *Brijuni rivijera!*" **Ivan Jakovčić**

15.5. Vlada na zatvorenoj sjednici prihvatala osnivanje društva *Brijuni rivijera*. Za člana skupštine u ime vlade imenovan **Mladen Ružman**.

26.5. Skupština istarske županije prihvatala osnivanje društva *Brijuni rivijera*. Jedini vjećnik koji je glasao protiv bio je **Slavko Kalčić**.

7. mjesec **Veljko Ostojić** pokrenuo tužbu protiv Glasa Istre i novinara **Dražena Majića** zbog "povrijeđenog dostojaštva, ugleda i časti".

8.5. "The government will soon decide who will be given the concession for the islands of Brijuni. I believe that it will be given to eminent capital for the exclusive tourism... the zone from Bale to the Amphitheatre, including Muzil, should become part of Brijuni Resorts." **Ivan Jakovčić**

9.6. The public institution Brijuni keeps having negative economic balance in business. **Ratomir Ivičić**, chief of the institution: "The institution have debts of 34 millions kuna and the debt was created in 1986. when the summit of OPEC was held on the islands."

11.6. Zonki bay was formerly used to storage fuel, and the environment was maintained by a domesticated herd of sheep and goats owned by the army. Today, this place is abandoned, the local inhabitants collects asparagus and go fishing when they manage to avoid the guards on shift. Commander Božidar Vrček says that the army is going to sell or rent this zone.

18.6. Local elections. The opposition led by **Luciano Delbianco** overtook power in Pula. **Ivan Jakovčić** withdraws from the minister position to the president of region.

19.7. Government delivers the decision to dissolve the president residence on Brijuni.

17.8. Premiere of the play "King Lear", performed by the theatre **Ullisey** on Little Brijun.

22.8. **Dušanka Šuran**, mayor of Fažana announces the project "Fažana-gates to Brijuni", that includes a marina with 422 berths.

25.8. Ministry of Defence still didn't let to Pula any barracks. The army owns 15% of real estate in the town of Pula and supervises 60% of its coastline.

22.9. **Ivan Jakovčić:** "By the end of the spring 2002. the concessionary of Brijuni should be known.

25.10. The Association of Istrian Fishermen appeals that Vallelunga should host the fishermen port.

1.12. Dražen Majić, journalist from Pula, reveals for the newspaper Glas Istre informations about the sale contract of the land in Barbariga-Dragonera zone.

10.12. Government of Istra accepts the master plan of the tourist development of Istra until the year 2010. The plan divides the region in 7 clusters differed for their brand and image. The master plan was made by **Eulogio Bordas** and its firm **THR Barcelona**. **Veljko Ostojić**, a member of the Istrian government in charge for tourism said: "This plan should precisely show how many golf courses Istria needs and were to locate them".

11.10. The last dangerous waste was moved from the Zonki bay, where the military fuel storage was situated.

2003

14.3. Istrian authorities support the founding of the firm *Brijuni Riviera*. **Marin Brkarić** was elected into the leadership of the firm, and the Region of Istria invested 1,5 million kunas into it. **Veljko Ostojić**, the author, presents to the authorities the "starting points and operationalisation of the governance of particular real estate owned by the State on the territory of Istria". The zone of interests reaches the Ontological reservoir Palud, near Bale to the point Kamenjak. The Project should engage 5-6 thousand of workers and the national property would be privatised. "It is estimated that the preliminary faze might last 15 to 18 months, while the building would last 18-24 months. The whole project should be completed in five to seven years."

22.3. "The material concerning *Brijuni Riviera* was made under my supervision, but a considerable role was played by **Ivan Jakovčić**, members of the public institution Brijuni and **Branko Curić**, president of the direction board. The land should be given for rent, lease or concession. Selling must be an exception that hopefully, will not be frequent. I believe that relocation of Muzil is just a matter of time. I think that the "dirty" part of Uljanik should be relocated too. I wonder if Uljanik should completely move, but I think that it will occur sooner or later. There are no closed resorts, the question is whether one can afford it or not." **Veljko Ostojić**.

2002

Dispute between the State and Town of Pula about ownership of land lots on Monumenti.

12.2. Ivan Jakovčić: "I will propose the change of spatial plan of the NP Brijuni, so that building of elite tourist structures could be allowed not only on the Great Brijun, but on the Little Brijun also. The government should open an international competition for the concession of military zones in south Istria as soon as possible."

22.6. Ivan Jakovčić: "We are convinced that we will fulfil our tourist ambition by the end of 2005."

26.6. Unknown trespasser into the military warehouse of munitions in Vallelunga and steals guns.

3.10. Ivan Jakovčić: "I made the document *Brijuni Riviera* together with **Veljko Ostojić**. I estimate that 7 to 8 thousand people could be employed there.

11.10. The last dangerous waste was moved from the Zonki bay, where the military fuel storage was situated.

5.7. Započinje prikupljanje potpisa za raspisivanje referenduma o istarskom zemljištu koje traje mjesec dana. Peticija je potaknuta protivljenjem osnivanju društva *Brijuni rivijera* i aferom rasprodaje zemljišta Barbariga-Dragonera. "Da li se slažete s poništenjem odluka o naknadnoj prenamjeni zemljišta uz obalu koje je donijela Skupština Istarske županije nakon što je zemljište prodano, te odluke o prihvaćanju društvenog ugovora o osnivanju društva *Brijuni rivijera*, donesene bez da su tijela županije pribavila obavezno prethodno mišljenje općinskog gradskih vijeća?" Prikupljeno 12.129 potpisa protiv rasprodaje istarske zemlje i projekta *Brijuni rivijera*. Iako je u početku župan **Ivan Jakovčić** najavljuvao raspisivanje referendumu to se nikada nije dogodilo. "Pokretanje peticije za raspisivanje referendumu protiv rasprodaje istarske zemlje i projekta *Brijuni rivijera* je neodgovorno, neozbiljno i nemoralno!"

8.8. "Osobno mislim da su pojedini novinari srozali ugled *Glasa Istre* i da bi bilo bolje da se maknu iz te kuće. A što se tiče direktora Željka Žmaka, bilo bi bolje i za novine i za njega samog da se časno povuče." **Ivan Jakovčić**. Reakcije svih hrvatskih medija na Jakovčićev zahtijevanje za smjenom direktora i pojedinih novinara *Glasa Istre*. Započinje borba za kontrolu medija koja je uspješno okončana listopada 2006. godine.

18.9. Odbor za referendum podnio prijavu građevinskoj inspekcijskoj MZOPU vezano uz projekt *Brijuni rivijera* i Barbariga-Dragonera.

22.9. MZOPP zatražilo od **Ivana Jakovčića** da se u roku od osam dana očituje na utvrđene nepravilnosti prilikom prenamjene Barbarige i Dragonere.

23.11. Parlamentarni izbori. Pobjeđuje desna stranka HDZ, premijer **Ivo Sanader**.

12.12. 463 mještana naselja Premantura potisali peticiju protiv izgradnje u parku prirode Kamenjak. To područje se također svrstava u projekt *Brijuni rivijera*. "Županija je započela izradu plana za Kamenjak ne bi li, s jedne strane, povećala stupanj zaštite parka prirode, a, s druge, u njega ugradila određene komercijalne sadržaje." **Bruno Nefat** ravnatelj Zavoda za prostorno uređenje Istarske županije.

12. mjesec Započinje javna rasprava o GUP-u Grada Pule. Traje do 23.1., a održano je preko 20 javnih izlaganja.

Krajem godine 5. korpus Hrvatske kopnene vojske preuzele Monumete i Katarinu.

2004

Monumenti i Katarina prelaze u **Hrvatski fond za privatizaciju**.

Tvrtka **Global Estudios** iz Madrija izrađuje studiju procijenjivosti investicije za Katarinu koju naručuje firma **Terra Adria**.

2.2. Veliki sastanak **Ive Sanadera**, **Božidara Kalmete**, **Ivana Jakovčića** i **Veljka Ostojića**. Premijer **Sanader** podržao *Brijuni rivijeru* i Masterplan turizma Istre.

25.11. Stangl Consulting GMBH iz Deggendorfa, građanima poznatiji kao vlasnici tvrtke *Heli yacht*, predstavili su članovima poglavarstva studiju izvedljivosti projekta *Marina resort-Katarina*. Projekt obuhvaća 60 Ha zemlje i 41 Ha morske površine, a predviđa izgradnju resorta podijeljenog u marinu od 800 vezova, naselje vila sa 310 luksuznih jedinica, tematsko naselje *Istarski gradić* sa 390 vila za vlasnike jahti uređenim u istarskom stilu. Gradić bi obilovalao malim trgovima i uskim zavojitim uličicama koje bi trebale privlačiti goste na šetnju i kupovinu. Resort bi imao dva parkirališta – jedno javno i drugo posebno čuvano za stanovnike istarskog gradića, naselja vila i marine. Čitavo bi područje bilo okruženo kamenim zidom od najmanje 3 metra visine. Postojeći vojni zid ima stražarske tornjeve zbog čega će cijelo područje biti lako osigurati video nadzorom. Cijelo područje nije namijenjeno isključivo gostima resorta, već i posjetiteljima i stanovnicima grada koji bi svojom prisutnošću udahnuli život parkovima i šetalištima unutar resorta. Arhitektonski biro koji potpisuje projekt resorta je **AD** iz Pule obitelji **Matticchio**.

10.12. Policija podnijela kaznenu prijavu protiv nekadašnje načelnice Vodnjana **Lidije Delton** optužene za malverzaciju zemljištem Barbariga-Dragonera.

7.4. "Locations that Ministry of Defence is going to let to civil purpose are: Monument barracks, Katarina Island and Svetica near Šišan. Because of their tourist and commercial reuse, this lands will not be given to the local authorities, but to the Croatian Privatisation Fund to be sold on a public call for tenders. Ministry does not consider leaving Muzil and Vallelunga." Assistant of the minister of defence, **Arsen Bauk**.

6.5. "Public media is trying to jeopardise *Brijuni Riviera* project". **Ivan Jakovčić**.

15.5. The government accepts the foundation of *Brijuni Riviera* society on a close meeting. **Mladen Ružman** elected by the government as a member of the assembly.

26.5. Regional parliament of Istria accepts the foundation of *Brijuni Riviera* company. The only member who voted against was **Slavko Kalčić**.

July. **Veljko Ostojić** starts a prosecution against the newspaper *Glas Istre* and journalist **Dražen Majić** for "hurt of dignity, reputation and honour."

5.7.-5.8. Collecting of signatures for the referendum for istrian land starts. The petition started because of the oppose to the founding of *Brijuni Riviera* company and because of the scandal of selling the land Barbariga-Dragonera. "Do you agree with the dissolution of the decision of the reuse of the coastal land that was delivered by the parliament of Istrian region after the land had been sold, and the decision to accept the social contract about the foundation of *Brijuni Riviera* company, delivered without any former consultation with the local city authorities?" 12.129 signatures against selling off istrian land and the project *Brijuni Riviera* were collected. In spite of **Jakovčić**'s announcement of referendum, the referendum never occurred. "The petition for referendum against sell off the istrian land and project *Brijuni Riviera* is irresponsible, unreasonable and immoral!" **Ivan Jakovčić**

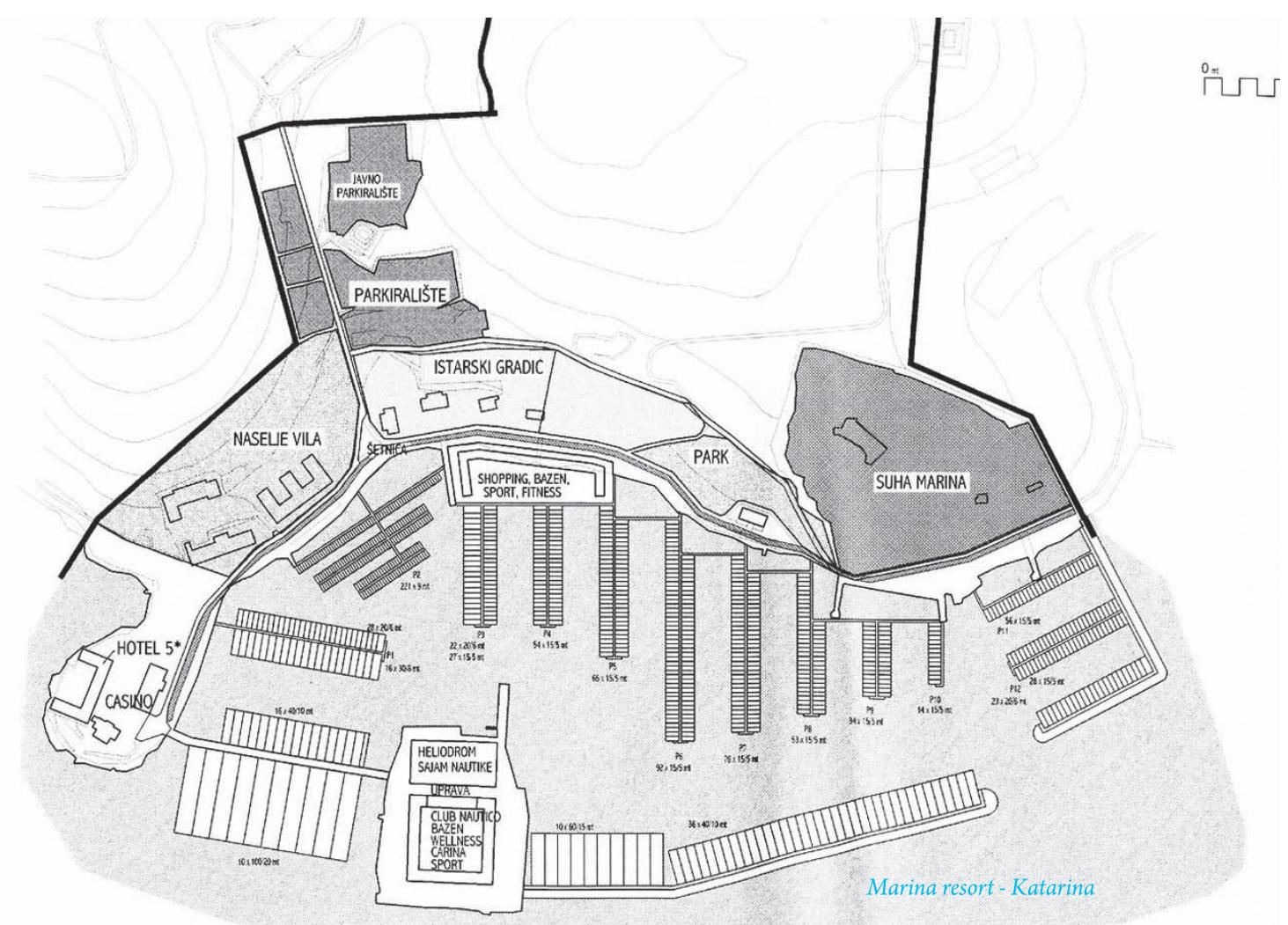
8.8. "I personally believe that particular journalist pulled down the reputation of *Glas Istre* and that would be better if they left it. Concerning the director Željko Žmak, it would be better both for him and for the newspaper to honourably withdraw." **Ivan Jakovčić**. Every Croatian media reacted to Jakovčić's demand to change the director and some journalists of *Glas Istre*. A struggle for the control of media starts, that successfully ended in December 2006.

18.9. The committee for referendum reports to building inspection for the project *Brijuni Riviera* and Barbariga-Dragonera.

22.9. The Building inspection asked **Ivan Jakovčić** to declare in eight days about irregularities found out during the changing of purpose of the zones Barbariga and Dragonera.

23.11. Parliament elections. Right wing party, HDZ with **Ivo Sanader** wins.

25.11. Stangl Consulting GMBH from Deggendorf, better known to locals as owners of *Heli yacht*, presented to local authorities a feasibility study for the project "Marina resort-Katarina". The project covers a total of 60 Ha of land and 41 Ha of sea surface and consists of a resort with a yacht marina with 800 berths, a settlement of 310 luxurious villas, theme park "Istrian village" with 390 villas built in "istrian style" for yachts owners. The village would have a lot of small plazas and narrow curvilinear streets that would attract visitors to walk and shop. Resort would also have two parking zones- one public and the other specially monitored, for the inhabitant of the istrian village, villas and marina. The whole zone would be surrounded by a stone wall minimally 3m high. Due to the guard towers on the existing military wall, the whole zone will be easily monitored with cameras. The whole location is not exclusively dedicated to the visitors of the resort, but also to all citizens who would make the parks and promenades within the resort more alive. The architectural office that signs this project is **AD** from Pula led by the **Matticchio** family.

3.2. "Ponuđena rješenja infrastrukture u GUP-u ne daju nikakvo jamstvo da ćemo biti spodobni prihvati toliko povećani broj gostiju, a da to ozbiljno ne ugrozi kvalitetu života Puljana." **Mladen Ferenčić**, savjetnik u gospodarskoj komori.

17.2. Riječki TEH – projekt plin d.o.o. predložio uvalu Zonki kao jednu od lokacija za izgradnju mjerno-reduksijske stanice zemnog plina.

24.2. Poglavarstvo istarske županije imenovalo **Ivana Jakovčića i Valtera Drandića** za članove Nadzornog odbora *Brijuni rivijere*. Skupština istarske županije jednoglasno usvojila Masterplan razvoja turizma Istre.

5.3. Vlada imenovala **Grgu Ivežića**, predsjednika **Hrvatskog Fonda za Privatizaciju**, za predsjednika skupštine *Brijuni rivijere*, a za članove Nadzornog odbora predloženi su ministar kulture **Božo Biskupić**, ministar prometa i mora **Božidar Kalmeta** i ministrica prostora **Marina Matulović-Dropulić**.

10.3. "Brijuni rivijera je apsolutno depolitizirani projekt." **Ivan Jakovčić**

18.3. Započinje devastacija vojne zone Zonki dok je još uvijek pod nadzorom HV-a.

Brioni-Polo classic

26.3. Građevinska inspekcijska Ministarstva zaštite okoliša, prostornog planiranja i graditeljstva zatvara gradilište na Velikom Brijunu, na kojem se obnavlja polo igralište jer nije predviđeno prostornim planom NP Brijuna. "Priznajem da smo pogriješili što nismo čekali suglasnost. Nije mi namjera muljati, već sam želio dobiti na vremenu." **Ratomir Ivičić**. "Suglasnost ministarstva kulture nam je dana usmeno, dok pismena suglasnost treba još samo biti napisana. U ovom slučaju se ponovo radi o pokušaju novinara **Dražena Majića** da uništi svaki projekt koji pokrenemo." **Ivan Jakovčić**

30.4. **Veljko Ostojić** izabran za direktora *Brijuni rivijere*.

20.5. Bruno Poropat se javno ispričao **Veljku Ostojiću**, nakon presude suda. Ostojić ga je tužio za uvredu časti i ugleda.

30.5. Investitori ograđuju žicom Dragoneru.

6.mjesec **Veljko Ostojić** gubi parnicu protiv *Glasa Istre*.

9.6. Ivan Jakovčić izlazi iz upravnog vijeća Brijuna "da bi se usmjerio prema projektu *Brijuni rivijera*". Započinje faza odustajanja od prenamjene Brijuna.

13.6. Božidar Kalmeta izabran za predsjednika Nadzornog odbora *Brijuni rivijere*, a **Ivan Jakovčić** za zamjenika. "Vrlo brzo se očekuje prijenos državne imovine na jugu Istre na tvrtku *Brijuni rivijera*." **Ivan Jakovčić**. To se nikada nije dogodilo.

Božidar Kalmeta

2.7. Unatoč tome što je građevinska inspekcijska zatvorila gradilište polo igrališta na Velikom Brijunu, radovi su dovršeni, a polo turnir otvara predsjednik RH **Stipe Mesić**.

20.7. Izglasan Zakon o izmjenama i dopunama zakona o prostoru koji sadrži uredbu o Zaštiti obalnog pojasa – ZOP koji seže 1 km od obalne crte.

7.8. Novinar **Dražen Majić** istražuje utjecaj koroške banke Hypo Alpe-Adria na hrvatske vladajuće političare **Ivu Sanadera**, **Božidara Kalmeta** i **Ivana Jakovčića**.

26.8. Ratomir Ivičić ponovno izabran za ravnatelja Nacionalnog parka Brijuni. "Cilj mi je u sljedeće četiri godine pretvoriti Brijune u svjetsku top destinaciju sa smještajnim objektima s pet zvjezdica."

1.9. "Predložit ćemo da tvrtka *Brijuni rivijera* investira na Brijunima sa pozajmljenim kapitalom određenih finansijskih institucija." **Veljko Ostojić**.

9.mjesec Osnovan odbor za onivanje općine Štinjan. Sakupljena 444 glasa za samostalnu općinu.

10.mjesec Bivši ministar turizma **Ivan Herak** kažnjen je bezuvjetnom zatvorskom kaznom od 4ipol godine. Njegov pomagač, a sadašnji član uprave *Glasa Istre*, **Dani Bužon** kažnjen je na godinu i četiri mjeseca, uvjetno 4 godine, trećeosumnjičeni **Igor Mlinar** dobio je 10 mjeseci s rokom kušnje od 3 godine.

13.10. "Mislim da je dobra ideja da se umirovljenički dug rješava i kroz tvrtku *Brijuni rivijera*. Bit će sretan ukoliko taj projekt pomogne rješavanju velikih nepravdi koje su nanesene umirovljenicima." **Ivan Jakovčić**.

9.11. U talijanskom gradiću Termoliju potpisani protokol o osnivanju jadranske euroregije. Inicijatori osnivanja su **Ivan Jakovčić**, **Jorge Haider** i **Riccardo Illy**

10.12. The police started a penal report against the ex mayor of Vodnjan, **Lidija Delton**, accused for land malversation in Barbariga-Dragonera.

12.12. 463 inhabitants of Premantura sign the petition against building within the borders of the natural park Kamenjak. This zone is also a part of the project Brijuni Rivijera. "Region of Istria began to make the plan for Kamenjak, from one side to ensure protection of the zone, and from the other to introduce commerce" **Bruno Nefat**, director of the Institute for spatial planning of the region of Istria.

December. Public discussion on the urban master plan of Pula starts and lasts until the 23 of January.

End of 2003. 5th division of Croatian army overtook Monumenti and Katarina.

2004

Monumenti and Katarina overtaken by the **Croatian Privatisation Fund**

Global Estudios from Madrid makes a feasibility study on Katarina for the firm **Terra Adria**.

2.2. Big meeting between prime minister **Ivo Sanader**, minister **Božidar Kalmeta**, **Ivan Jakovčić** and **Veljko Ostojić**. Ivo Sanader gives support to *Brijuni Riviera* and the Istrian Masterplan.

3.2. "The solution of infrastructure in the general urban plan does not give any guarantee that we will be capable of accepting such a number of visitors, not threatening the quality of everyday life in Pula at the same time." **Mladen Ferenčić**, advisor in the economy chamber.

17.2. TEH-gas project from Rijeka proposes Zonki bay as a potential location for the building of earth gas station.

24.2. Istrian authorities elected **Ivan Jakovčić** and **Valter Drandić** as members of supervisory board *Brijuni Riviera*. Regional parliament accepted the Master plan for the development of tourism in Istria.

5.3. The Croatian Government named **Grgo Ivežić**, the president of the **Croatian Privatisation Fund** for the president of the assembly *Brijuni Riviera*, and the minister of transport and sea **Božidar Kalmeta** and minister of space **Marina Matulović Dropulić** for the members of supervisory board.

10.3. "Brijuni Riviera is absolutely not a political project." **Ivan Jakovčić**

18.3. Devastation of the military zone Zonki started while it was still under the monitoring of Croatian army.

26.3. Since it was not part of the national park spatial plan, the building inspection of the

Ministry for the environmental protection, spatial planning and building closes the construction site on Great Brijun, where the polo courses were being renewed. "We admit that we were wrong not waiting for the agreement. It wasn't my goal to lie; I just wanted to save time." **Ratomir Ivičić**. "The agreement of the Ministry of culture was given orally, while the written just needs to be put on paper. This is another case where journalist **Dražen Majić** wants to destroy every project we start." **Ivan Jakovčić**

30.4. **Veljko Ostojić** is elected as director of *Brijuni Riviera*.

20.5. Bruno Poropat apologized publicly to **Veljko Ostojić**, after the court sentence. Ostojić accused him for insult of honour and dignity.

30.5. Entrepreneurs close Dragonera with wire.

June. **Veljko Ostojić** loses the trial against *Glas Istre* newspaper.

9.6. **Ivan Jakovčić** leaves the management of national park Brijuni to "focus toward the project *Brijuni Riviera*". The faze of giving up the reuse of Brijuni starts.

13.6. Božidar Kalmeta elected as president supervisory board of *Brijuni Riviera*, **Ivan Jakovčić** for his substitute. "It is expected very soon the state property in south Istria to be transferred to *Brijuni Riviera* property". **Ivan Jakovčić**. This never happened.

2.7. In spite of the fact that the building inspection had closed the construction of polo courses on the Great Brijun, the works had been completed and the polo tournament was opened by the president of Croatia, **Stipe Mesić**.

20.7. The changes and additions of the law about space was voted. The law contains the regulation for the Protection of sea belt that reaches 1 km inland from the coastline.

7.8. Journalist **Dražen Majić** investigate the influences of Hypo Alpe-Adria Bank upon Croatian political leaders **Ivo Sanader**, **Božidar Kalmeta** and **Ivan Jakovčić**.

Ratimir Ivičić

26.8. Ratimir Ivičić re-elected for the director of Brijuni. "It is my goal to turn Brijuni into a world top destination with five stars accomodation facilities within the next four years."

1.9. "I will propose that the firm *Brijuni Riviera* invests into Brijuni with money from a loan from other financial institutions." director **Veljko Ostojić**

September. Committee for the founding of Štinjan county was founded. 444 votes collected for an independent county.

6.12. "Spreman sam u projekt *Brijuni rivijera* uložiti vlastiti novac i snositi svu odgovornost za realizaciju projekta. Radovi na Brijunima mogli bi početi u jesen 2006. godine. U pulskoj luci bi se trebala ostvariti kombinacija stambeno-rezidencijalne namjene i u manjem dijelu turističke. Isključivo turistička gradnja na Muzilu i Katarini nije najbolje rješenje za Pulu. Slažem se oko marine na Katarini, ali ne i oko vila za tržište. Na tom mjestu treba više zelenila. Na području Hidrobaze predviđeli smo gradnju mediteranskog sela." **Veljko Ostojić.**

9.12. "Brijuni rivijera je početak procesa sa stravičnim posljedicama!" dr. **Petar Simonetti**, pravnik.

2005

20.1. Pulskom poglavarstvu prezentiran projekt *Tematski park – koncept svijeta marine* bečke tvrtke CMM. "Zajedno sa drugim projektima, poput megamarine na Katarini, koji ukupno predviđaju ulaganja od pola milijarde eura, taj projekt bi mogao dovesti do toga da Pula dugoročno postane puno atraktivnije mjesto nego danas." **Luciano Delbianco**, gradonačelnik Pule.

22.1. Nakon utvrđivanja vlasništva nad vojnim zonama koje trebaju ući u sastav *Brijuni rivijere* ustanovljeno je da državi pripada 622 Ha, lokalnim samoupravama 379 Ha, 475 Ha je još uvijek upisano kao društveno vlasništvo (kategorija koja je stupila van snage nestankom socijalizma), a 286 Ha je predmet spora između države i lokalnih samouprava.

24.2. Odlukom povjerenstva za imovinu Vlade RH tvrtka *Brijuni rivijera* dobila je na petogodišnje korištenje jednu vojnu zgradu na području Valelunge. Ugovor su potpisali **Veljko Ostojić** i **Andrija Hebrang**. "Tim činom počinje prenamjena vojnih objekata u civilne svrhe, o čemu ja govorim od '91 godine." **Ivan Jakovčić**. "U objekt bi se mogli useliti za dva mjeseca." **Veljko Ostojić**. Zgrada je još uvijek prazna.

1.3. Projekt *Marina resort Katarina Pula* investitora **Stangl consult** prezentiran u Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvijatka. Sastanak sa investitorima sazvao ministar **Božidar Kalmeta**, a na njemu su sudjelovali **Robert Pende**, **Zdenko Mičić**, **Branko Bačić**, **Grga Ivezic**, **Veljko Ostojić**, **Franz** i **Hans Stangl**, **Ulrich Eckl**, **Klaus Richard Stallinger** i **Jure Jurić**. "Za izgradnju projekta potrebno je raspisati dva natječaja. Prvi, za izgradnju smještajnih kapaciteta, raspisuje *Brijuni rivijera*, a drugi, za dodijelu koncesije na pomorskom dobru, Ministarstvo. Dogovor je da se do kraja godine raspisu oba natječaja." službeno priopćenje ministarstva. "Marina će funkcionirati 365 dana u godini, bit će izgrađen hotel s pet plus jednom zvjezdicom, kongresna dvorana, shopping centar, teniski tereni i heliodrom, a izgradit će se i istarsko selo sa kućicama za goste. U projekt je potrebno investirati 170 milijuna eura, a otvorit će se 700 novih radnih mjesta. Marina će biti u punoj funkciji za dve godine." **Jure Jurić**, direktor **Kompas-Commerce**, hrvatske firme koja zastupa interesu njemačkih investitora. "Nije bilo razloga da ljudi iz Grada Pule sudjeluju na tom sastanku jer uopće nismo protiv

tog projekta. Gradsko poglavarstvo ga je podržalo, a predložili smo i da uđe u GUP. Nismo mi protiv *Brijuni rivijere*, kao što nam se imputira, nego želimo aktivno sudjelovati u svemu." **Luciano Delbianco**.

11.3. "Od poglavarstva i skupštine Istarske županije tražimo da se dionice *Brijuni rivijere* ravnomjerno raspodijele antifašističkim borcima II.svj.rata i borcima Domovinskog rata." **Oriano Bulić**, član Istarske udruge dragovoljaca Domovinskog rata.

5.mjesec Paintball klub Pula organizira natjecanje Big Game u napuštenoj vojnoj uvali Zonki.

15.5. Lokalni izbori. Novi pulski gradonačelnik **Valter Drandić**, član Nadzornog odbora *Brijuni rivijera*, **Ivan Jakovčić** osvaja drugi mandat župana Istre.

15.6. Stangl Consulting GMBH iz Deggendorfa predstavili su gradonačelniku **Valteru Drandiću** i direktoru *Brijuni rivijere* **Veljku Ostojiću** studiju izvedljivosti projekta *Marina resort-Katarina*.

8.7. Nastavljeni suđenje bivšem ministru turizma **Ivanu Heraku** zbog nezakonitih radnji pri financiranju izrade projektne dokumentacije za izgradnju golf terena u Hrvatskoj. "Utvrđio sam da projektne studije nisu bile izrađene dovoljno stručno prema pravilniku, no potpisao sam ih jer su bile od državnog interesa, a kao građanin vjerovao sam da su dobra stvar." **Branko Rajer**, vlasnik i direktor tvrtke *Interplan*.

26.-31.7. Prvi glazbeno-kulturni događaj na Monumentima **Underwater overground** trance festival u organizaciji zagrebačke grupe **Attack**. Festival je posvećen nedavno peminulom začetniku festivala **Domagoju Šeksu**, a festival otvara njegov otac **Vladimir Šeks**, podpredsjednik hrvatskog sabora. "Dvije naše članice otišle su u **Fond za privatizaciju** i oni su nam predložili Lastovo ili Monumente. Kada smo se odlučili za Monumente Fond je preko Ministarstva obrane ishodovao odobrenje." **Vanja Goldberger**, organizator.

Underwater overground festival

Marina resort - Katarina

2005

October. Ex minister of tourism **Ivan Herak** punished unconditionally sentenced to jail of 4 and half year. His helper, today member of the editor board of Glas Istre, **Dani Bužon** sentenced to 1 year and 4 months, 4 years on a probation, the third suspect **Igor Mlinar** sentenced to 10 months and a probation of 3 years.

13.10. "I think that it is a good idea to solve the pensioner debt through the firm *Brijuni Riviera*. I would be happy if this project helped in solving big injustices done to the retired people." **Ivan Jakovčić**

9.11. Protocol of founding of Adriatic Euro region signed in the Italian town Termoli. The initiators were **Ivan Jakovčić**, **Jorge Haider** and **Riccardo Illy**.

6.12. "I am ready to invest my own money in the project *Brijuni Riviera* and carry the whole responsibility for the realization of it. The works on Brijuni could start in autumn 2006. In the harbour of Pula a combination between residential and, in smaller scale, tourist programme could be realized. Exclusively tourist facilities on Muzil and Katarina are not the best option for Pula. I agree on the yacht marina on Katarina, but not on the villas for the market. This place needs more green spaces. We suggest building a Mediterranean village in the zone of Hidrobaza." **Veljko Ostojić**.

9.12. "Brijuni Riviera is just a start of a process with horrible consequences." lawyer dr. **Petar Simonetti**.

20.1. The project "thematic park-concept of the world of marina", by Viennese firm CMM presented to Pula's authorities. "Along with other projects, such as megamarina on Katarina, which includes investments of half a billion euro, this project might lead Pula to become on a longer term a much more attractive place than it is now" mayor **Luciano Delbianco**.

22.1. After clarifying the ownership of the military zones that were supposed to be part of *Brijuni Riviera*, it was found out that 622 Ha belongs to the State, 379 Ha to local authorities, 475 Ha is still common ownership (category that disappeared with the fall of socialism), and 286 Ha is still disputed between the State and local authorities.

24.2. With the decision of committee for the ownership of the Government, the firm *Brijuni Riviera* was given one military building in Vallelunga on a five year period. The contract was signed by **Veljko Ostojić** and **Andrija Hebrang**. "By this act, a new use of military facilities into civil purpose started, something that I was talking about since the year 1991." **Ivan Jakovčić**. "The building could be ready for use in two months." **Veljko Ostojić**. The building is still empty.

1.3. The Project "Marina resort Katarina Pula", by the investor **Stangl consulting**, presented to the Ministry of sea, tourism, transport and development. The meeting with the investors was organized by Minister **Božidar Kalmeta**. **Robert Pende**, **Zdenko Mičić**, **Branko Bačić**, **Grga Ivezic**, **Veljko Ostojić**, **Franz** and **Hans Stangl**, **Ulrich Eckl**, **Klaus Richard Stallinger** and **Jure Jurić** were present. "Two invitations for tenders have to be done. The first, for the building of accommodation facilities, will be organized by *Brijuni Riviera*, while the second one, for the concession on maritime goods will be organized by the Ministry. It is agreed that both the invitation for tenders will be held by the end of the year," official statement of the Ministry. "The yacht marina will work 365 days a year and a five stars hotel, congress hall, shopping centre, tennis courts, a heliport and an Istrian village will be built. It is necessary to invest 170 millions of euro into the project that will open 700 new workplaces. The marina will be in full usage in two years time," says **Jure Jurić**, director of **Kompas-Commerce**, Croatian firm representing interests of German entrepreneurs. "There is no reason why citizens of Pula should not take part of this reunion, because we are not against this project. The city authorities had supported it, and even proposed to put it into the urban plan. We are not against *Brijuni Riviera*, as it is said, we just want to actively participate in it." **Luciano Delbianco**, mayor of Pula.

11.3. "We ask the authorities and parliament of Istria to equally distribute shares of *Brijuni Riviera* to the antifascist veterans of the 2nd World War and homeland war fighters." **Oriano Bulić**, member of the Istrian organization of volunteers of homeland war.

24.8. Prvi radni sastanak gradskog i županijskog poglavarstva nakon više od 4 godine. Dogovorena zajednička suradnja oko projekta *Brijuni rivijera*.

27.9. Savjet za prostorno uređenje Republike Hrvatske odbio je studiju *Koncept najbolje uporabe za odabrane lokacije projekta Brijuni rivijera* koji je izradila zagrebačka konzultantska tvrtka *Horwath Consulting*. "U prezentiranom konceptu ne prepoznaje se paleta nove kvalitetne ponude, već su sedam puta ponovljene matrice temeljene na stranim primjerima takozvanog bestkoncepta, a koji za hrvatski prostor predstavlja zapravo multiplikaciju apartmanske gradnje i gradnje vila za koju se ne može jamčiti da neće biti u funkciji rasprodaje hrvatske obale. U predloženom konceptu teško je prepoznati novu kvalitetu turističke ponude primjerene ovom vrijednom prostoru nasuprot nacionalnog parka Brijuni, a također se ne prepoznaje dobra argumentacija predložene pretjerane strukture apartmana i vila, s obzirom na iskustvo korištenja takvih smještajnih kapaciteta (broj dana u godini), kada je jedan od temeljnih ciljeva buduće strategije turističke ponude znatno produženje sezone korištenja smještajnih kapaciteta. Posebno je neprihvatljiv koncept nizanja svih predloženih kapaciteta u kontinuiranu liniju najužeg obalnog pojasa (zauzetost obalne crte iznosi 24 kilometra) bez vidljive namjere da se turistička izgradnja organizira izrazitije po dubini prostora i pokuša ugraditi u naslijedene prostore izgrađenih i neizgrađenih struktura ovog dijela zapadne Istre. Konceptu pored toga nedostaje interdisciplinarni pristup, a izostao je ili je zapostavljen prostornoplanski, urbanistički, arhitektonski, kulturno-pejsažni i gospodarski aspekt prostora *Brijuni rivijere*." dokument potpisuje arhitekt **Jerko Rošin**. Ovaj događaj označio je početak dominiranja države u projektu *Brijuni rivijera* i marginalizacija uloge županije.

29.9. "Mišljenje Savjeta koje smo zaprimili prošlog petka shvaćamo kao još jedan doprinos da ukupni projekt *Brijuni rivijera* bude još kvalitetniji, ali držimo da je Savjet odabrao potpuno pogrešan način komunikacije s nama. Članci u novinama pisanja su onih ljudi koji projekt žele uništiti, te stručno i moralno diskvalificirati ljude koji na njemu rade!" **Veljko Ostojić**

12.10. Na zatvorenoj sjednici gradskog poglavarstva prezentiran projekt *Brijuni rivijera*. "Ono što sam čuo je super!" **Denis Martinčić**, čelnik pulskog SDP-a.

19.10. Tenzija između države i županije kulminira na tematskoj sjednici Savjeta prostornog uređenja RH posvećenoj *Brijuni rivijeri*. Nakon odbijene studije uporabe lokacija, **Božidar Kalmeta** se usprotvio prebacivanju državnog zemljišta u temeljni kapital tvrtke, zalažući se da ih država direktno koncesionira. Ministar kulture **Božo Biškupić** je stopirao ideju **Ivana Jakovčića** i **Veljka Ostojića** po kojoj bi tvrtka imala pravo građenja na Brijunima. Arhitekt **Jerko Rošin** koji potpisuje negativnu ocjenu studije lokacija *Brijuni rivijere* založio se da taj posao preuzme državna institucija čime Sanaderova vlada preuzima potpunu kontrolu nad projektom.

17.12. "Oružane snage RH ocijenile su vojarnu Muzil u Puli perspektivnom za svoje potrebe." **Berislav Rončević**, ministar obrane.

15.12. *Stangl Consulting GMBH* iz Deggendorfa predstavili su ponovno gradonačelniku **Valteru Drandiću** studiju izvedljivosti projekta *Marina resort-Katarina*. Predsjednik društva arhitekata i autor projekta **Davor Matticchio** obrazložio je temeljni koncept.

19.12. Otvoreno pismo udruge *Zelena Istra* Veljku Ostojiću: "Model *Brijuni rivijera* temelji se na neodrživom načinu korištenja prirode i priobalja."

Beginning of May. Paintball club Pula organized the Big Game competition in the abandoned bay of Zonki.

15.5. Local elections. New mayor of Pula is **Valter Drandić**, member of supervisory board *Brijuni Riviera*, **Ivan Jakovčić** is still president of region of Istria.

15.6. *Stangl Consulting GMBH* from Deggendorf presented the feasibility study for "Marina resort-Katarina" to Mayor **Valter Drandić** and director of *Brijuni Riviera* **Veljko Ostojić**.

8.7. Trial of the ex minister of tourism **Ivan Herak** for illegal acts in financing the realization of documentation for the construction of golf courts keeps going. "I found out that project studies were not made expertly enough according the regulations, but I sign them because they were of major importance for Croatia, and as a citizen, I believed it was a good thing." **Branko Rajer**, owner and director of the firm Interplan.

26.-31.7. First musical and cultural event on Monumenti "Underwater overground" trance festival, organized by a Zagreb group *Attack*. The Festival was dedicated to its creator, **Domagoj Šeks**, who had recently died. The festival was opened by his father, **Vladimir Šeks**, and vice-president of the Croatian parliament. "Two of our members went to the *Privatisation Fund* and they were advised to choose between Lastovo and Monumenti. When we chose Monumenti, the Fund delivered the permission in accordance with the Ministry of Defence." **Vanja Goldberg**, organiser.

24.8. First meeting of city and regional authorities after more than 4 years. Collaboration on the project *Brijuni Riviera* is agreed.

27.9. The council for spatial planning of the Republic of Croatia rejected the study "The concept for the best use of the chosen location of the project *Brijuni Riviera*" made by the consulting firm *Horwath Consulting*. "The presented concept does not show a

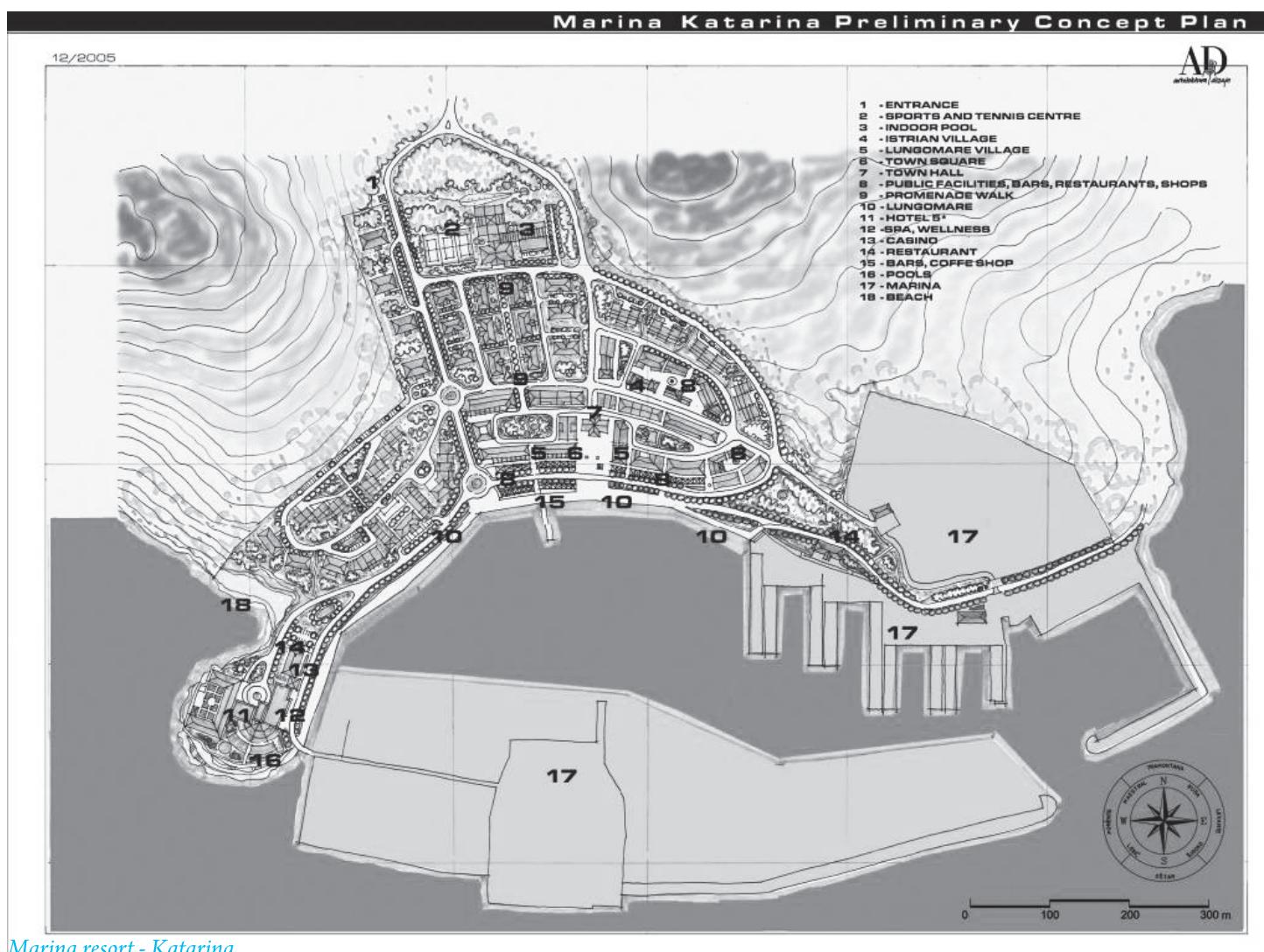
Jerko Rošin

palette of new quality offer, but the matrixes based on foreign examples of non-concept were repeated seven times. For the Croatian land it represents multiplication of apartments and villas and no one can guarantee that it will not be in service of selling off the Croatian coast. In the proposed concept it is very difficult to recognise a new quality tourist offer adapted to this valuable space in front of the National Park Brijuni. Even more, no good argumentation for the suggested structure of apartments and villas can be found, taking in consideration that one of the fundamental goals of the future tourist offer is the extension of season. The concept of putting the accommodation capacities in a continuous raw on the coast (the occupancy of the coastal line is 24km) while no building is proposed in the inner land, is utterly unacceptable. The concept is lacking of an interdisciplinary approach and a spatial planning, urban, architectonic, cultural, landscape and economic aspect of *Brijuni Riviera* is missing." The document is signed by the architect **Jerko Rošin**. This event marked the beginning of the state domination in the project *Brijuni Riviera* and a marginalisation of the regional role.

29.9. "We consider the opinion of the Council that we received last Friday as a contribution to make the project *Brijuni Riviera* better, though we believe that the Council had chosen a completely wrong way of communication with us. The newspaper articles were made by those who want to abort the project and professionally and morally disqualify people working on it!" **Veljko Ostojić**

12.10. The project *Brijuni Riviera* presented on a closed meeting of the city council. "What I have heard was great!" **Denis Martinčić**, leader of Pula's branch of Social-Democrat Party.

19.10. The tensions between the State and Region culminate on a session of the Council of spatial planning of the Republic of Croatia dedicated to *Brijuni Riviera*. After the rejection of the study of usage of locations, **Božidar Kalmeta** opposes to transfer the state land into the basic capital of the firm, supporting the idea of giving it directly from the state to a concession. The minister of culture **Božo Biškupić** stopped the idea of **Ivan Jakovčić** and **Veljko Ostojić** according to which the firm would have the right to build on Brijuni. The architect **Jerko Rošin**, who signs a negative critique on *Brijuni Riviera* study of location, stands for the state institution to take that job, which means that Sanader's government would overtake a complete control upon the project.

Marina resort - Katarina

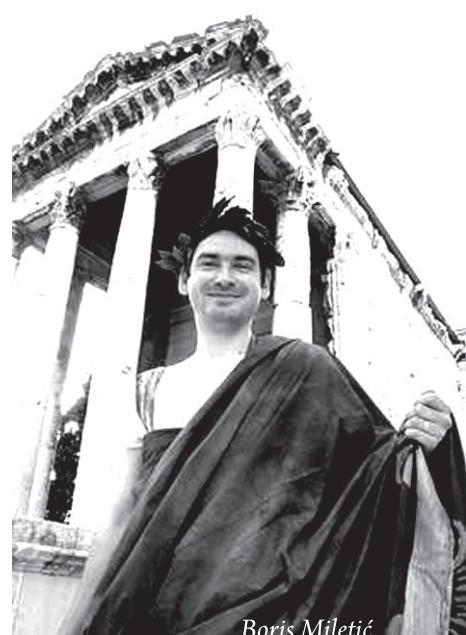
2006

3.3. "I Muzil bi mogao biti dijelom projekta *Brijuni rivijera*. Ono što za vojsku nije interesantno, može biti vrlo interesantno za najviši standard u turizmu." **Stipe Mesić**, predsjednik RH

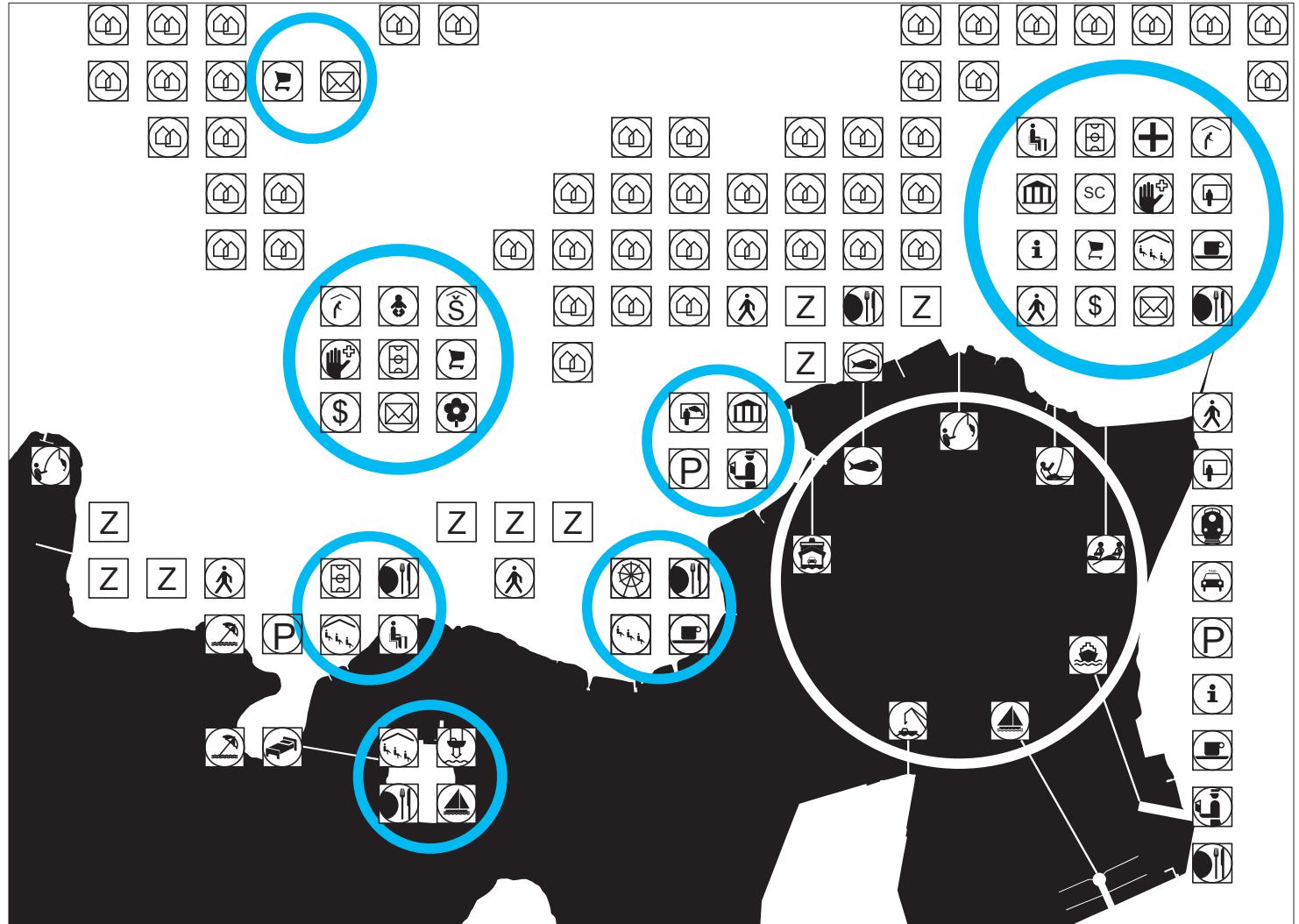
4.3. "Vlada je zadužila sva ministarstva da predlože izmjene i dopune zakona i podzakonskih akata kojima bi se omogućila brža, jednostavnija i jeftinija izgradnja golf terena. Vrlo brzo završit ćemo s poslom. O *Brijuni rivijeri* će javnost saznati kada za to budu ispunjeni uvjeti. Smatram da takvi projekti ne bi trebali ići u javnost dok struka ne definira svoj stav, a to će biti za mjesec dana. Tada će se projekt prezentirati javnosti. Potpuno razumijem ljudi koji imaju vrijedno zemljište uz more na kojem sada zbog ZOP-a ne mogu ništa graditi. Ti su ljudi sigurno zakinuti i zato će država uskoro osnovati fond iz kojeg ćemo im isplaćivati određenu naknadu vlasnicima zemljišta, ali one, naravno, ne mogu biti tržišne." **Marina Matulović-Dropulić**, ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

15.3. Poglavarstvo istarske županije usvojilo Prijedlog mjera neophodnih za realizaciju izgradnje golf igrališta. Lokalnoj samoupravi se predlaže da se komunalni doprinosi za golf teren plaćaju paušalno, da se komunalna naknada ne naplaćuje za teren, da se golf igralište s pratećim sadržajima oslobođi plaćanja vodnog doprinosa.

22.4. Prezentacija uvodne studije Pulskog zaljeva, koja je prethodila radionicici **Katarina 06** u MMC Luka. Studiju izrađuju arhitektonski fakultet iz Ljubljane pod mentorstvom prof. **Janeza Koželja**. "Zona sjeverne obale Pulskog zaljeva nije grad, već pustinja. Prostor koji je stoljećima bio nedostupan je sada fizički i mentalno napušten prostor. Postoji opasnost da to bude turističko naselje, introvertirano i zatvoreno preko zime. To je presudna opasnost – da se vjekovima zatvoren prostor opet zatvori na drugi način i iznova isključi iz gradskog života. To što je danas taj prostor prazan nije prepreka već potencijal da se ondje učini sve moguće. Taj prostor danas ima negativnu konotaciju te je potrebna pozitivna energija i kreativni poticaj da bi se razvio, a Pula u budućnosti postala grad s centrom u svom zaljevu. To je povijesna šansa." Početak projekta Katarina.

Boris Miletic

Uvodna studija Pulskog zaljeva / Preliminary study of Pula's Bay

6.-13.5. Na Monumentima se održava međunarodna arhitektonsko-urbanistička radionica **Katarina 06**. Na lokaciji je sedam dana boravilo 6 mentora i 30 studenata iz Zagreba, Ljubljane i Venecije, u sklopu radionice održana su 4 predavanja, a javnost je imala cjelodnevni pristup radnom prostoru gdje su nastajali planovi i projekti. Rezultat rada objavljen je u knjizi **Katarina 06 – otvaranje pulske obale**.

16.5. Na sastanku zatvorenom za javnost predstavnicima lokalnih samouprava Pule, Bala, Vodnjana i Fažane prezentirana **Prostorno-programska studija područja Brijuni rivijera** koju izrađuje Zavod za prostorno planiranje Ministarstva zaštite okoliša i graditeljstva pod vodstvom **Matije Salaja**.

27.5. "U prostorno-programskoj studiji *Brijuni rivijere* smo analizom prostora odredili koje prostore, pejzažne i krajobrazne kvalitete moramo zadržati da barem sličimo našem turističkom sloganu Mediteran kakav je nekad bio. Nismo se određivali prema tome što je državno, a što privatno, već prije svega prema kvaliteti i mogućnosti prostora." **Matija Salaj**, direktor zavoda za prostorno planiranje.

29.6. **Valter Drandić**, iz zdravstvenih razloga, napušta napušta funkciju gradonačelnika Pule. Novi gradonačelnik Pule je **Boris Miletic**.

3.7. **Umberto Angeloni**, organizira posljednji polo turnir na Brijunima, razočaran zbog zapuštene infrastrukture i smještajnih objekata odustaje od dalnjih aktivnosti vezanih uz otoče.

13.7. Godišnja skupština *Brijuni rivijere*. Predviđa se da će se do konca godine odabratи investitori za lokacije Pineta, Monumenti-Katarina, Hidrobaza i Muzila, ako se vojska iseli.

17.12. "Croatian army estimated the barracks Muzil in Pula as a perspective one for its needs." The Ministry of Defense **Berislav Rončević**

15.12. Stangl Consulting GMBH from Deggendorf presented again their feasibility study for the project "Marina resort-Katarina" to the mayor **Valter Drandić**. The president of the architects association and author of the project, **Davor Matticchio**, explains the basic concept.

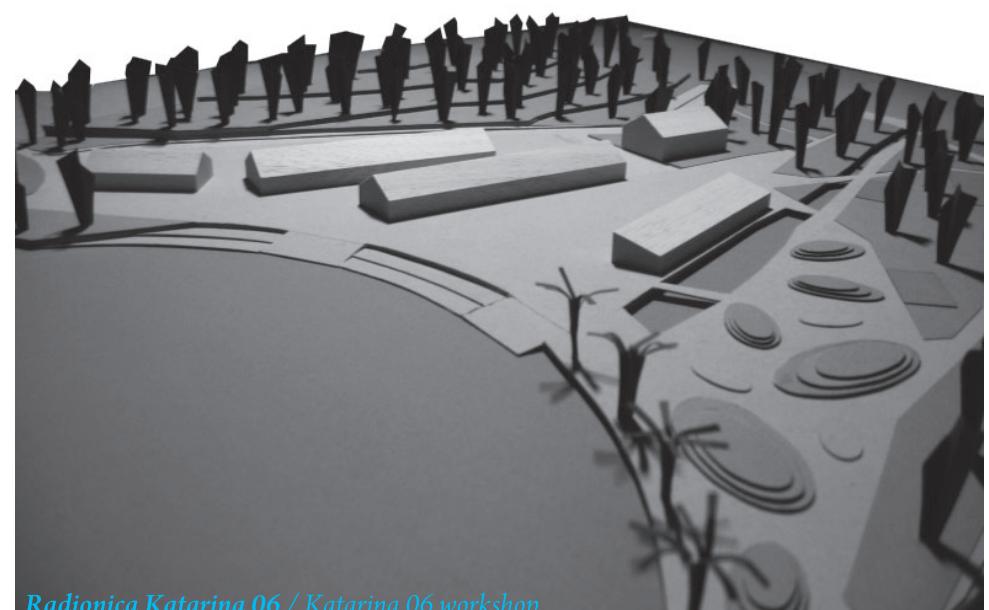
19.12. Open letter from the non-government organisation "Green Istra" to Veljko Ostojić: "The model *Brijuni Riviera* is based on an unfeasible use of nature and coastline."

2006

3.3. "Muzil could also be a part of the project *Brijuni Riviera*. What is not interesting to the army can be very interesting to high class tourism." **Stipe Mesić**, president of Croatia.

4.3. "The Government engaged each ministry to propose changes and addition to law and under law acts which could enable a better, easier and cheaper construction of golf courses. The work will be done very soon. The public will be acquainted with *Brijuni Riviera* when all the terms are fulfilled. I believe that projects like that should not be presented to public before the expertise took a stand, and that will happen in a month. Only than, the project will be presented publicly. I completely understand people who own valuable land next to the sea and that are unable to build due to the Protected Coastline Belt. These persons were certainly harmed, so the state is going to found a fund from which they will be paid compensation that, obviously, can not be equal to the full market value of the land." **Marina Matulović-Dropulić**, ministry for the protection of environment, spatial planning and building.

15.3. The istrian authorities accepted the Proposition of measures indispensable for the realisation of golf courses. Local authorities are advised that the communal contributions for the golf courses should be paid a flat rate, that the communal contribution is not to be paid for the course, and that the golf course with the supporting functions should be freed from paying water contribution.

Radionica Katarina 06 / Katarina 06 workshop

20.-23.7. Na Monumentima se održava glazbeni festival **Seasplash reggae festival**. (vidi str.22-23)

23.-30.7. Odmah nakon reggae festivala na Monumentima se nastavlja **Underwater overground** trance festival, koji je lani probio led u organizaciji privremenih kulturnih događaja u toj bivšoj vojnoj zoni (vidi str.22-23)

1.-2.9. Treći glazbeni festival na Monumentima je **Twin horn biker festival**. Rekordna posjećenost od oko 12.000 ljudi.

4.10. Smjena glavnog urednika i tri novinara u *Glas Istre*. Društvo novinara Hrvatske osudilo tu odluku kao udar na slobodu medija.

19.10. "Do konca iduće godine vojska definitivno odlaže sa Muzila da bi objekte prepustila lokalnoj samoupravi za razvoj turizma u sklopu *Brijuni rivijere*". Tomislav Čeprić, načelnik službe za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša MORH-a.

3.11. Projekt **Katarina** Pulske grupe pod radnim naslovom **Planiranje kroz korištenje** prezentiran na danima arhitekture u Istri koje organizira društvo arhitekata Istre.

7.11. Hrvatska Vlada na zasjedanju u Poreču donosi odluku da se tvrtka *Brijuni rivijera* dokapitalizira unosom prava građenja i služnosti na zemljištu i nekretninama koje se prostiru na koko 5.5 milijuna četvornih metara. Dokapitalizacija se još nije provela. Ministar Božidar Kalmeta najavio početak prvih radova za najkasnije godinu dana.

17.11. "Smatram da je *Brijuni rivijera* dobrodošao projekt jer sagledava prostor u cjelini." **Davor Matticchio**, predsjednik Društva arhitekata Istre.

30.11. Susret predstavnika Zavoda za prostorno planiranje iz Zagreba, direktora *Brijuni rivijera*, gradonačelnika Pule i predstavnike urbanističke tvrtke Urbis iz Pule. Sadržaj sastanka nepoznat.

1.-8.12. Izložba **Katarina 06 – otvaranje pulske obale** Pulske grupe u napuštenom skladištu Duhan u Puli.

22.4. The presentation of the preliminary study of Pula's Bay, which preceded the workshop "Katarina 06", at the MMC Luka. The study was made by the Faculty of Architecture in Ljubljana under the tutorship of prof. Janez Koželj. "The northern zone of Pula's Bay is not a city, but a desert. A space that was inaccessible for centuries today is fiscally and mentally abandoned. There is a threat that it might become a tourist resort, introverted and closed during winter time. That is a fatal danger – what was for centuries a closed space might be closed again in a different way, excluding it from the life of the city. The fact that this place is empty is not an obstacle, but a potential that everything is possible there. This place has a negative connotation today and a positive energy and a creative stimulation is needed to develop it making Pula a city with the centre in the middle of its bay. This is a historical chance." Starting of the project Katarina.

6.-13.5. Monumenti area is hosting the international architectonic and urban-planning workshop "Katarina 06". Six tutors and 30 students from Zagreb, Ljubljana and Venice stayed on the location. Four lectures took place as part of the workshop, and the place of work, where plans and projects were created, was open to public throughout the whole day (link: pg.22-23). The results of this work were published in the book "Katarina 06 – Opening of Pula's Coast".

16.5. The "Spatial and programmatic study of the zone of *Brijuni Riviera*" (made by the Institute for spatial planning of the Ministry for the protection of the environment and building led by Matija Salaj) was presented to the local authorities of Pula on a meeting closed to public.

27.5. "The spatial-programmatic study of *Brijuni Riviera*, by analysing space, defines which spatial and landscape qualities are to be kept in order to correspond to our tourist slogan of a Mediterranean that once was." We were not led by the idea what was state property and what was private, but exclusively by the idea of quality and possibilities of space", Matija Salaj, urban planner.

20.6. Valter Drandić withdraws from the position of mayor, due to health reasons. **Boris Miletić** is the new mayor.

3.7. Umberto Angeloni organises the last polo tournament on Brijuni. Disappointed by the neglected infrastructure, he gives up from further activities on the islands.

13.7. The annual conference of *Brijuni Riviera*. It is expected to choose investors for the zones of Pineta, Monumenti-Katarina, Hydro base and Muzil by the end of the year, if the military moves away.

20.-23.7. Seasplash Reggae Festival held on Monumenti (link: pg.22-23)

20.-23.7. Reggae festival followed by the **Underwater overground** trance festival, that was the first to blaze the trail in organising temporary cultural events in the ex-military zone last year (link: pg.22-23).

1.-2.9. The third music festival on Monumenti was the **Twin horn biker festival**. Record number of visitors – about 12 thousands people.

4.10. Shift of the chief editor and three journalists of *Glas Istre*. Croatian Journalist Society protests upon this decision as an attack on the freedom of press.

19.10. "By the end of next year, the army will definitely leave Muzil to let the buildings to the local authorities and *Brijuni Riviera* for developing tourism." Tomislav Čeprić, director of service for real estate, building and protection of environment of the Ministry of Defence.

3.11. Workshop **Katarina** presented as "Planning through utilisation" on the Days of Architecture in Istria, organized by the Architects Association of Istria.

7.11. Croatian Government on a assembly in Poreč delivers the decision to transfer the state land into the basic capital of the firm *Brijuni Riviera*. This is still not carried out. Minister Kalmeta announces the beginning of works in less than a year.

katarina 06

OTVARANJE PULSKE OBALE
OPENNING OF PULA'S SHORE

15.12. Odgovor Pulske grupe Veljku Ostojiću:

O PITANJU TAJNOSTI U SLUČAJU BRIONI RIVIJERA

Iako projekt Brioni Rivijera povlači niz polemika prvu koju treba razriješiti jest je li to tajni projekt ili nije. Po našem mišljenju, taj je projekt tajni, a to potvrđujemo sljedećim argumentima.

Projekt koji obuhvaća skoro cijelu obalu južne Istre i traje već tri godine prezentira se javnosti samo sa svojim društvenim ugovorom, ciljevima i vizijom. To je sve skupa tri stranice materijala. To implicira da je sva ostala planska dokumentacija (strategija, analiza kao i sami projekti) - tajna. Ili ne postoji, a to je još gore za inicijativu od ovakve važnosti.

Medutim ti projekti ipak postoje, odnosno u izradi su, a njihovi autori su stručnjaci Zavoda za prostorno uređenje pri ministarstvu zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Njihov godišnji rad na projektu NIKAD nije prezentiran javnosti i rijetki je stručnjak bio počašćen upoznavanjem s radnom verzijom njihove prostorno-programske studije. Osobno nismo bili među njima iako je naša grupa stupila u kontakt s planerima i zamolila ih da sudjeluju u našoj raspravi o sjevernoj obali pulskog zaljeva.

Nedavno je g.Ostojić prezentirao gradskom vijeću projekt Brijuni rivijera, a nekoliko dana ranije odgovorni ljudi iz Zavoda za prostorno uređenje posjetili su naš grad i održali privatne sastanke o suštini samog projekta! Njihova će se studija, najvjerojatnije, prezentirati javnosti kada bude usvojena, a mogućnost javne rasprave već se odavno isključila kao opcija.

Protivimo se takvom načinu planiranja i toplo preporučujemo odgovornim ljudima da što prije izadu u javnost s konkretnim planovima prostorsko-programske studije. Do tada će projektu Brijuni rivijera sljediti atribut "tajni".

2007

11.4. - 1.5. Izložba Katarina 06

postavljena na Tehničkom fakultetu u Istanbulu, Turska.

11.5. Prva sjednica savjeta Brijuni rivijere u županiji istarskoj. Gradonačelnik Pule Boris Miletić izabran za predsjednika savjeta. Prezentirana prostorno-programska koncept Brijuni rivijera koji su izradili Zavod za prostorno planiranje RH pod vodstvom Ante Paunovića i Ratka Cimermana. U studiji se na 50 km obale predviđa smještaj 39 000 postelja "Naša obala je interesantna za naseljavanje različitih europskih skupina." Ratko Cimerman. "Moramo riješiti problem bespravne gradnje da dobijemo ekskluzivitet lokacije." Ivan Jaković.

Prostorno-programske koncept Brijuni rivijere sa označenim "javnim koridorima" / Spatial concept of Brijuni Riviera with arrows that symbolise "public corridors"

21.5. - 28.5. Izložba Katarina 06

postavljena na Arhitektonskom Fakultetu u Zagrebu.

22.5. "Idućeg će se mjeseca raspisati prvi međunarodni prednatječaj za potencijalne investitore u projektu Brijuni rivijera. Prvi radovi na pojedinim lokacijama očekuju se za 9 do 12 mjeseci nakon odabira investitora, što znači da bi se prvi bageri mogli pojaviti tek za godinu i pol dana." Veljko Ostojić

3.6. Pulska grupa proglašava sjeverni dio zaljeva Parkom Malih Otkrića (vidi str. 20-21) prema projektu nastalom na lanjskoj arhitektonskoj radionici. Oko 500-tinjak građana prvi puta u povijesti zakoračilo vojnu zonu Valelunga.

17.6. Antikorupcijska akcija Maestro. Uhićeno svih 6 potpredsjednika Hrvatskog fonda za Privatizaciju. Predsjednik fonda Grga Ivezić nije među osumnjičenima. Predsjednik upravnog odbora HFP-a je Damir Polančec, a članovi Nadzornog odbora Božidar Kalmeta, Ivan Šuker, Petar Čobanković i Ozren Matijašević. Uatoč izjavama premijera Sanadera da će vlada ukinuti ozloglašeni fond to se nikada nije obistinilo.

2.7. Vojska napušta Muzil, a upravljanje prepusteno Gradu Puli. Grad Pula postavlja specijalnu postrojbu "Tigar" "da zaštitи područje od devastacija. Pristup Muzilu još je uvijek onemogućen.

7.7. Realizacija Nova pulska riva-1.segment Pulske grupe u sklopu festivala Media mediterranea na Monumentima (vidi str. 26). Na molu postavljena crna zastava kao simbol bespravne intervencije jer se prostor Pulskog zaljeva ne može uređivati pravnim putem. Taj događaj otvara ljetnu festivalsku sezonu na Monumentima.

9.-15.7. Future Nature festival na Monumentima

19.-22.7. Reggae Seasplash festival drugi puta na Monumentima

27.-28.7. Viva la Pola festival na Monumentima.

17.11. "I consider Brijuni Riviera to be a good project for it foresees space in its totality", Davor Maticchio, president of the Architects Association of Istra.

30.11. Meeting in Zagreb of representatives of the Institution for spatial planning, director of Brijuni Riviera, mayor of Pula and representatives of the urban planning studio Urbis 72 from Pula. Content of the meeting unknown.

1.8.-12. Exhibition „Katarina 06 – opening of Pula's bay“ by Pula Group in the abandoned warehouse "Duhan" in Pula.

11.12. Assembly of the city council about the project Brijuni Riviera. Opposition members unsatisfied with a small amount of information about the project presented by director Veljko Ostojić.

13.12. Interview with Pula Group in "Glas Istre" under the title "Lets return the city to its shore!" Q: Are you against the project Brijuni Riviera? A: No, because we do not know what is it! We oppose to an urban planning that is secret."

14.12. Strong reaction of director Veljko Ostojić: "The article "Lets return the city to its shore!" throughout tendentious questions raises again to a power some kind of "secret" of the project Brijuni Riviera. There is nothing secret in this project! Maybe the problem lies in exceeded fantasies and evil of the journalist who signed the article. Or in his laziness to reach the information!"

15.12. Response of Pula Group to Veljko Ostojić:
"On the Question of Secrecy in the Case of Brijuni Riviera"

Although the project Brijuni Riviera implies a series of polemics, the first to be solved is whether it is a secret project or not. To our behalf, this project is secret, and that is confirmed by the following facts:

The project that includes almost the whole southern Istrian coast and already lasts three years is presented to public only by its social contracts, aims and visions. That is only three pages of materials in total. This implies that the whole other planning documentation (strategy, analysis and the project itself) is secret, or it does not exist, that would be the worst scenario for an initiative of such an importance.

However, this project still exists, it is being developed, and its authors are experts of the

Institute for Spatial Planning at the Ministry of the Protection of Environment, Spatial Planning and Building. Their annual work on the project had NEVER been presented to public and there were only few experts who were honoured to be acquainted with the work version of their spatial-programmatic study. Personally we were not part of them, although our group did make contact with the planners and asked them to take part at our debate about the northern part of Pula's Bay.

Mr. Ostojić has recently presented to town's authorities the project Brijuni Riviera, and a couple of days earlier, the responsible people from the Institute for Spatial Planning had visited our town and kept private meetings about the essence of the project itself! Their study will, most probably, be presented to public after being accepted, and the possibility of public discussion already skipped as an option.

We are strongly against this way of planning and kindly advice to the responsible to stand in front of the public with concrete plans from the spatial-programmatic study as soon as possible. Until then, the project Brijuni Riviera will be considered as "secret".
Pula Group

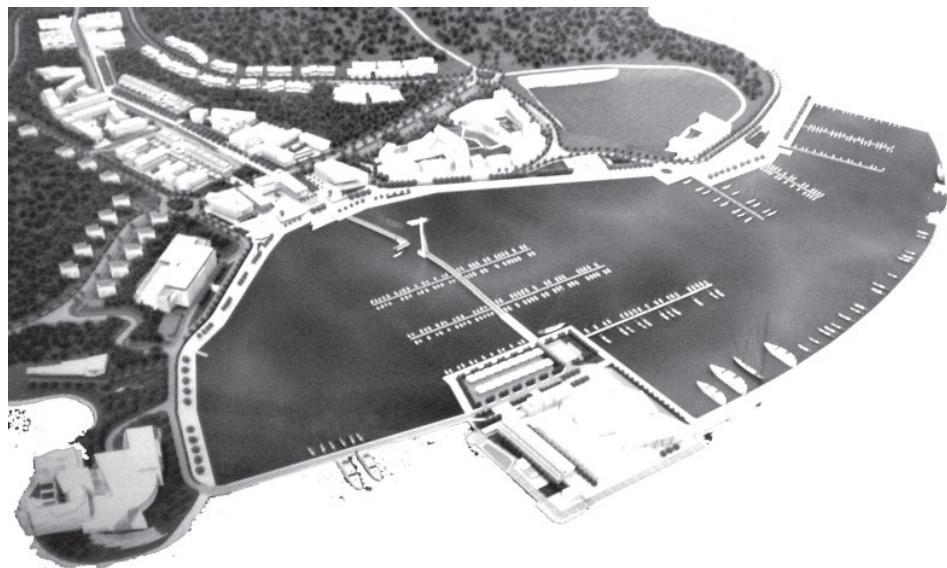
2007

11.4.-1.5. Exhibition Katarina 06 at the Technical University in Istanbul, Turkey.

11.5. First meeting of the council of Brijuni Riviera in the region of Istria. Boris Miletić, mayor of Pula, elected as the chairman of the council. Spatial – programmatic concept Brijuni Riviera made by the Institute for spatial planning of the Republic of Croatia, Ante Paunović ad Ratko Cimerman, presented. The study allows 39 000 beds on a coastline of 50 km. "Our coast is interesting for settlement of different European groups," Ratko Cimerman. "The problem of illegal building has to be solved in order to gain exclusivity for the location", Ivan Jaković.

21.5.-28.5. Exhibition Katarina at the Faculty of Architecture, Zagreb.

22.5. "The first international call for tenders for potential investors in the project Brijuni Riviera will be opened next month. Constructions on particular sites are expected to start in 9-12 months period after choosing the investor. That means that the first dredgers could appear only in one or one and a half year." Veljko Ostojić.

9.8. *Brijuni rivijera raspisuje prednatječaj za potencijalne investitore za 66-godišnju koncesiju nad četiri lokacije – Pineta, Hidrobaza, Katarina-Monumenti i Muzil. Prednatječaj doživio oštре kritike javnosti jer se njime predviđa sadržaj na lokacijama koji nije sukladan postojećoj prostorno-planskoj dokumentaciji, a u natječaju se, osim državnog, našlo i gradsko i privatno zemljište.*

11.8. *“Projekt Brijuni rivijera može biti fenomenalna prilika za izgradnju modela u kojem je gradsko stanovništvo integrirano u projekt. Svaki koncept koji bi išao na razdvajanje tih turističkih naselja od urbanih cjelina bio bi fundamentalno pogrešan.” Saša Randić, predsjednik Udruženja hrvatskih arhitekata.*

23.8. *Proglas Pulske grupe: “U gradu gdje je život sve skuplj, a posla sve manje nestaju i posljednje pravne metode sudjelovanja u stvaranju budućnosti zajedničke obale. Ostaju još samo one legitimne (vidi str. 19).” Proglas predstavljen na neformalnom sastanku Pulske grupe sa Ivanom Jakovićem, Veljkom Ostojićem, Josipom Zidarićem i Ingrid Paljar. Sastanak kulminirao sukobom Jakovića i Pulske Grupe, u kojem su članovi grupe zahtijevali donošenje odluke o poništenju prednatječaja za 4 lokacije i uklanjanje specijalne vojne postrojbe Tigar sa Muzila. “Ako vam se ne sviđa u Puli iselite se!” Ivan Jaković*

28.8. *“Nije raspisan prednatječaj nego takozvani prvi poziv koji je bio objavljen isključivo zbog ispitivanja interesa potencijalnih investitora. U projektu se može raditi samo ono što je propisano prostornim planom, ukoliko pulski vijećnici, koje su izabrali građani, odluče da na Katarini neće biti marine, neće je biti. Mi ne odlučujemo o budućem planiranju izgleda Pule. Pulska grupa ima odredene prijedloge uređenja jednog dijela grada. Grupe, pojedinci, a pogotovo političke stranke žele djelovati vaninstitucionalno, dok se promjene mogu događati samo u skladu sa zakonom.” Veljko Ostojić*

30.8. *“Projekt Brijuni rivijera mogao bi pasti u vodu ukoliko bi se država povukla iz njega.” Ivan Jaković*

30.8.-2.9. *Twinhorn Biker’s festival drugi puta na Monumentima.*

3. – 10.9. *Izložba Katarina 06 postavljena na Fakulteti za Arhitekturu u Ljubljani.*

4.9. *Projekt Katarina Pulske grupe prezentiran pulskom gradskom poglavarstvu. “Bilo koji urbanistički*

plan koji se ne bude radio u suradnji sa stanovništvom mi nećemo smatrati legitimnim.” Pulska grupa.

13.9. *Grad Pula iznajmljuje Arenu za 20.000 kn firmi Motorola za privatnu zabavu. Zabava kulminira nakon pola noći kada uzvanici ispaljuju nenajavljeni vatromet koji je uznemirio čitav grad. “Gospodo, da li tako možda zamišljate i svoj projekt Brijuni rivijeru? Crvene tepihe, sjajne cruisere, a u pozadini u snu preneražen puk, s najskupljom vodom, bez bazena, sada i bez muzičke škole, bez kanalizacije, bez stadiona, s daleko najskupljom tržnicom i najskupljim ukupnim troškovima osnovne košarice u cijeloj državi. Građani su tu tek ignorirani statisti, dovoljno daleko da im se sa superluksuznog broda ne vide izmorene, izborana lica.” Zoran Angeleski, novinar Glasa Istre*

17.9. *Završen je rok za predaju ponuda u sklopu prednatječaja kojeg je raspisala Brijuni rivijera. Za četiri lokacije stigle su 27 ponude međunarodnih firmi od kojih je najviše prašine digla firma Limitless iz Dubaia čiji je projekt resort Palm Jumeira. Za lokaciju Katarina-Monumenti natječe se i firma Istria Consult, koju je osnovala tvrtka Stangl zajedno sa Uljanik Plovibom. Rok produžen do 12.11.*

24.9. *“Projekt Brijuni rivijera i smanjenje nezaposlenosti u Istri već su se mogli dogoditi da opozicija taj projekt nije bojkotirala. Na sreću, u tome nisu uspjeli i to će biti najveći udarac i politički kraj za one koji ga nisu podržavali.” Ivan Jaković*

28.9. *U sklopu lokacija za koncesije za koje je raspisan prednatječaj nalazi se i privatno vlastništvo te se pojedini vlasnici bune protiv raspisivanja prednatječaja. “Istina je da s privatnim vlasnicima nismo nikad razgovarali jer mi samo pripremamo projekt za investiciju, a investitor će naći način da isplati vlasnike. Da smo čekali da se svi imovinskopopravni odnosi riješe, nikad nebismo ništa napravili.” Veljko Ostojić*

16.10. *Susret veleposlanika SAD-a Roberta A. Bradtkea sa Ivanom Jakovićem, Borisom Miletićem i direktorom istarske razvojne agencije Darkom Lorencinom. “Budući da su za projekt Brijuni rivijera zainteresirani i neki američki ulagači, sa županom sam razgovarao i o tom projektu da bih potencijalnim ulagačima iz SAD-a mogao iznijeti svoje stavove i mišljenje.” Roberta A. Bradtke*

21.10. *Pulska grupa prezentirala projekt Katarina na sastanku europskih studenata arhitekture u Motovunu.*

3.6. *Pula Group* proclaim the northern part of the Bay as *Park of Small Discoveries*, according to a project that had been made during the workshop. Citizens made a demonstrative walk from Vallelunga to Katarina Island. About 500 of citizens entered the military zone Vallelunga for the first time in their life ([link:pg.20-21](#)).

17.6. *Anticorruption action “Maestro”. All the six vice presidents of the *Croatian Privatization Fund* arrested. The director of the Fund, *Grga Ivezic* is not among the suspects. Director of the management team of the notorious Fund, *Damir Polanec*, members of the supervisory board: *Božidar Kalmeta*, *Ivan Šuker*, *Petar Čobanković* and *Ozren Matijašević*. In spite of Sanaders's statements that the government will dissolve the Fund, that never occurred.*

2.7. *The army leaves Muzil, governance of the place left to the city authorities. The City of Pula hires a special army unit “Tiger” in order to save the zone from devastation”. Access to Muzil is still not possible.*

7.7. *Realization of *New Pula’s Waterfront – 1st segment* by Pula Group, during the *Media Mediterranea* Festival on Monumenti. A black flag set on the pear, as a symbol of an illegal intervention, as the zone of Pula’s bay can not be assembled in a legal way. This event opens the summer season of festivals on Monumenti ([link:pg.26](#)).*

9.-15.7.7. *Future Nature* festival on Monumenti.

19.-22.7. *Reggae Seasplash* festival second year on Monumenti

27.-28.7. *Viva la Pola* festival on Monumenti.

9.8. *Brijuni Riviera* opens a preliminary competition for potential investors for a 66 year concession upon four locations - Pineta, Hydro base, Katarina – Monumenti and Muzil. The preliminary competition subject to strong public critics because it foresees the use of these zones on a way that does not match the existing spatial-planning documents, and because the competition includes not only state land, but also city and private land.

11.8. *“Project Brijuni Riviera can be an extraordinary chance for building a model in which the citizens would be integrated in the project. Any concept that leads to separating tourist resorts from urban zones would be fundamentally wrong.” Saša Randić, president of the Croatian Architect’s Association.*

23.8. *Proclamation of Pula Group: “In a town where life is more and more expensive, and there is less and less work, the last legal methods of participation in creating the future of a common coast vanish. The legitimate ones are the only to remain.” ([link:pg.19](#)) The manifesto was presented on an informal meeting of Pula Group with Ivan Jaković, Veljko Ostojić, Josip Zidarić and Ingrid Paljar. The meeting culminated in a conflict of Jaković and Pula Group in which the members of Pula Group were demanding to cancel the preliminary competition for the 4 zones and moving the special military unit Tigar from Muzil.*

“If you do not like living in Pula, move out!” Ivan Jaković.

28.8. *The preliminary competition was not open, but only the so-called first call which was published exclusively because of*

questioning the interest of potential investors. The project allows doing only what is permitted by the spatial plan, in case that the city councillors, elected by the citizens, decide not to have a yacht marina on Katarina, it will not be built. We do not decide about the future planning of Pula. Pula Group has some proposals for a part of the city. Groups, individuals, and especially political parties want to act extra institutionally, but changes can be only made in accordance to law.” *Veljko Ostojić.*

30.8. *“Project Brijuni Riviera could fail if the State withdrew.” Ivan Jaković*

30.8.-2.9. *Twinhorn Biker’s festival second time on Monumenti.*

3.-10.9. *Exhibition Katarina set in the Faculty of Architecture in Ljubljana.*

4.9. *Project Katarina presented to the city council. “Any urban plan not made in collaboration with local inhabitants will be considered illegitimate.” Pula Group*

13.9. *City of Pula let out the Arena for 20.000 kn to Motorola for a private party. The party culminates after midnight when guests organise an unannounced fireworks that alarmed the whole city. “Gentlemen, do you by any chance imagine in a similar way your project Brijuni Riviera? Red carpets, glamorous cruisers, and dumbfounded common people in the background, having the most expensive water, without a swimming pool, a music school, sewer system, stadium, with by far the most expensive marketplace and living costs in the whole State. Citizens are just ignored extras with exhausted wrinkled faces, far away to be seen from the super luxurious ships.” Zoran Angeleski, journalist of Glas Istre.*

17.9. *The term for submission of tenders for the preliminary contest opened by *Brijuni Riviera* expires. 27 tenders delivered by international companies. The most controversial was the one by *Limitless* from Dubai which proposed the Palm Jumeira Resort. The firm *Istria Consult*, founded by Stangl and Uljanik Plovibda, competes for the zone of Katarina-Monumenti. Deadline extended to the 12th of November.*

24.9. *“Project Brijuni Riviera and the decrease of unemployment in Istria could have been solved already if the opposition did not boycott it. Fortunately, they did not succeed and that is the biggest punch and political end for those who did not support this project,” Ivan Jaković*

28.9. *Private property is part of the location for concession, for which the preliminary contest was published, so particular owners complain against this contest. “It is true that we never talked to private owners because we are just preparing the project for investing, and the investor will find a way to pay the owners. If we waited to solve all the property issues, we would never do anything.” director *Veljko Ostojić**

16.10. *Meeting of the US ambassador Robert A. Bradtke with Ivan Jaković, Boris Miletić and the director of the Istrian Development Agency, Darko Lorencin. “As some American investors were interested for the project Brijuni Riviera, I talked to the president of the region about it, in order to explain my points of view to potential investors from the United States.” Robert A. Bradtke*

2008

22.10. Godišnja izložba društva arhitekata Istre, predsjednik društva **Davor Maticchio** izlaže novu varijantu projekta Katarina.

25.10. Predavanje **Pulske grupe** o konfliktima na pulskoj obali u a-info Metelkova, Ljubljana.

26.10. Usvojena odluka o izmjenama i dopunama županijskog plana po kojoj se na Muzilu planira zona sporta i rekreacije, odnosno golf igrališta.

27.10. "Naš je pristup da u Istri treba stvoriti visokokvalitetni turizam. Zbog toga podržavamo projekt *Brijuni rivijera*. Cilj je stvaranje visokog turizma, koji će imati veliku dodanu vrijednost." **Ljubo Jurčić**, socijaldemokratski kandidat za premijera.

8.11. Pulsko gradsko i županijsko poglavarstvo izrazilo podršku projektu *Brijuni rivijera*.

12.11. Završen dodatni rok za predaju dopuna i pojašnjenja potencijalnih investitora za koncesiju na četiri lokacije koju raspisuje *Brijuni rivijera*. U igri ostalo 23 investitora. Druga faza natječaja trebala je biti gotova početkom ožujka 2008. godine.

16.11. "Realizacija projekta *Brijuni rivijera* predugo traje, a za to su odgovorni oni koji nisu razumijeli o čemu se radi. Tom realizacijom bi Hrvatska postala turistička velesila. Moguće je i da pulske austro-ugarske tvrđave uđu u projekt." **Stipe Mesić**, predsjednik RH

25.11. Parlamentarni izbori. Stanka desnog centra sastavlja koaličisku vladu. Premijer i dalje **Ivo Sanader**.

3.12. **Veljko Ostojić** se povlači sa pozicije direktora tvrtke *Brijuni rivijera* i prelazi na poziciju direktora porečke Rivijere, jedne od firmi koja se prijavila na prednatječaj za koncesiju nad lokacijom Hidrobaza.

17.-21.12. Izložba **Katarina** postavljena na IUAV-u u Veneciji.

2008

16.1. "Mi ćemo biti zadovoljni ako se projekt *Brijuni rivijera* realizira za 7-8 godina." **Damir Kajin**, saborski zastupnik IDS-a.

5.2. Za predsjednika Nadzornog odbora *Brijuni rivijera* imenovan potpredsjednik Vlade i predsjednik Nadzornog odbora Hrvatskog Fonda za Privatizaciju **Damir Polančec** umjesto dosadašnjeg predsjednika **Božidara Kalmete**.

15.2.-1.3. Izložba **Planiranje Pule**. Javnosti prezentirani **Crveni plan za Pulu** kojeg izrađuje Pulska grupa.

21.2. Na sjednici Skupštine društva *Brijuni rivijera* **Ratomir Ivičić**, dosadašnji ravnatelj Nacionalnog parka Brijuni, jednoglasno je odabran za direktora.

5.3. "Naš je cilj da se u idućih pet godina završe svi potrebni pravni poslovi kako bi se investitorima omogućilo da što prije započnu sa svojim aktivnostima na sve četiri lokacije (Pineta, Hidrobaza, Katarina-Monumenti, Muzil). Također,

cilj je da se neki od tih resorta završe u tom razdoblju te da stignu prvi gosti" **Ratomir Ivičić**

24.3. Ponovljena javna rasprava pulskog GUP-a. Pulska grupa predala 34 primjedbe.

27.3. **Ivan Jakovčić** upisuje doktorat iz ekonomije na temu projekta *Brijuni rivijera*.

26.4. **Crveni plan za Pulu** i projekt **Katarina** Pulske grupe prezentirani na Otvorenom učilištu u Pasai, Španjolska.

9.5. U Američkoj gospodarskoj komori u Hrvatskoj, u Zagrebu, održan je sastanak izvršnog direktora **Damira Vučića** i potpredsjednika AMCHAM-a i direktora tvrtke *Brijuni rivijera d.o.o.* **Ratomira Ivičića**, tvrtke koja je osnovana za upravljanje projektom *Brijuni rivijera*. "Vrlo smo zadovoljni i impresionirani ozbiljnosti projekta. Osjeća se strast i nema sumnje da projekt mora uspjeti!" direktor AMCHAM-a **Damir Vučić**.

22.5.-1.6. Projekt **Katarina** Pulske grupe prezentira hrvatsku arhitekturu na **Bijenalu mladih umjetnika Europe i Mediterana** u Bariju, Italija.

4.6. Projekt **Katarina** Pulske grupe prezentirani na arhitektonskom fakultetu u Trstu.

12.6. Gradsко poglavarstvo Pule odgovorilo na primjedbe Pulske grupe vezane uz Generalni urbanistički plan. Od 34 primjedbe 24 ih je odbijeno, 6 djelomično usvojeno, a 4 usvojeno. "Traženo se ne procijenjuje prihvatljivim." Područje Katarine se mijenja iz stambene zone niske gustoće u mješovitu zonu veće gustoće.

20.6. **Crveni plan za Pulu** izložen na grupnoj izložbi "Nemam karticu za bodeve" u galeriji Nova u Zagrebu.

11.7. Usvojen Generalni urbanistički plan grada Pule.

18.-20.7. **Reggae Sunsplash** festival treći puta održan na Monumentima.

25.-27.7. **Future Nature** festival se treći puta održava na Monumentima.

8.-10.8. **Festival performansa i kazališta - FoPa** se održava na Katarini i Monumentima.

22.10. Annual exhibition of Architect's Association of Istra. President of the Association, **Davor Maticchio** exhibit the new solution for Katarina

25.10. Pula Group gave a lecture about the conflicts on the coast of Pula in A-info Metelkova, Ljubljana, Slovenia.

26.10. New decision about changes and additions to the regional plan accepted. Muzil is planned as a recreation zone, that is golf course zone.

27.10. "Our approach is that high quality tourism should be promoted in Istra. That is why we support the project *Brijuni Riviera*. The aim is to create high tourism, that will have an added value." **Ljubo Jurčić**, social democrat prime minister candidate.

8.11. City and regional councils gave unquestionably support the project *Brijuni Riviera*.

12.11. Extended deadline for delivery of changes and explanations of potential investors for the concession on the 4 location expires. 23 investors remained. The second phase should be completed by the beginning of March 2008.

16.11. "The realization of the project *Brijuni Riviera* lasts too long and the responsible are those who did not understand what it was about. This realization would make out of Croatia a tourist super power. It is possible to include Austro-Hungarian fortification into the project." **Stipe Mesić**, president of Croatia.

25.11. Parliamentary elections. The right centre party forms a coalition government. **Ivo Sanader** still prime minister.

3.12. **Veljko Ostojić** withdraws from the position of director of *Brijuni Riviera* and moves to the position of director of Riviera Poreč, one of the firms that took part to the preliminary competition for the concession over the Hydro base.

17.-21.12. Exhibition **Katarina** set at the IUAV, Venice.

16.1. "We will be happy if the project *Brijuni Riviera* would be realised in 7 to 8 years time." **Damir Kajin**, Istrian Democratic Party.

5.2. Vice-president of the Government and president of supervisory board of **Croatian Privatisation Fund** **Damir Polančec** elected as chief of the supervisory board of *Brijuni Riviera* instead of minister **Božidar Kalmeta**.

15.2.-1.3. Exhibition **Planning of Pula**. Red plan for Pula presented to public.

21.2. Former chief of the Brijuni National Park **Ratomir Ivičić** elected as director of *Brijuni Riviera*.

5.3. "Our goal is to finish all the necessary legal actions during the next 5 years, so the investors would be allowed to begin with their activities on the four sites (Pineta, Hidrobaza, Katarina-Monumenti, Muzil) as soon as possible. Also, the goal is to complete and open to tourist one of these resorts in this time", **Ratomir Ivičić**.

24.3. Repeated public discussion of the master plan for Pula. Pula Group presented 34 objections.

24.3. **Ivan Jakovčić** starts a scientific work on faculty of economy on the project *Brijuni Riviera*.

26.4. **Red Plan for Pula** and project **Katarina** by Pula Group, presented at the Open University in Pasai, Spain.

9.5. Meeting of the executive director **Damir Vučić** and vice-president of AMCHAM and director of the firm *Brijuni Riviera d.o.o.* **Ratomir Ivičić** held in the American Economy Chamber in Croatia, Zagreb. "We are pleased and impressed by the seriousness of the project. We can feel the passion and there is no doubt that the project will succeed!" director of AMCHAM **Damir Vučić**.

22.5. Project **Katarina** represents Croatian architecture at the **Biennale of Young Artists of Europe and Mediterranean** in Bari, Italy.

4.6. **Pula Group** projects presented at the Faculty of Architecture in Trieste.

12.6. City council of Pula answers the 34 objections that Pula Group gave relating Pula's Urban Masterplan. 24 objections were refused, 6 partly accepted and 4 accepted. Area of Katarina is changed from low density housing to higher density mixed area.

20.6. **Red Plan for Pula** presented in a group exhibition in **Nova Gallery** in Zagreb.

11.7. Urban Masterplan for Pula is accepted.

18.-20.7. **Reggae Sunsplash** festival third time on Monumenti.

25.-27.7. **Future Nature** festival second time on Monumenti.

8.-10.8. **Festival of Performin Art - FoPa** is held on Katarina and Monumenti.

Današnje stanje na lokaciji napuštenih vojnih zona najslikovitije se može opisati terminom **Komunal**.

Komunal je stari istarski naziv koji označava *ničiju zemlju* tj. zemlju koju svatko smije eksploatirati, gdje je ispaša stoke ili siječja stabala dozvoljena svima. Termin **Komunal** se ne koristi samo za zemlju koja je u javnom vlasništvu, pojedino privatno vlasništvo također postaje **Komunal**, ako se vlasništvo ne ispoljava u korištenju tj. ako je zemlja zapuštena. Stoga je definicija **Komunala** da je to zemlja koju svi korsite, a ne pripada nikome. Sve učestalijim korištenjem zone Katarina, taj prostor polako prelazi iz početne faze, u kojoj je područje samo stradavalo, u drugu fazu, u kojoj sve stalniji korisnici razvijaju emotivnu vezanost uz područje i počinju ga tretirati kao vlastito.

Komunal tako postaje ključni termin za razumijevanje i daljnje razvijanje obnove napuštene gradske obale.

U razdoblju u kojem vlada intenzivna želja svih političkih

struktura za pretvorbu atraktivnog područja uz

obalu, u razdoblju u kojem pulskom obalom

gospodari Hrvatski Fond za Privatizaciju,

pojam **Komunal** stvara

izuzetno dinamičan i

kreativan trenutak

- trenutak u kojem

društveno vlasništvo

ponovo nalazi svoj

smisao i argument

postojanja.

The situation of today on the ex-military zones can be picturesquely described by the term **Komunal**.

Komunal is an old Istrian substantive that names no man's land, that is, a land that can be exploited by everyone, on which pasture or felling is allowed. **Komunal** is used not only for a land that is public ownership, but also private property can become **communal**, if it is not exploited remaining neglected. The **Komunal** is defined as land that is used by everyone, but it belongs to no one. With a more frequent use of Katarina zone, this space develops from a first phase,

in which it was only subject to destruction, to a second phase, when frequent users develop an emotional connection to land starting to treat it as their own land.

In this way, **Komunal** turns into a key term for understanding and further regeneration of the abandoned city coast.

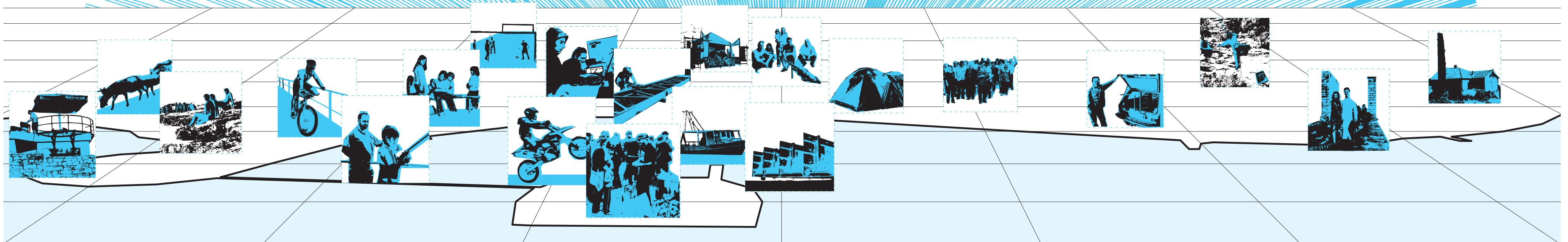
In a period when an intense desire for transformation

of attractive coastal zones is present in all political structures; in which Pula's coast is governed by the Croatian Privatization Fund, the term

Komunal creates an extremely dynamic and creative moment

- a moment in which public property again finds its purpose and argument for existence.

Komunal

Najveća revolucionarna ideja s obzirom na urbanizam sama po sebi nije urbanistička, tehnološka ni estetička. To je odluka da se integralno rekonstruira teritorij prema potrebama moći savjeta i neposrednom dijalogu.

Guy Debord

Nestabilni politički i ekonomski uvjeti koji trenutno vladaju u Puli i Hrvatskoj, kao i jednosmjeran proces odlučivanja o budućnosti teritorija, onemogućavaju standardno djelovanje arhitekata u osmišljavanju razvojnih projekata za Pulski zaljev. Suočeni s tom činjenicom arhitekti biraju nove načine djelovanja koji se često nalaze na rubu pravnog sustava države. Glavni interes ovakvog djelovanja je korištenje napuštenog prostora u gradu kao poligona za urbanističke i arhitektonске eksperimente s obzirom na to da takvi eksperimenti nisu mogući u klasičnom prostoru grada gdje vladaju logika kapitala i moć vlasništva.

Pulska grupa koja djeluje u tom napuštenom poligону pokušava iskoristiti najcrnje uvjete koji trenutno postoje u Puli (ekonomski recesija i politička autokracija) kao temeljni potencijal za razvoj novog urbanizma. Dugotrajnim odbijanjem bilo kakvog dijaloga vladajuće strukture s lokalnim stanovništvom i inicijativama koje se brinu za područje gradske obale radikalizirana je početna ideja.

Pulske grupe koja je smatrala da se obala može prenamjeniti koristeći postojeće urbanističke alate i planove.

Kroz praksu otpora i korištenja bivše vojne zone rađaju se ideje o drugaćijem načinu stvaranja urbanizma i grada. Te ideje koje nastaju i potvrđuju se u praksi akcije imaju potencijal mijenjanja današnjeg urbanizma, međutim prije toga one se moraju strukturirati, obrazložiti i artikulirati.

U godinu dana Pulska grupa nekoliko je puta aktivirala prostor Katarine. Sve akcije imale su dva zajednička cilja: promoviranje korištenja napuštene vojne zone i stvaranje novih arhitektonsko-urbanističkih intervencija nezavisno o političkoj strukturi. Tehnike dostizanja tih ciljeva bile su različite, a mogu se grupirati u šest skupina:

- 1) PROGLAS
- 2) PROSVJED
- 3) PRIVREMENO KORIŠTENJE
- 4) ARHITEKTURA
- 5) OKUPACIJA
- 6) URBANIZAM

The greatest revolutionary idea considering urbanism is not urban, technologic or aesthetic in its own right. It is a decision to reconstruct a territory integrally, as per needs of the power of suggestion and straightforward dialogue.

Guy Debord

The unstable economic and political conditions which presently rule in Pula and Croatia, as well as the unilateral decision process regarding territory prospects, are preventing the standard architect's activities regarding concepts of development projects for the gulf of Pula. Faced with these facts, architects are adopting new approaches- often bordering with the state judicial system. The key interest of these kinds of activities is the utilisation of an abandoned town location as a polygon (training ground) for urban-architectonic experiments; thus, considering that in the usual town locations- where the logic of capital and ownership rights rule; such experiments could not possibly happen.

The Pula Group, which operates within this abandoned polygon, is attempting to make the most of the squalid conditions currently present in Pula (economic recession and political

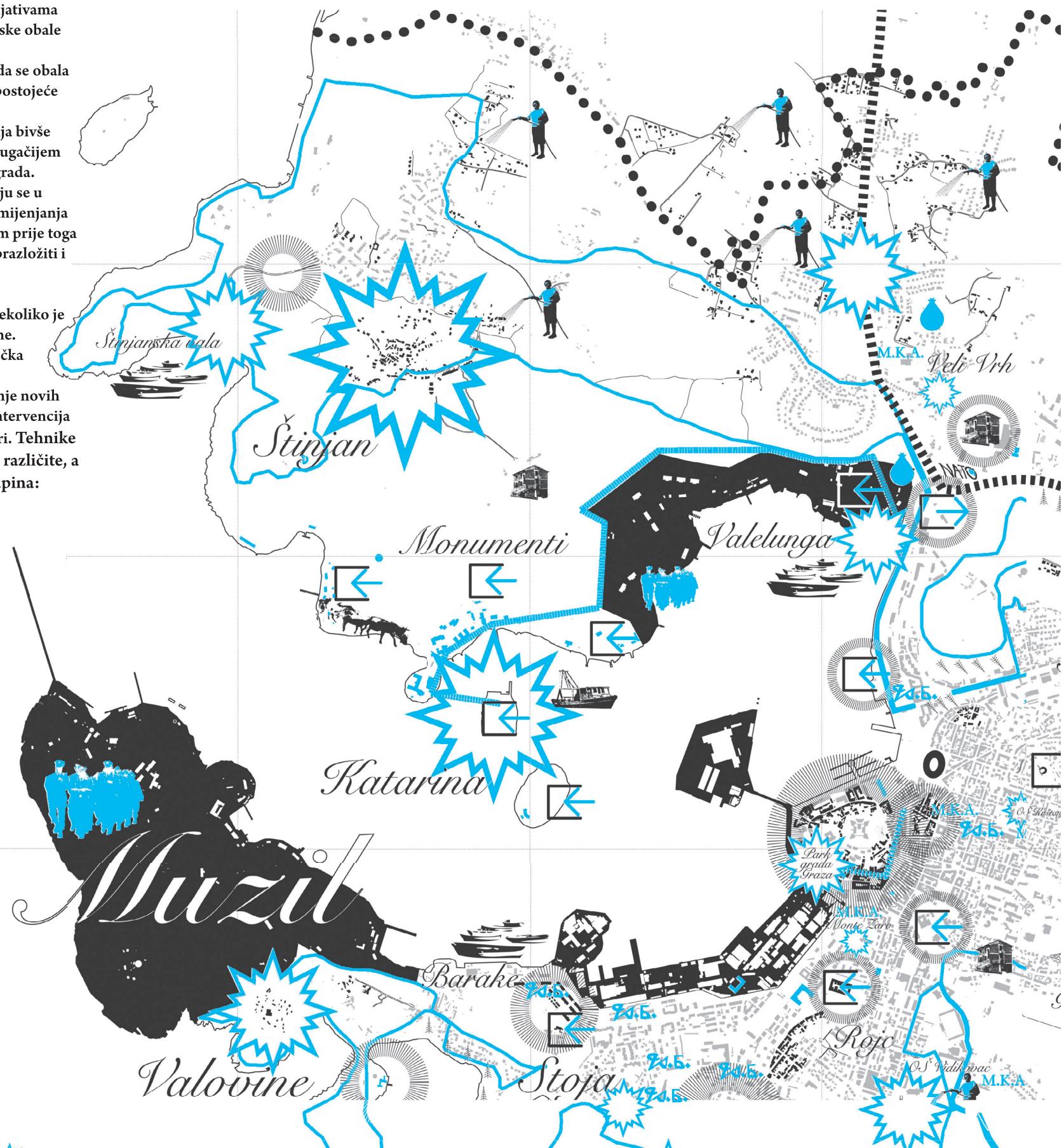
autocracy) as fundamental potential for new urban development. The ruling structure's persistent denial of any kind of dialogue with the local population and initiatives which care about the town coastal territory, brought about the radicalisation of an initial idea of the Pula Group, which believes that the use of coastal territory can be converted capitalising on the existent urban plans and tools.

Novel ideas regarding different procreation of urbanisation and town-planning came about through the praxis of resistance and the use of a formal military zone. These ideas which arise and support their claims in practice have the potential for metamorphosis of the present day urbanism, but they need to be structured, elaborated, and articulated.

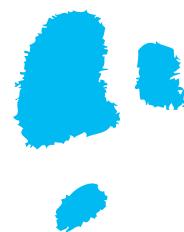
In a year time the Pula Group activated the territory of Katarina a few times. All the actions had two common goals: to encourage/promote the use of the abandoned military facility as well as to generate new urban-architectonic interventions irrespective of the political structure.

The techniques used to gain upon these goals were different and can be teamed in six groups:

- 1) PROCLAMATION
- 2) PROTEST
- 3) TEMPORARY USE
- 4) ARCHITECTURE
- 5) OCCUPATION
- 6) URBANISM

1) PROGLAS / PROCLAMATION

*Gdje ne postoji država ni višak vrijednosti ne postoji niti model rada.
Umjesto toga postoji uzastopna varijacija slobodnog djelovanja
koje prelazi iz poruke u akciju.
Gilles Deleuze i Felix Guattari*

Proglas je prvi korak koji označava službeni početak otpora, pisani riječ koja najavljuje vaninstitucionalne akcije kao jedini preostali način djelovanja usred korumpiranog političkog polja. Nastao je u trenutku kada je državna firma *Brijuni rivijera* raspisala prednatjecaj za investitore u vojnim zonama. U uvjetima natjecaja se investitorima nudila koncesija nad zemljištem za narednih 66 godina, kao i mogućnost građenja turističkih kompleksa, rezidencijalnih vila i golf igrališta koji nisu na tim mjestima predviđeni niti jednim urbanističkim planom. Nakon što je RH izvela ovaj jednosmjeran potez, regionalne vlasti pozvala su Pulsku grupu na sastanak na kojem je grupa trebala predstaviti vizije studenata arhitekture za pulske bivše vojne zone. Pulsku grupu donijela je na sastanak proglašenje u kojem je jasno izrečeno da je politička vlast zloupotrijebila svoj položaj, a u takvim okolnostima nemoguće je legalno djelovanje s obzirom na to da ta ista vlast propisuje zakone!

Prvi put u povijesti Pule nazire se otvaranje obale njenog zaljeva! Taj povijesni trenutak grad dočekuje u dubokoj gospodarskoj i društvenoj krizi. Kao i svakom gradu koji se nalazi u takvoj situaciji, Puli je potreban veliki preokret - prostor novog identiteta, nove solidarnosti, novih ekonomskih, sportskih i društvenih zona i novih stanova. Prostor koji grad ima – i to na svojoj obali.

Međutim, čelni ljudi koji vladaju gradom odlučuju se za drugačiju potrebu – ekskluzivne resort zone. Natječaj za koncesionara nad polovinom Pulskog zaljeva odlučit će našu budućnost dok se prijedlog generalnog urbanističkog plana prilagođava potrebnoj ekskluzivnosti novog turizma.

U gradu gdje je život sve skuplj, a posla sve manje nestaju i posljednje pravne metode sudjelovanja u stvaranju budućnosti zajedničke obale. Ostaju još samo one legitimne.

Pula, 23. 8. 2007., Emil Jurcan, Marko Perčić, Edna Strenja

Where there is no State and no surplus labour, there is no Work-model either. Instead, there is the continuous variation of free action, passing from speech to action. Gilles Deleuze & Felix Guattari

Proclamation is the first step and the official beginning of resistance. A written word was necessary to announce non-institutional behaviour as the only thing left which can confront a corrupted political field. Proclamations were published on the streets of Pula after the state-owned company *Brijuni Riviera* announced the pre-competition for investors for ex military zones. As criterion of the competition, investors were offered a concession over land for the next 66 years; with the possibility to build tourist facilities, residential villas and golf playgrounds - none of which were predicted in any urban plan. After the Republic of Croatia made this unilateral move, regional authorities called for a meeting with the Pula Group. At this meeting the Pula Group brought a proclamation which clearly states that the political authorities abused their position. In these circumstances it is impossible to act legally considering that the same authorities prescribe the law.

For the first time in history the possibility for the opening of the bay of Pula is real. The city greets this historical moment even though finding itself in a profound economic and social crisis. Pula, as all cities which find themselves in similar situations, is in need of a big change-a new identity, new solidarity, new economic, sports and social areas, as well as new housing developments.

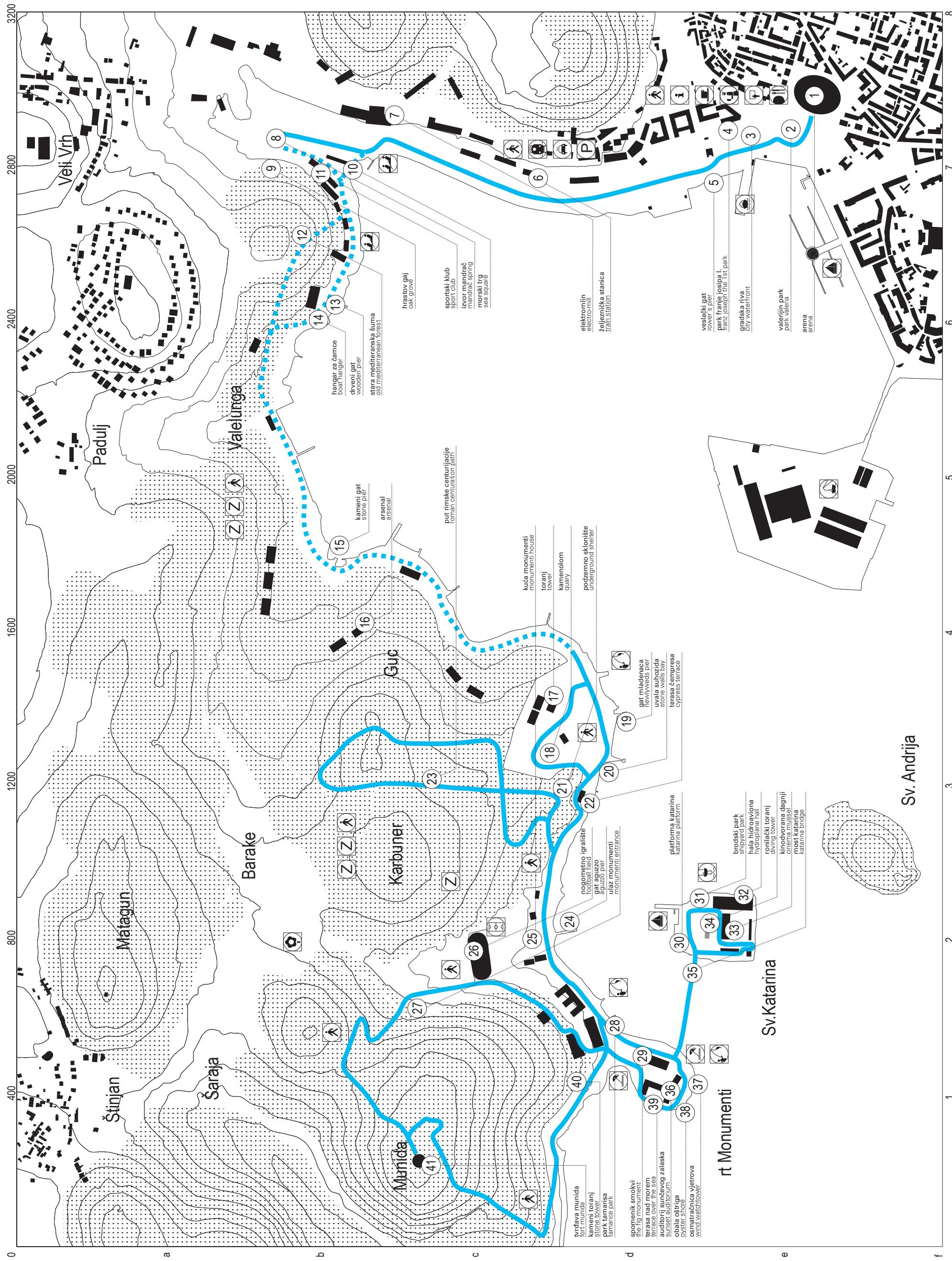
And the space is all there--right on its coastline. However, the leader of the city decide to follow a different need- that of exclusive resort tourism. The bidding for concession for over half of Pula's bay will determine our future, whereas the proposal of the Urban Plan would be adjusted to match the exclusivity of the new tourism.

In the city, where the cost of living is getting higher and the possibility of getting a decent job are getting lower, the last legal options for participation in decision making regarding the future of our coastline have vanished.

The only left are legitimate.

Pula, 23.8.2007., Emil Jurcan, Marko Perčić, Edna Strenja

2) PROSVJED / DEMONSTRATION

park malih otkrića

small discoveries park

Politička moć Države se manifestira u upravljanju javnim prolazima. Vrata grada, sa svojim pristojbama i pravilima, su barijere - filteri koji sprječavaju fluidnost masa i prodornu moć migracijskih skupina.

Paul Virilio

Drugi korak otpora – Park malih otkrića, prethodio je prvom, ali je tek nakon proglaša razotkrio svoj pravi potencijal. Riječ je o akciji demonstrativne šetnje 500-tinjak građana kroz trenutno nepristupačnu vojnu zonu Valletunga do otoka Sv. Katarina. Akcijom se neposredno zahtijevalo hitno otvaranje obale Pulskog zaljeva i stvaranje rive kao uređene javne površine. Istovremeno je odasljana poruka da javnost neće nikada više dopustiti zatvaranje te obale, bez obzira o kojem novom sadržaju bude riječ.

Naziv akcije nosi ime projekta nastalog na arhitektonskoj radionici **katarina 06**, koji su izradili arhitekti **Anna Kravcova** i **Anže Zadel** pod mentorstvom prof. **Janeza Koželja** s arhitektonskog fakulteta u Ljubljani. Tijekom sedmодневне međunarodne arhitektonske radionice održane 2006. godine u bivšim kasarnama studenti su ponudili drugačiji pogled na postojeće objekte i fizičke pojave na terenu, pogled koji otkriva razvojne potencijale i moguće načine korištenja naizgled nebitnih ili neperspektivnih lokacija. Njihov se projekt razvija u obliku pješačke staze koja, obilazeći ključne točke ovog područja, pruža posjetitelju priliku da sam otkrije i prepozna arheološka, arhitektonska i prirodna bogatstva uz neuobičajen pogled na pulsku luku i grad.

Park malih otkrića predstavlja prvu fazu programa uređenja kompleksa Katarina u obliku mreže malih promjena, bez konkretnih i većih investicija te uz minimalne fizičke intervencije, koje otkrivaju moguće načine useljavanja novih sadržaja kroz temeljnu ideju privremenog korištenja prostora.

Simbolično otvorenje parka proslavljen je demonstrativnom šetnjom građana, prijatelja i grupa entuzijasta čiji je cilj bio upoznavanje ovog donedavno zabranjenog teritorija i njegovo prepoznavanje kao neizostavnog dijela grada na čije korištenje svi, možda samo zasad, imamo pravo.

The political power of the State is management of the public ways. The gates of the city, its levies and duties, are barriers, filters against the fluidity of the masses, against the penetration power of migratory packs.

Paul Virilio

The second step of resistance - **Small Discoveries Park** - preceded the first one, but only after the proclamation uncovered its true potential. About 500 people took a demonstrative walk through the inaccessible military zone from Valletunga to the island of St. Katarina. This action demanded an urgent and straightforward requirement to open up the coast of the gulf of Pula as well as urgent preparation of its waterfront as a regulated public area. Simultaneously a note was despatched: that the public will never again allow the closure of the city's coastline, regardless of what new facilities may emerge.

The action's title originates from the project developed at an architectural workshop **katarina 06** elaborated by architects **Anna Kravcova** and **Anže Zadel** under the tutorial of prof. **Janez Koželj** from the Faculty of Architecture in Ljubljana. During the week-long international architectural workshop held in former military barracks the students offered an alternative view of the existing facilities and present physical appearance of what just seems to be inessential or non perspective location. These discovered potentials reveal a possibility for utilisation of the whole ex military zone. Their project is taking the shape of a pedestrian pathway which connects the key points of the zone, leaving the visitor a chance to personally discover and recognise the archaeological, architectural and natural heritage of that area.

The Small Discoveries Park represents the first stage of revitalisation of the Katarina complex. The project relies on the existing infrastructure and small improvements which do not demand major investments. These minimal physical interventions can open possibilities for new programs and users to move in as temporary users of the land and buildings in the area.

At the symbolic opening of the park a demonstrative walk of citizens, friends and enthusiast's occurred. Their intention was to become familiar with this (until recently) forbidden, territory as well as to recognise this area as the part of city which can't be neglected and to which all of us have the right to use; perhaps just for the time being.

3) PRIVREMENO KORIŠTENJE / TEMPORARY USE

LEGENDA LEGEND

	DISTRIBUCIJA KORISNIKA USERS DISTRIBUTION
	ULAZ ENTRANCE
	KORIŠTENI OBJEKTI USED OBJECTS
	NEKORIŠTENI OBJEKTI NONUSED OBJECTS
	TRAVNIK GRASS
	ŠUMA WOOD
	OTPAD GARBAGE
	KAMP CAMP
	BAR BAR
	GLAZBENA POZORNICA MUSIC STAGE
	INFO TOČKA INFO POINT
	SPAVALA SOBA SLEEPING ROOM
	PRODAJNA KARTA TICKET SALE
	TRGOVINA SHOP
	PARKIRALIŠTE PARKING
	PRIVEZ BRODA BOAT MOORING

Privremena autonomna zona je najbolja taktika djelovanja u vremenu u kom je država sveprisutna i svemoguća, no istodobno ispresjecana pukotinama i prazninama.

Hakim Bay

U prva dva koraka strategije otpora potvrdila se teza da je intenzivno korištenje napuštene vojne zone najviši stupanj otpora koji stanovnici mogu pružiti vladajućoj političkoj strukturi u Puli. Treći korak otpora čine sve učestaliji glazbeni i kulturni festivali koji već tri godine uzastopno koriste napušteni objekte vojarne Monumenti.

Studija slučaja Monumenti bazira se na analizi triju događaja koji su nastanili bivše vojno područje od svibnja do srpnja 2006. godine, a sačinjavaju je tri programske karte. Osnovna hipoteza studije je da korištenje prostora proizvodi planove, dakle uvodi se obrnuti proces od tradicionalne prakse.

...

Područje vojne zone Monumenti prvi je put ugostilo civilni sadržaj ljeti 2005. godine u obliku glazbenog festivala **Underwater Overground**, nekoliko godina nakon što je vojska napustila objekte. Do tada su kapaciteti na lokaciji, kao i sama okolina, već doživjeli devastaciju i pljačku, a prostor je obilovao otpadom i neodržavanim zelenilom. Zagrebačka udruga *Attack* odlučila je na Monumentima organizirati glazbeni festival, koji je prethodno već smještan u demilitarizirane zone na otoku Visu i u okolini Šibenika. Pripreme za događaj obuhvaćale su sedmodnevno čišćenje kompleksa, odvoz krupnog otpada, kultiviranje parka i osposobljavanje devastirane vodovodne i električne infrastrukture. Tom inicijativom postavili su osnovu za buduće korištenje prostora, osposobivši potrebne instalacije koje mogu podržati različite događaje.

Sljedeći stanovnici na Monumentima bili su studenti arhitekture, sudionici radionice **Katarina 06**, koji su tjedan dana boravili u jednom od napuštenih objekata, koristeći ga kao prostor za rad, prezentaciju i spavanje. Nakon tog događaja slijedi niz partyja različitih dimenzija, a u srpnju organiziraju se dva glazbena festivala – jedan je nastavak festivala **Underwater Overground**, a drugi je **Reggae Seaspash**. Ova dva festival, uz radionicu, predmet su istraživanja studije. Treba spomenuti i **Twin Horn Biker's festival** koji je krajem kolovoza održan na istom mjestu, jer je također dio mreže kulturnih manifestacija koje pokreću inicijativu za nastavak privremenog korištenja Monumenata. Godine 2007. glazbeni festival **Underwater Overground** prestaje djelovati, ali stiže novi festival,

Future Nature u organizaciji grupe **Mars room**, **Media Mediterranea** u organizaciji udruge **Metamedij**, i komercijalni punk-rock festival **Viva la Pola**. Osim prijavljenih festivala u prostoru se pokreću i spontana okupljanja te ilegalni partyji. Za 2008. godinu najavljeni su svi glazbeni festivali iz prethodne godine uz novi kulturni festival – **FoPa, Festival of Performing Arts**.

...

Nagli porast broja kulturnih manifestacija u zoni dokazao je da kultura još uvek ima najveću fleksibilnost u revitaliziranju određenih zona. Jedini materijalni segment koji joj je potreban je infrastruktura. Ponovnim polaganjem električne i vodovodne infrastrukture stvoreni su preduvjeti za korištenje, a na Monumentima svako ljetno nastaje paralelni grad. Infrastruktura se svodi na instaliranje privremenog priključka i razvodne kutije za struju, dok je voda konstantno priključena, a glavni ventil se otvara i zatvara po potrebi. Instalacije na lokaciji postavljaju se privremeno, a podržane su logistikom udruge **Monteparadiso**, koja gotovo svim festivalima priskrbuje kablove i ostalu infrastrukturu. U primjeru arhitektonске radionice postavljena je instalacija poljskih bojlera za grijanje vode pomoću solarne energije. Najveći infrastrukturni problem odnosi se na kanalizaciju koja je onesposobljena te su se na svim događajima koristili kemijski WC-i. Prometna infrastruktura nije predstavljala problem jer su ceste dimenzionirane za vojne namjene, a parkirališta imao dovoljno. Problem udaljenosti lokacije kopnenim putem riješen je uvođenjem putne brodice, koja u doba festivala prevozi posjetitelje iz centra grada do Monumenata. Ovo je jedan od primjera gdje razvoj korištenja proizvodi nastanak novih prometnih smjerova i infrastrukture.

...

Svaki kulturni događaj proizvodi svoju programsku kartu područja izvedenu na empirijskoj osnovi, tražeći najpogodnije uvjete za određene sadržaje. Iskustvo s prethodnih događaja prenosi se na sljedeće, koji unapređuju programsku sliku novim sadržajima ili kvalitetnijim programskim kartama. Na taj način postupno se stvara planska osnova za lokaciju, a svaki program je testiran prije njegovog ucrtavanja u plan. Nivo odlučivanja i sudjelovanja u prostoru je u ovom slučaju maksimalan što je dovoljno da postane prijetnja neoliberalnom urbanizmu u kojem kapital stvara monopol nad prostorom.

*Temporary autonomous zone is the best tactics to act efficiently when the State is omnipresence and simultaneously intersected with cracks and voids. *Hakim Bay**

The first two steps of the resistance strategy reaffirmed the thesis that the intensive use of an abandoned military zone represents the highest instance of resistance which the residents can accomplish towards the ruling political structure of Pula. The third stage of the resistance strategy is actually represented by the more and more frequent music and cultural festivals which are making use of the abandoned facilities of the Monumenti's barracks for the last three consecutive years.

The Monumenti case study is based on the analysis of three happenings that inhabited the former militar zone in the period from may to july 2006. The main idea is that using and occupying a space generates planning, it's a reverse process if compared with the traditional approach.

...

The Monumenti's barracks site had its first civil initiative in the summer of 2005., the music festival **Underwater Overground**, a few years after the army went and left the buildings empty. Till than the location and its surroundings had already been devastated and robbed while the area stayed full of waste. The association *Attack*, from Zagreb, decided to organize the music festival at Monumenti, after positive experience in similar events in other former military zones on the island of Vis and in Šibenik. As a part of preparations for the festival there was a seven days cleaning of the complex, driving away bigger waste, taking care of the park surfaces and fixing the devastated water supply system and the electric power station. With this action they allowed future initiatives to happen setting the infrastructure that can support diverse happenings.

The next users were the students of architecture, participants of the **Katarina Workshop 06**, that inhabited one of the abandoned buildings for a week, working and sleeping there and using it for the final presentation. Follows a series of different parties, in july there were even two music festivals, one is the continuation of the **Underwater Overground** festival and the other one is the **Reggae Seaspash** festival. These two festivals with the architectural workshop are the subjects of the study. After those festivals **Twin Horn Biker's festival** took place at the end of august in the same place, and it is also part of this informal net of cultural initiatives promoting the temporary use of Monumenti.

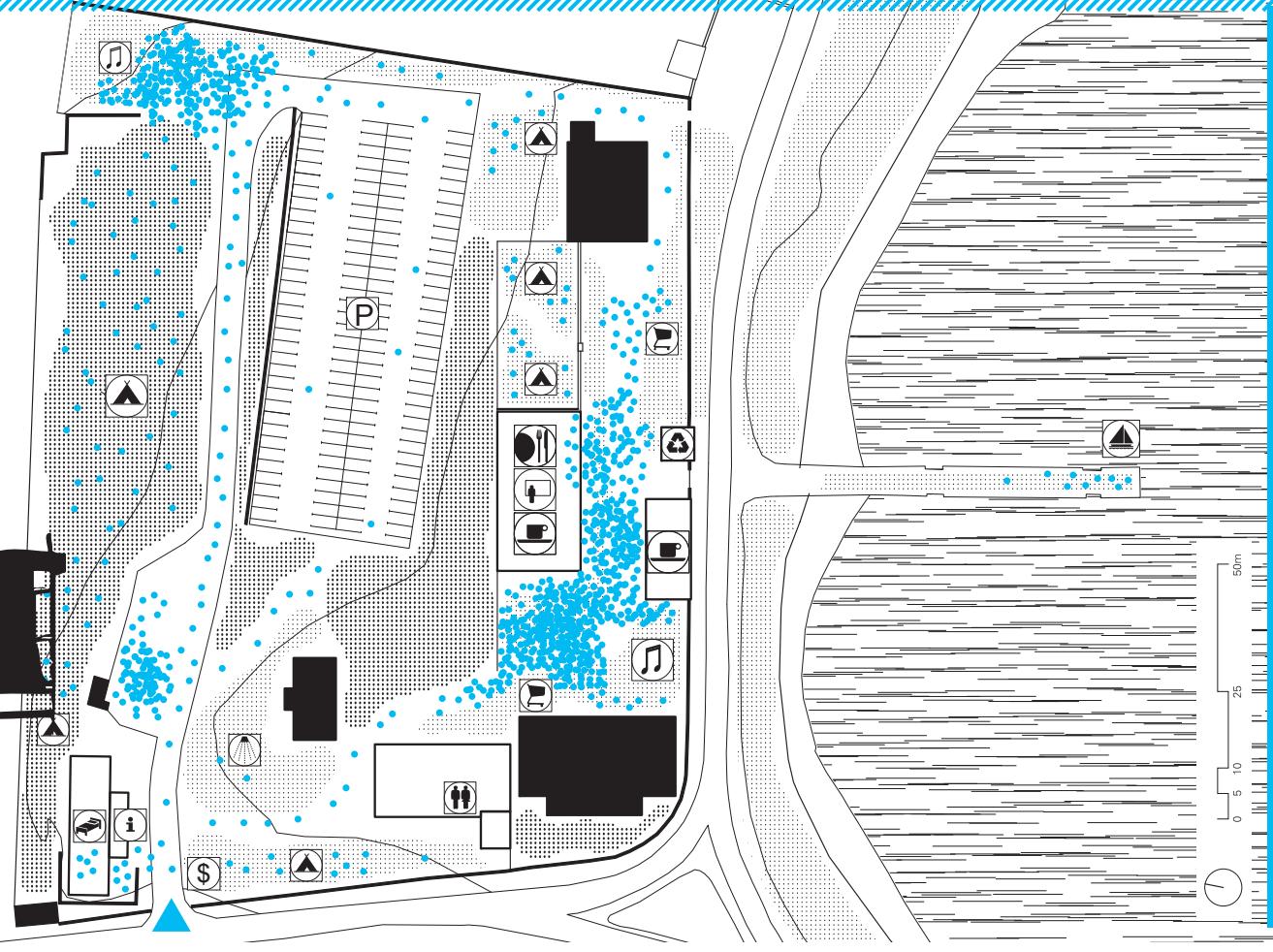
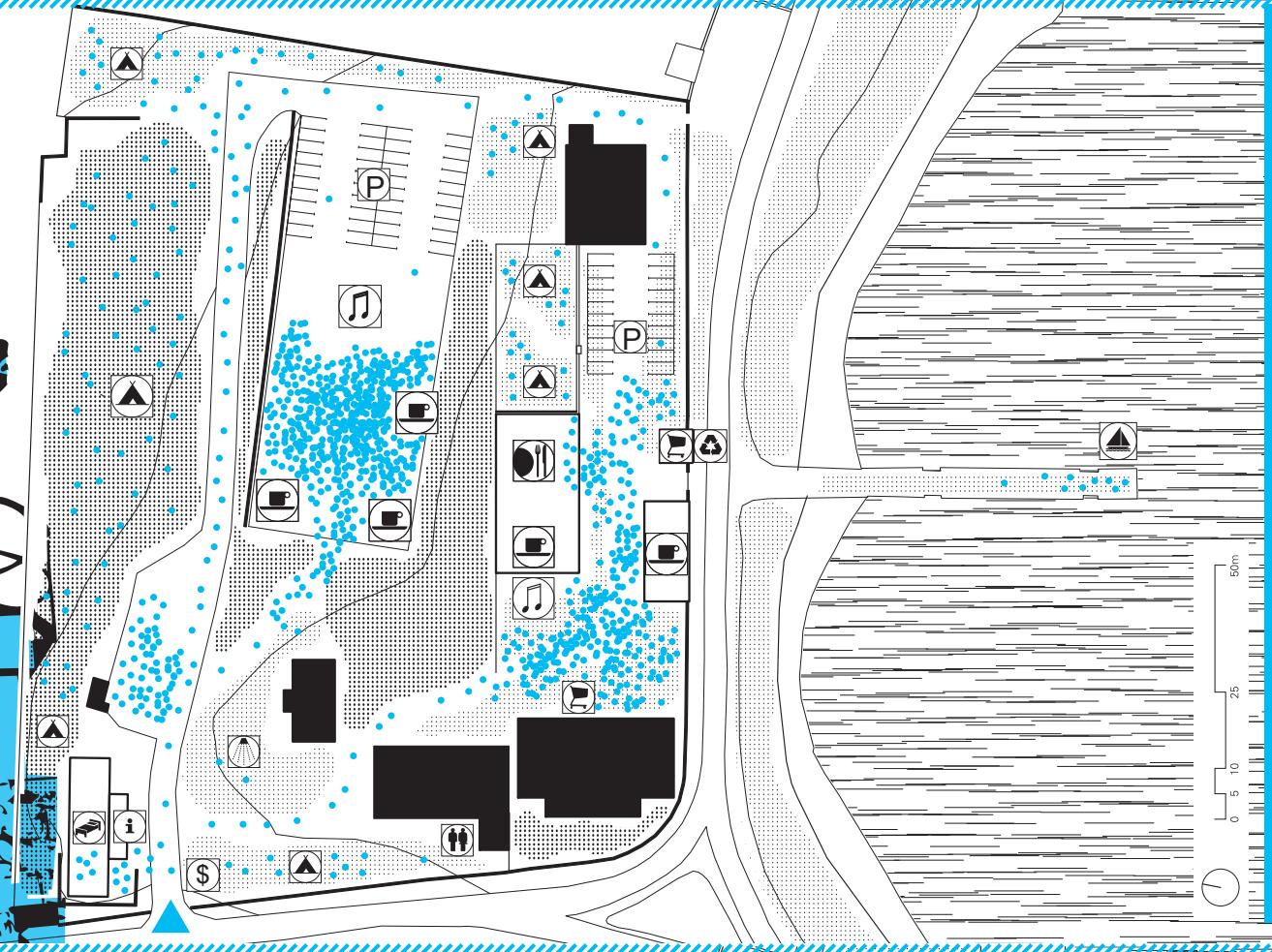
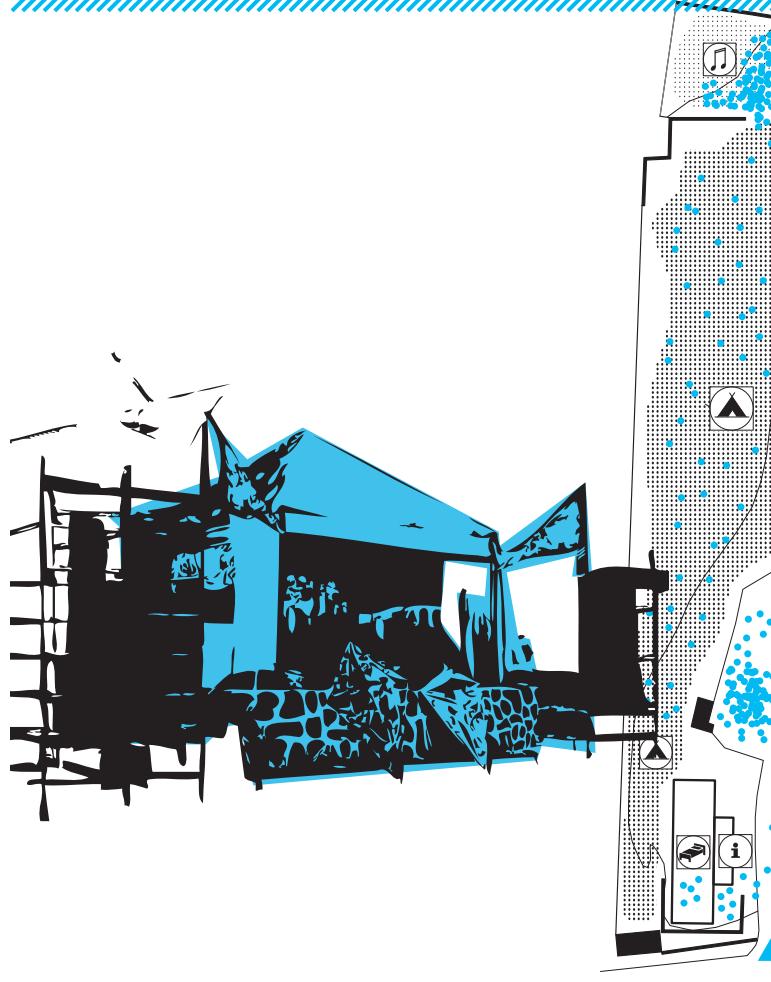
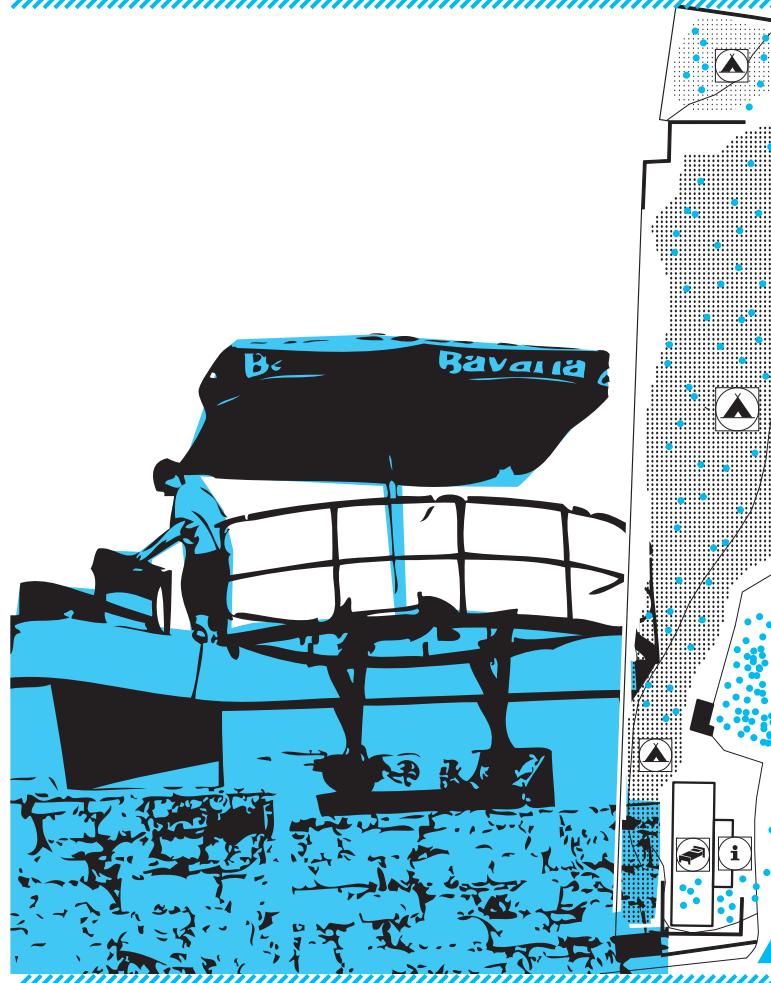
In the year 2007. **Underwater Overground** festival didn't happened, but new trance festival comes in – **Future Nature**, organised by a group **Mars room**, and another as a part of **Media Mediterranea** festival organised by **Metamedia**. In the same place a comercial punk-rock festival **Viva la Pola** was organised. Apart from all oficial festivals there are numerous illegal partys on Monumenti happening periodicaly. For the year 2008. there is a new festival which will start on Monumenti – **Festival of Performing Art (FoPa)**.

...

The escalation of cultural manifestation in zhe zone has proven that the cultural program has the biggest flexibility and potential for redevelopment of abandoned spaces. The only material input culture needs is infrastructure. When the electric infrastructure was repaired 3 years ago, Monumenti again had the precondition for different use. Now, every summer a pop-out city emerges in this space. Enabling the electrical and water supply systems the preconditions for using the site were established. It was necessary to install a temporary connection to the electric system and the vent on the existing water pipes. The rest of the installation system is all temporary. In almost all of the cases crucial was the participation of the **Monteparadiso** association giving the cables and the infrastructure. In the case of the architectural workshop, there were installed five water heaters painted in black which used solar heting to produce hot water. The biggest infrastructural problem is the sewerage system because the existing one is completely disabled so it was always necessary to use chemical toilets. The traffic infrastructure was dimensioned for military purposes so there is no problem even for parking. During the festivals, a passengers boat was introduced connecting the city centre to the location. This is an example how temporary use can generate new traffic and infrastructural paths.

...

Each of studied three initiatives produced its own program scheme on an empirical base, looking for the best position for each facility. The experiences of previous happennings is usefull for the next one so the festivals enhance their experience and make a better program's map. This process creates a base for planning the location, while every program gets tested before that it is drawn on the map. This way the decisional and participation level is at its highest point, which is enough to make the complete idea subversive and a threat to the neoliberal urbanism.

4) ARHITEKTURA / ARCHITECTURE

Primarna funkcija arhitekture gotovo je bioške naravi; zaštita od nevremena i drugih sila prisutnih u određenoj sredini, sredstvo kojim se čovjek služi u borbi za egzistenciju.
Atlas Arhitekture, Werner Muller i Gunther Vogel

Iskustvo korištenja prostora kroz različite festivalne pokrenulo je promišljanje arhitektonskih rješenja za nove potrebe koje su stvorene u zauzetom prostoru bivše vojne zone Monumenti i Katarina. Upravo je arhitektura četvrti korak strategije otpora. Jedan od prvih arhitektonskih projekata nastao je još na međunarodnoj radionici Katarina 06, a nosi ime **Battlefield - Bojno polje**. Autor projekta je Salottobuono, grupa arhitekata iz Venecije koju čine **Matteo Ghidoni, Andrea Petrecca, Anna-paola Busnardo, Ludovico Centis, Marco Ferrari, Fabio Gigone, Mette Ravnkilde Nielsen, Laura Pante i Giovanni Piovene**, a cijelokupni rad dostupan je na www.salottobuono.net. Bojno polje četvrti je od pet dijelova projekta n -varijacija koje je grupa proizvela u Puli, a njegova usmjerenošć najviše odgovara sadašnjem privremenom korištenju zone. Prostor sportskog kampa u sklopu bivše vojne zone interpretiran je kao slobodno polje igre unutar kojeg jedina arhitektura nastaje nomadski – pomoću šatora. Projekt prezentira mogućnost izrade dizajnerskog objekta – jakne koja se efikasno transformira u šator, a nudi i mogućnost spajanja više šatora u lanac, stvarajući pritom brz i efikasan urbanizam koji se prilagođava različitim oblicima korištenja zone.

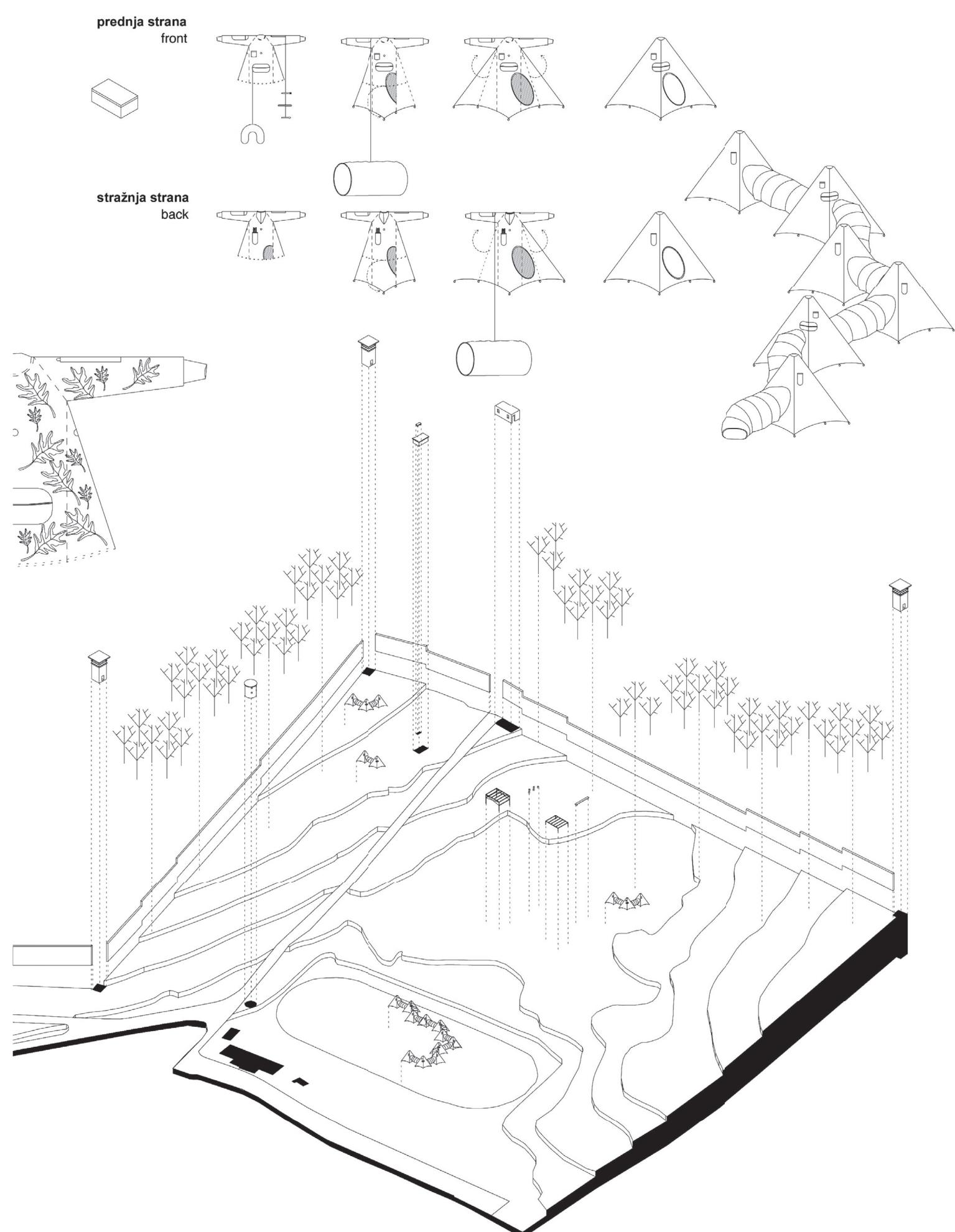
The primary function of architecture is almost biological; protection from bad weather and other existing forces in the area, it is a tool that human use in battle for survival.

Atlas of Arhitekture, Werner Muller & Gunther Vogel

The experience of space utilisation through different festivals/happenings initiated the design of architectural solutions for new needs, generated in the occupied space of former military zones Katarina and Monumenti. One of the first architectural projects originated already on the international workshop Katarina 06. The project's title is **Battlefield** and it's designed by

Salottobuono, a group of architects from Venice whose members are **Matteo Ghidoni, Andrea Petrecca, Anna-paola Busnardo, Ludovico Centis, Marco Ferrari, Fabio Gigone, Mette Ravnkilde Nielsen, Laura Pante and Giovanni Piovene** ([link: www.salottobuono.net](http://www.salottobuono.net)).

Battlefield is one of five projects which the group created in Pula during the workshop, and its orientation is directed exactly toward present temporary use of the zone. The sports camp area inside the former military zone is interpreted as a free playground within which the only form of architecture arises as a nomadic form- through tents. The project introduces a possibility to create a design commodity – a jacket which efficiently transforms into a tent with the possibility of connecting more tents into a chain. This innovative design object/room can become a perfect tool for development of fast and efficient urbanism, which is able to adapt to different forms of site utilisation.

5) OKUPACIJA / OCCUPATION

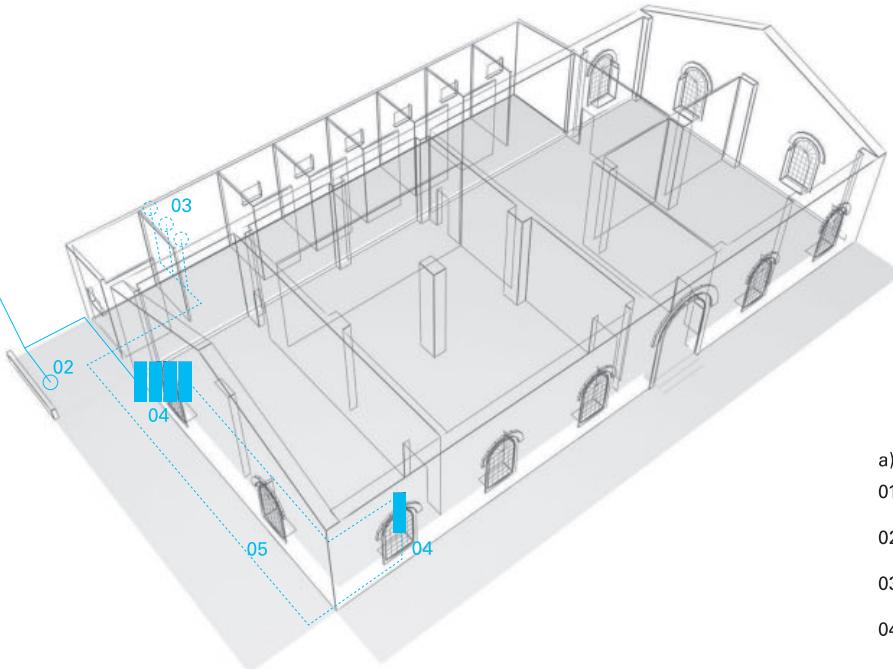
Okupacija podrazumijeva zaposjedanje određene institucije ili lokacije, bilo zbog privremenog otpora, bilo u propagandne svrhe. [Carlos Marighella](#)

Peti korak strategije otpora podrazumijeva okupaciju pojedinih prostora.

Nedefinirana vlasnička struktura vojne zone, kao i napuštenost i zanemarenost tog područja, stvorili su mogućnosti za različite intervencije u prostoru koje ne podliježu pravnom poretku ishodovanja građevinskih dozvola i ostale dokumentacije. Tim odmakom u ilegalnu poziciju arhitektura se oslobođila birokratske pravne stege, a praksa je zakoračila u eksperimentalno polje. Pod okupacijama kao oblikom arhitektonskog djelovanja podrazumijevamo zaposjedanje prostora sadržajima (**kuća Monumenti**) ili objektima (**Nova pulska riva**).

a) VODA / WATER

- 01. glavni vodovod principal sever
- 02. hladna voda cold water
- 03. topla voda hot water
- 04. bojler water-heater

b) STRUJA / ELECTRICITY

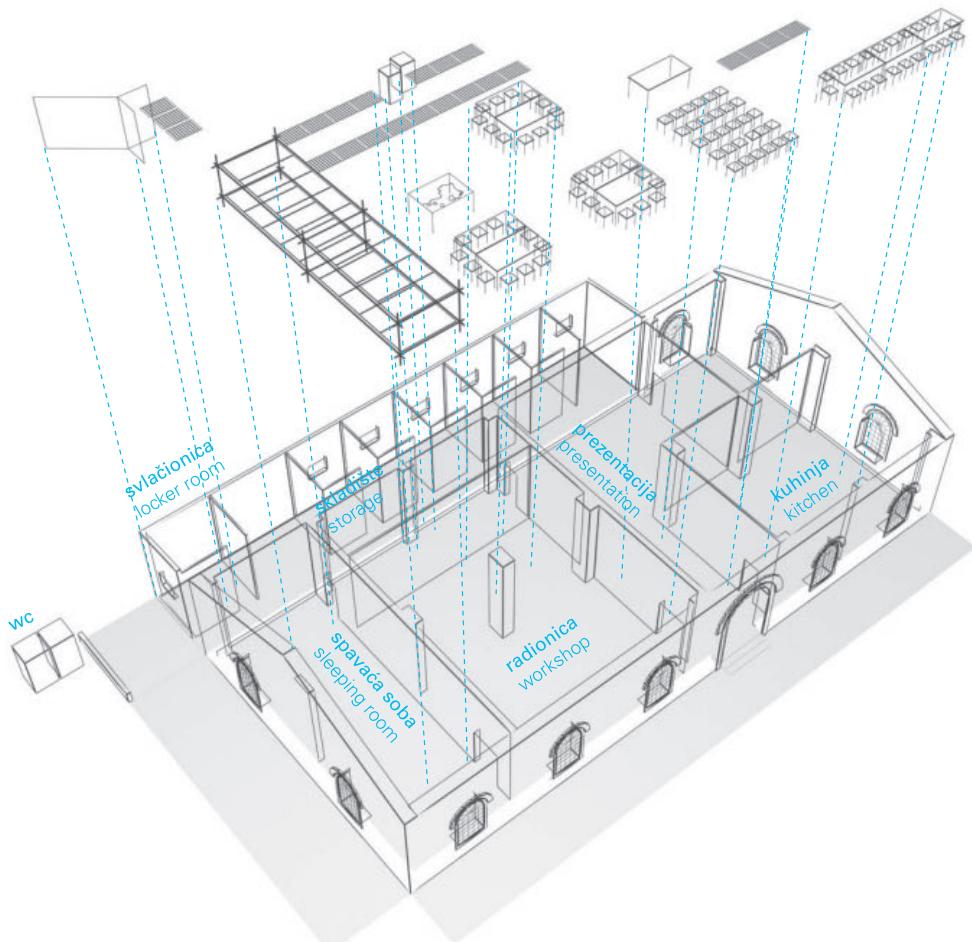
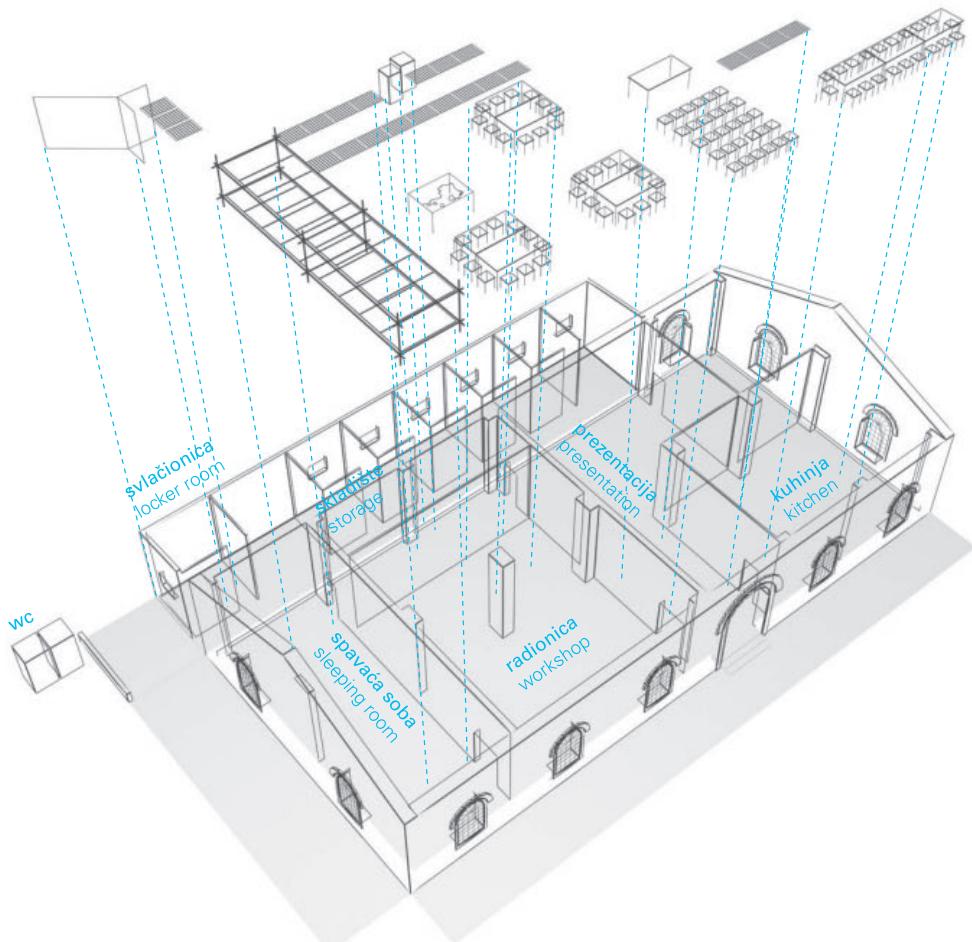
- 05. razvodna kutija main electric box
- 06. reflektor reflector
- 07. hladnjak refrigerator

*Occupation implies taking possession of certain institution or location either because of temporary resistance or because of propaganda purposes.”
Carlos Marighella*

The fifth step of resistance involves the occupation of particular locations. Undefined ownership structure of military zones as well as its abandonment and dereliction created a possibility to construct various interventions in an environment not liable to judicial order of procurement of building licences and other relevant documentation. With this motion towards an illegal position, architecture freed itself of the bureaucratic juristic restraint whereas the praxis stepped into an experimental field. The term ‘occupation’ as a form of architectural performance/functioning purports occupation of space with certain contents/ projects (**Monumenti House**) or objects (**New Waterfront of Pula**).

Monumenti House is an abandoned military ground-floor building fixed up for the needs of the workshop *Katarina 06* in May 2006. In one week the abandoned house was inhabited, tidied up and enabled for residing i.e. kitchen, workshop, presentation and sleeping functioning. The main purpose of this project was the practical conversion technique demonstration of an abandoned building with the use of available materials as well as low-budget solutions. Doors and windows were renewed with the aid of sponsor's materials from *Staklo.com*, a glassware company from Pula; electrical installations were put in place using technical and logistic help of the anarcho-society *Monteparadiso*; while the water heating system for shower use was engineered with the solar heaters i.e. old boilers painted black.

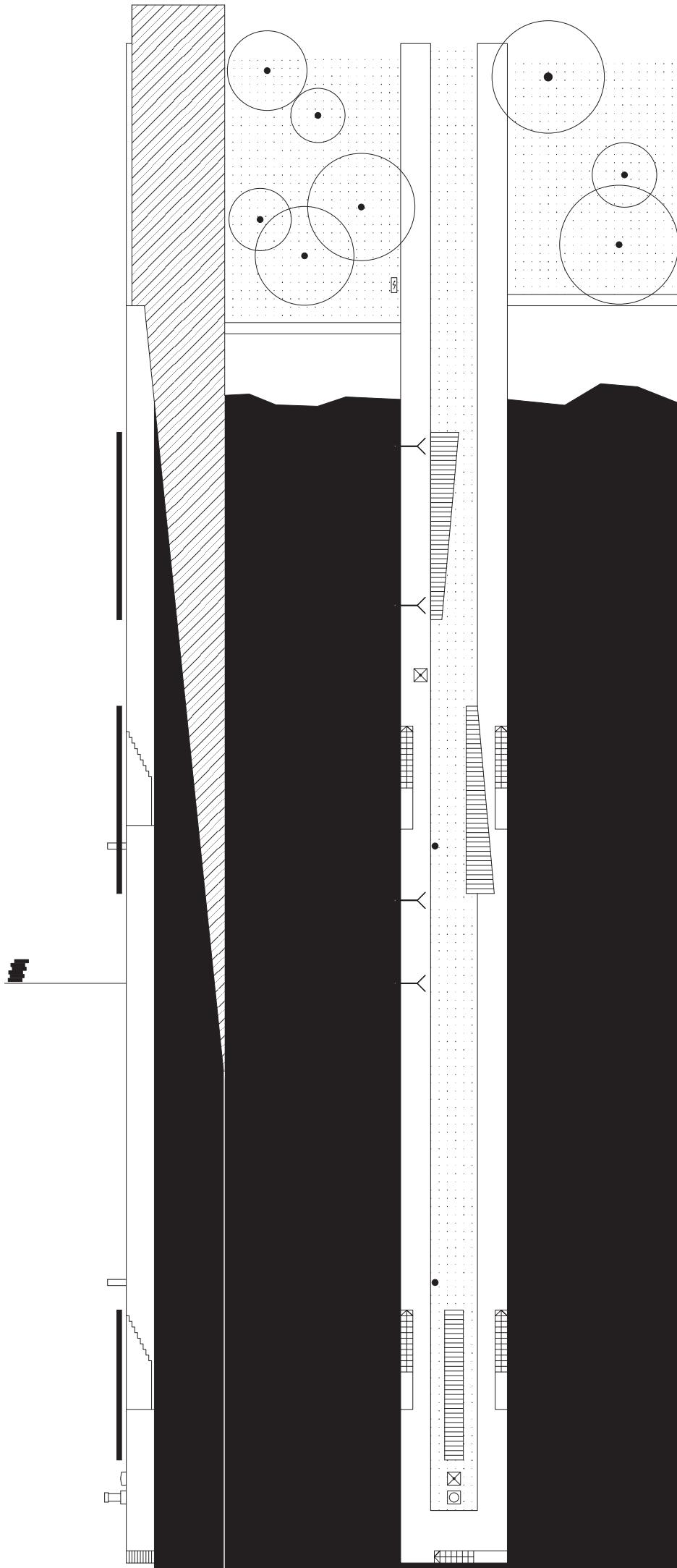
The sleeping area saw its realisation using the scaffoldings and planks from which a two-storey bunk bed was designed. Palettes/boards were used to devise a cloak-room. The work room was equipped with desks and chairs borrowed from primary school *Veli Vrh* and projection equipment borrowed from *Multimedia Centre Luka*. A kitchen table and benches were put together from bricks and planks; gas bottles made the cooking possible. The entire interior of the building was painted in various colours donated specifically for this project from *Distorzija*- one of Pula's associations. Finally, for this temporary use of facility and its transformation no financial means were spent; instead, the whole project saw its realisation with the sole use of material sponsorships combined with volunteers' work actions.

Realizacija pod nazivom **Nova pulska riva** prvi je segment uređenja koji bi trebao služiti kao poticaj budućem uređenju cijelokupne obale Pulskog zaljeva. U kontekstu društvenog angažmana nova pulska riva konstruktivna je kritika gradske uprave koja nije u stanju obnoviti gradsku rivi niti raspisati natječaj za njeno uređenje kao inicijalni korak.

U takvim uvjetima prvi segment pulske rive nastaje direktno, bez arhitektonskog natječaja, planske dokumentacije i dozvole – pulska riva nastaje **bespravno**. Bespravna pozicija ovog arhitektonskog rješenja otvara nova pitanja u našoj arhitektonskoj praksi i afirmira drugačiju taktiku koja je već duže vrijeme prisutna u Hrvatskoj. **Nova pulska riva** je primjer neformalnog dizajna javne površine nastale u kontekstu samoorganizirane obnove i korištenja napuštenog dijela Pulskog zaljeva. Realizacija je ostvarena u sklopu festivala novih medija *Media Mediterranea*.

Izvedba rive nastala je reciklažom starih željeznih rešetkastih nosača pronađenih na lokaciji čija je funkcija prenamijenjena iz krovne konstrukcije porušenih hala u ready-made oblike, nove urbane elemente višenamjenskih desetmetarskih platformi obloženih daskama. Time se naglašava mogućnost revitalizacije pulske obale koristeći prednosti koje postoje na lokaciji i minimalna finansijska sredstva.

A second occupation happened under the title **New waterfront of Pula**. The goal of this occupation was to stimulate future arrangements of the entire coast of the Gulf of Pula. In the social context, this act was considered a constructive critic of the Municipality which is not able to renovate the city's waterfront or to initiate an official competition for renovation proposals. In such conditions the first segment of the waterfront of Pula emerges directly; without architectural competition, planned documentation or bureaucratic permission. The waterfront of Pula emerges *illegally*. Although these kinds of tactics are already present in Croatia for a longer period of time, the illegal position of this solution opens up new questions in the Croatian architectural discourse field. The new waterfront of Pula is an example of informal design of the public space developed from the context of self-organised renewal and utilisation of an abandoned part of the Gulf of Pula. The realisation was a part of the new media festival *Media Mediterranea*.

The construction process of the **New waterfront of Pula** used an old iron support structure found on the site, which was primarily used as roof construction of halls. Three ten-meter long multipurpose platforms were made from these ready-mades and covered with wood. The experiment investigates the possibility of revitalisation of waterfront by using existing materials on the site and reduced financial means.

foto: Dejan Štifanić

6) URBANIZAM / URBANISM

Ako ikad bude novog urbanizma (...) će biti pozornica nesigurnosti; neće se baviti raspoređivanjem više ili manje trajnih objekata, već natapanjem teritorija potencijalom; neće se više težiti stabilnim konfiguracijama, već stvaranju polja mogućnosti koja će prihvati procese koji se odbijaju kristalizirati u definitivne oblike; više neće biti sitničavih definicija, postavljanja granica, već će se širiti pojmovi, poricati granice, cjeline se neće odvajati i označavati, već će se otkrivati neizrecivi hibridi; neće više biti opsesije gradom, već će postojati manipulacija infrastrukture zbog beskonačne intenzifikacije i diversifikacije, prečice i preraspodjela – ponovno otkrivanje psihološkog prostora (...) neće se više baviti civiliziranim, već nerazvijenim.

Rem Koolhaas

Posljednji korak strategije otpora je stvaranje dalekosežnog cilja kojem bi nastavak djelovanja trebao stremiti. Kao razvojni cilj za područje otoka Katarina nastao je projekt **Centar postkapitalističkih kultura (Centar PKK-a)**. To je vizija urbanizma koji može nastati u neposrednoj budućnosti – budući da dugotrajne i uzastopne krize unutar kapitalističkog sustava nagovještavaju njegov skorij kraj. Pronalaženje tipologije za novi društveni oblik organiziranja postat će najveći izazov arhitekture 21. stoljeća.

Glavna tipološka karakteristika **PKK-a** je njegova neodređenost i otvorenost – budući da su postkapitalističke kulture u nastajanju te je način korištenja prostora, kao i profil korisnika u stalnoj promjeni.

Stoga se **Centar PKK** sastoји од polja infrastrukture oko kojih se formira **neutralna tipologija**. Ostale karakteristike **Centra PKK** su: **potpuna neovisnost, održivost i prilagodba broju korisnika i sadržaja**. To podrazumijeva da kompleks centra predviđa vlastiti izvor energije, vlastitu logistiku, prostore za materijalnu i nematerijalnu proizvodnju, prostor za robnu i kulturnu razmjenu i prostor za razvoj vlastite politike. Jedan dio otoka Katarina već je okupiran za potrebe neformalne ribarske luke koju ne nadzire niti jedan državni organ. Takav oblik korištenja je početna točka za usaćivanje sličnih neformalnih sadržaja na otok koji bi u konačnici stvorili nezavisni **proizvodno-kulturni kompleks**.

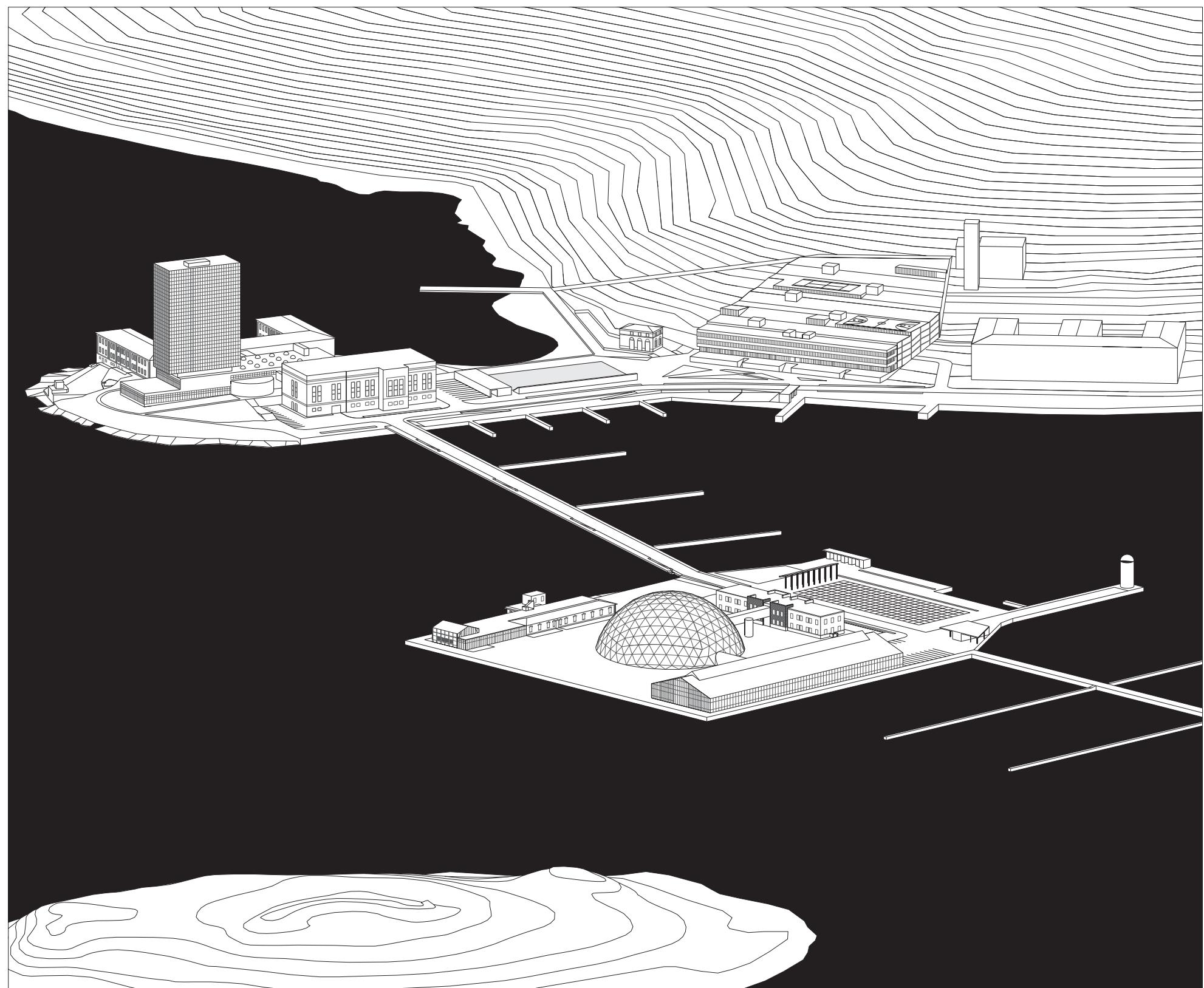
If there is to be new urbanism (...) it will be the staging of uncertainty; it will no longer be concerned with the arrangement of more or less permanent objects but with the irrigation of territories with potential; it will no longer aim for stable configurations but for the creation of enabling fields that accommodate processes that refuse to be crystallised into definitive form; it will no longer be about meticulous definition, the imposition of limits, but about expanding notions, denying boundaries, not about separating and identifying entities, but about discovering unnameable hybrids; it will no longer be obsessed with the city but with the manipulation of infrastructure for endless intensifications and diversifications, shortcuts and redistributions – the reinvention of psychological space (...) It will no longer be about the civilized, but about underdevelopment. Rem Koolhaas

The final step of resistance strategy is the attainment of a far-reaching scope to which future influence should aspire. **Centre of post-capitalist cultures** (PCC) is a project developed as an evolution goal for the territory of the island Katarina. The **PCC Centre** is a vision of urbanism which could emerge in an immediate future – taking into account that the consecutive everlasting crisis within the capitalist system is announcing the near end of neoliberal doctrine. Discovering the typology for a new social organisation form will be the utmost challenge of the 21st Century architecture.

The main characteristic of **PCC** is its absolute independence, viability and the adaptation to the number of users and contents.

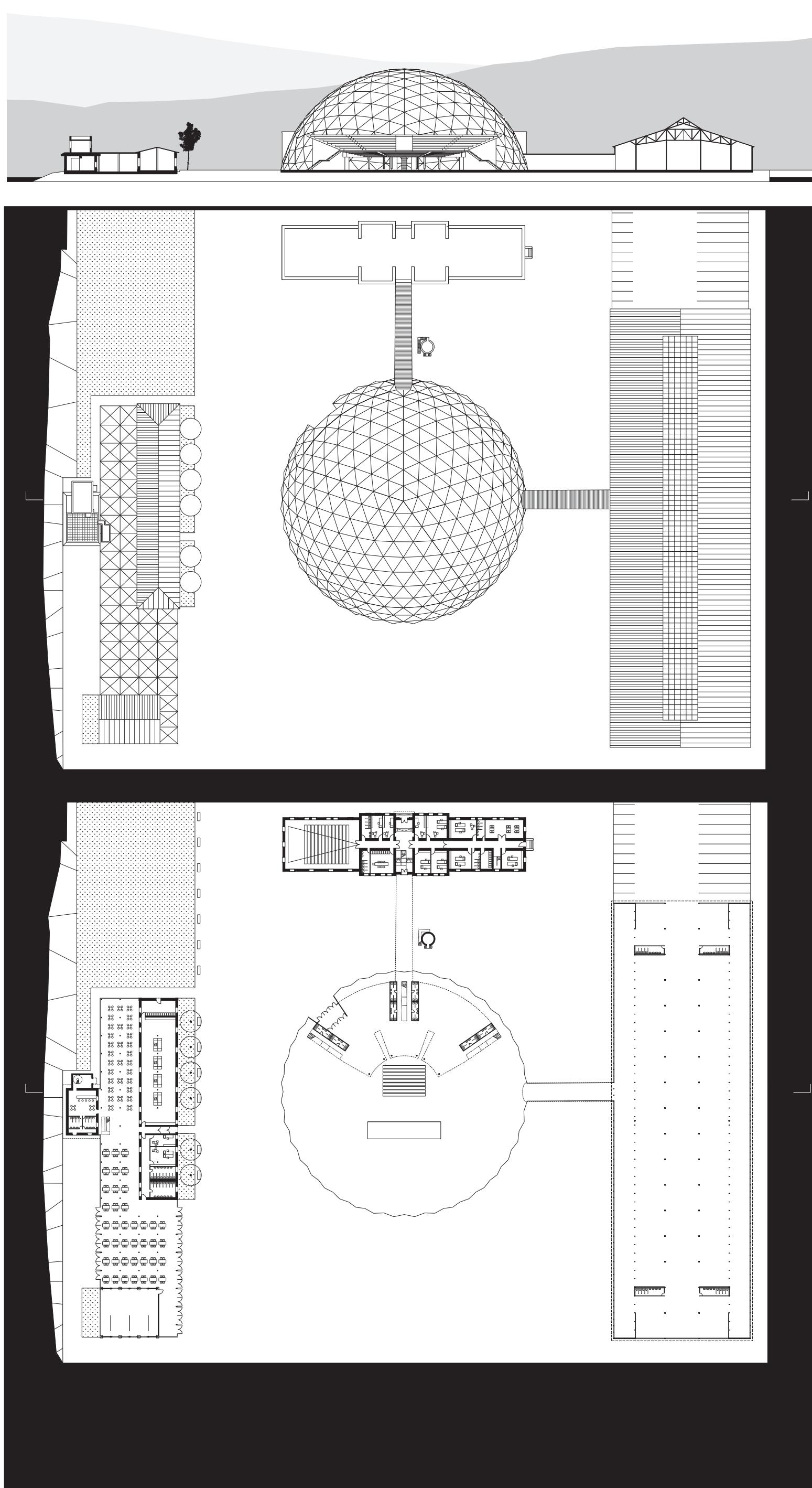
Because of these flexible factors the main element of **PCC Centre** is infrastructure and **neutral typology** which emerges around it.

This implies that the centre's complex predicts its own energy source/supply, logistics necessary for food production for own needs spaces for material and immaterial production, facilities for material and cultural exchange and locations for development of its own policies. Part of Katarina's island is already occupied by the needs of an informal fisherman's harbour not supervised/monitored by any public organ. Such type of utilisation makes a starting point to allow similar informal contents to move onto the island ultimately creating an independent cultural-production complex.

Neutralna tipologija je jedina koja može podnijeti raznovrsne sadržaje i oscilacije u broju korisnika koje su karakteristične za područje zahvaćeno trendom multigustoće. Pomoću takve arhitekture se programski skloovi mogu mijenjati u različitim omjerima kroz vrijeme (pogotovo između ljetnog i zimskog perioda). Takva tipologija manifestira se koristeći dva principa: princip mreže i princip sveda. Prvi stvara ortogonalni raster koji je jedan od najfleksibilnijih alata za definiranje površine, a drugi stvara kupolu, tijelo koje pokriva najviše volumena s najmanje fasade. Postojeći objekti hala i uprave na otoku već koriste tipologiju mreže, a u sredini otoka dodana je nova tipologija kupole.

The island's existing infrastructure creates a form of flexible architecture/urbanism which frame programs could change in different proportions throughout time (particularly between summer and winter periods). Neutral typology is the only one able to sustain diverse contents and oscillations of the number of users typical for the area caught by a Multi-density trend. Such typology manifests itself using two principles: the grid principle and the bow principle. The first one creates an orthogonal raster (screen) – the most flexible tool for surface defining and the other creates a cupola/dome; an element which covers the most volume with least facade. The island's existing halls and administration facilities already use the grid typology, while a new dome typology is placed at the centre of the island.

Pоловина острва је пуштена празна, стварајући вишенамјенску површину која се активира у slučaju догађаја попут robne razmjene, сајма, sportskih igara, kulturne manifestacije или druženja. Уз њу се налази станица морског javnog prijevoza за prevoženje putnika između centra Pule i острва. Нови објект острва је geokupola promjera 57 metara kroz коју се улази у затворени дио комплекса PKK-а и у којој се налази дворана за razvoj neposredne politike.

Dvorana je spojena koridorима са халом у прземљу намјенjenom postkapitalističkoj proizvodnji (материјалној, нематеријалној, културној) и смјештајном зградом на првом кату. Geokupola je izvedena u željeznoj prostornoj rešetki, njena fasada je obložena solarnim pločama чime она постаје generator energije за цијели комплекс. Dvorana koja se налази u kupoli namijenjena je prakticiranju slobodne politike, a koristi se kao prostor za diskusije, predavanja, priredbe u zatvorenom, kongrese, izložbe i projekcije, a kombiniranjem fiksnih i teleskopskih tribina njeni kapaciteti se kreću od 690 do 1 350 sjedala mesta.

Objekt namijenjen prehrambenoj proizvodnji i potrošnji na западној strani острва састављен је prenamjenom три постојећа објекта и njihovim povezivanjem u jedan организам стакленим volumenom neutralne tipologije који може služiti као стакленик за proizvodnju namirnica, restoran ili мjeшавини више садржаја. Przemna linearna zgrada je најстарија сачувана зграда на острву и њен улаз је средишњи улаз prehrambenog sektora, dok se ostatak zgrade koristi kao kuhinja. Mali bunker kojem је gornja etaža dodana nakon II. svjetskog rata služi potrebama prehrambenog lokala s terasom na prvom katu. Treći objekt je dvoetažna hala која се користи као складиште cijelog kompleksa.

Half of the island is left vacant generating a multi-use area in case of happenings like commodity exchange, fairs, sports games, cultural manifestations and socialising. Alongside it there is a public sea-transport station used for passenger transportation between the centre of Pula and the island. Geo-dome is a new island's structure; it measures 57 metres in diameter and via which one enters a closed part of PCC complex and within it there is an auditorium for development of direct politic.

The auditorium is linked via corridors to a hall in the basement, assigned to the purpose of post capitalist production (material, immaterial, cultural); additionally it is linked to a housing accommodation building on the first floor. Geo-dome is formed from a spacious steel railing; its facade is covered with solar panels- whereby it also becomes an energy generator for the entire complex. The auditorium within the cupola is intended for practising of free politics; also used for discussions, lectures, indoor shows, exhibitions and projections. A combination of its fixed and telescopic grandstands generates a capacity of 690 to 1350 sitting places.

Free space which surrounds the facilities of PCC centre serves as an extension for the needs of various undefined contents which than spread on outdoor areas. The facility intended for food production on the western side of the island is formed by conversion and the interconnection of three smaller, existing facilities into one organism-using glass volume of neutral typology which serves as a greenhouse for aliment production. The ground floor linear building is the oldest and best preserved building on the island; its entrance is the main entrance to the alimentary sector, whereas the kitchen occupies the rest of the building. The small bunker, to which the upper floor was added after World War II, serves as a canteen and has a terrace on the first floor. The third facility is a two-story hall used as a warehouse/ magazine for the entire complex.

